

ga sejma, ki je organizator sejemske prireditve, je na otvoritveni slovesnosti predstavil kratko zgodovino razvoja gradbenega sejma in letošnji sejem, na katerem sodeluje 412 razstavljalcev iz 19 držav, letošnji sejem je največji in najboljši, kar 132 razstavljalcev prihaja iz tujine, ki so v Gornji Radgoni videli idealno mesto za predstavitev ponudbe za obnovo v vojni porušeni mest: Gospodarski zbornici Slovenije je uspelo k pripravi spremljajočega strokovnega programa o aktualnih, zakonodajnih, organizacijskih in strokovnih temah pridobiti vse, ki so pomembni v gradbeni stroki. G. Erjavec je sklenil z besedami, da bo sejem toliko dober, kolikor bodo dobri vsi sodelujoči, vsi, ki si želijo gospodarsko uspešne Slovenije. *(nadaljevanje na 3. strani)*

Fotografia: Juri ZAUNEK

Ob dnevu Zemlje

Stavka zdravnikov se je končala, pa se vendarle sprašujemo, mar po vsem, kar se je zgodilo, res smemo reči: konec dober, vse dobro. Dobro je, da je prišlo do sporazuma, tako toda vlada kot stavkovni odbor sindikata Fides ali stavkajoči zdravniki so si v času stavke, predvsem pa zaradi njene dolgotrajnosti, nakopali toliko jeze in gneva, da jim tega mnogi še dolgo ne bodo odpustili. Saj ne gre za to, da bi spet dajali na tehtnico, na eno stran tisto, kar si ob stavki zdravnikov lahko pripiše vlada, in na drugo, kaj gre v breme zdravnikom, ampak za to, da vendar jasno povemo: v stavki so bili prizadeti predvsem bolniki.

Zato ti ne bodo našli opravičila za vse, kar se je dogajalo, čeprav priznavajo, da so zdravstveni upravičenci do boljšega vrednotenja njihovih dela. Kajti s stavko, predvsem pa njeno dolgotrajno, so jih zadeli tja, kjer je ranljivost največja: to pa sta zdravje in pravica, dobiti zdravniško pomoč. Javnost in bolniki pa ne le da so bili zaradi stavke prizadeti pri zagotavljanju zdravstvenega varstva, prizadet je bil tudi njihov ponos. Bili so kot med dvema ognjema, vlada in sindikat Fides sta si podajala žoro, toda udarce pri podajanju je dohival

skoraj gotovo je, da se bo zgodilo popolno pretresanje sistema zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja pri nas. To nam namreč nakazuje izjava ali kar zahteva vlade, ki jo je izrekel minister za družino in socialne zadeve Tone Rop, da bodo zdravniki s svojim delom morali prispevati k skrajševanju čakalnih dob. To pa ne pomeni le tega, da bodo zdravniki zato, ker bodo za svoje delo bolje plačani, morali biti učinkovitejši ali v istem času narediti več, ampak, da se je vlada s tem stališčem postavila nasproti dosedanjim politiki zdravstvene zavarovalnice, ki pa je imela za slombo tudi v ministrstvu za zdravstvo. Podaljševanje čakalnih dob je bilo namreč javnim zdravstvenim zavodom svetovano kot možnost pot za boljše poslovanje. Ali drugače: zdravniki naj bi opravili le toliko pregledov in storitev, kolikor jih zdravstvena zavarovalnica javnemu zavodu tudi plača. Vlada zahteva, da morajo zdravniki delati več in bolje, in dosedanjio politiko postavlja na glavo. S tem je odveč tudi nasvet sekretarja iz zdravstvenega ministrstva, Jožeta Zujca, da morajo imeti vodje oddelkov obseg plačanih storitev vedno pri sebi, celo na svojih nočnih omizjih, seve-

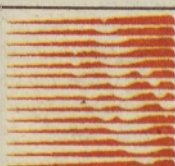
Med dvema ognjema

samo bolnik. Ob vsem pa je poslušal še pozive zdravnikov, da naj bo solidaren z njimi. In z vsakim novim dnem stavke, z vsakim novim cinizmom, aroganco in dokazovanjem med vlado in sindikatom, kdo bo koga ali kdo je močnejši, so ljudje v svoji nemoči vse bolj čutili, da s takim početjem brujejo norce iz vseh, ki so zaradi stavke prizadeti. Stavka je bila boj tam zgoraj, ljudem tam spodaj pa nihče ni povedal niti tega, katere so tiste storitve, ki spadajo v krog njihne zdravniške pomoči. Nihče v času stavke bolnikov ni bil pripravljen pojasniti, da je na primer nujna zdravstvena storitev tudi to, da zdravnik predpiše zdravilo proti zvišanemu krvnemu tlaku, torej da so njuno potrebna tudi vsa zdravila, ki jih potrebujejo kronični bolniki. Mnogi bolniki tega niso vedeli, zato so si nekateri pomagali z nakupom zdravil v lekarni ali s prošnjo, da škatlico odnesejo domov na up in da bodo recept prinesli, ko bo njihov osebni zdravnik spet delal. V stavki je bil torej prizadet tudi ponos vseh malih, tudi zaradi tega, ker so občutili svojo nemoč in odvisnost.

Izid pogajanja med sindikatom zdravnikov in vlado pa nam je vendurle napovedal še nekaj drugega:

da zato, da ga ne bi prekoračili. In če vemo, da zaradi tega novega vetra vreča denarja za zdravstvo ne bo smela postati ne debelejša ali brez dna, potem moremo pričakovati, da se bo zdravstveni sistem prav kmal začel tresti in spreminjati pravi v temeljih. Težko pa verjamem, da s sedanjim vrhovno garnituro na zdravstvenem ministrstvu. Za ta nemajhen zalogaj bo moral biti postavljen novi človek. Zgodila se bo revolucija in tako kot nobena doslej, tudi ta ne bo minila mirno in brez ran. In končno je prav, da se bo začelo pometati tudi po največjem in najdražjem sistemu v državi. In očistenje po popolno, če bodo vsi zdravstveni delavci, tudi zdravniki, plačani ne po tem, katero delovno mesto zasedajo ali koliko so stari (starost je pomemben kriterij pri sedanjih zdravniških plačah), ampak po tem, koliko in kako delajo. Kajti ne morem si zamisljati, da je bila stavka izpeljana tudi zato, da se poveča plača na primer tistemu zdravniku, za katerega je že dolgo znano, da je njegovo delo strokovno vprašljivo, ki je sprejemal kuverte ali si dovolil celo to, da je v sovarno prihajal po zastojni živila.

MAJDA HORVAT

**RAČUNALNIKI, TISKALNIKI,
PROGRAMSKA OPREMA,
SERVIS**
Murska Sobota, Slovenska 37 Tel: 31 61
Beltinci, Kocljevo nas. 9 Tel: 42 707

Vaš nābližā Mobilē center

mobitel

tel.: 069 / 32 724

PO SLOVENIJI

LJUBLJANA - Poslanci državnega zbora so na izredni seji o zunanji politiki naposled sprejeli stališča in sklepe o odnosih Slovenije z Evropsko unijo in Natom, v nadaljevanju pa so podprli vladno dopolnilo, ki vključuje t. i. španski kompromisni predlog, s čimer je parlament odprl pot pridruženju Slovenije Evropski uniji.

LJUBLJANA - Po celodnevem usklajevanju in vnovičnih pogajanjih sta vlada in Fides v petek zvečer vendarle podpisala parafirani sporazum oziroma aneks k poklicni kolektivni pogodbi. Splošna zdravniška stavka je tako končana po 22 dneh.

LJUBLJANA - Predsednik države Milan Kučan je sprejel delegacijo ameriškega senata in veleposlanika ZDA v Sloveniji Victorja Jackovicha. Sprejel jih je tudi premier dr. Janez Drnovšek.

LJUBLJANA - Na povabilo ljubljanskega župana dr. Dimitrija Rupla so se na konferenci o sodelovanju in usklajenem delovanju zbrali župani desetih srednjeevropskih prestolnic in regionalnih središč. Sprejel jih je tudi premier dr. Janez Drnovšek.

LJUBLJANA - Slovenski premier dr. Janez Drnovšek je sprejel generalnega sekretarja Sveta Evrope Daniela Tarschysa.

PORTOROŽ - Zgodovina odnosov med slovenskim in italijanskim narodom od mirovne pogodbe 1947 do londonskega memoranduma leta 1954 je bila osrednja tema pogovorov 6. zasedanja slovensko-italijanske zgodovinsko-kulturne komisije.

LJUBLJANA - Na hipodromu v Stožicah je ljubljanski nadškof in slovenski metropolit dr. Alojzij Šuštar blagoslovil začetek gradbenih del za slovensko mašo ob obisku papeža Janeza Pavla II. Ta bo prišel k nam prihodnji mesec, Slovenija pa se skrbno pripravlja na veledogodek.

CELJE - Na Slomškovem trgu sta opat in prelat Friderik Kolšek ter minister za kulturo dr. Janez Dular odkrila tri metre visok spomenik škofu Antonu Martinu Slomšku, delo Karle Bulovec - Mrakove. O življenjski poti velikega Slovenca je govoril pisatelj Alojz Rebula, spomenik pa je blagoslovil mariborski škof Franc Kramberger.

PO SVETU

ZAGREB - »Makedonija je prva država, ki je uredila odnose z vsemi nasledničnimi nekdanje SFRJ, vendar zavrača kakršne koli poskuse vnovičnega povezovanja na Balkanu,« je poslanec obeh domov hrvaškega sabora poudaril makedonski predsednik Kiro Gligorov.

MADRID - Španski kralj Juan Carlos je poslanskemu domu v parlamentu predlagal voditelja konservativne ljudske stranke Joseja Mario Aznarja za kandidata za predsednika španske vlade.

MOSKVA - Predsedniki vlad 12 članic Skupnosti neodvisnih držav so med množico sklepov sprejeli tudi načrt perspektiv integracijskega razvoja SND v letih 1996-97. Z dokumentom želijo pospešiti oblikovanje skupnega trga blaga, storitev, kapitala in delovne sile.

VARŠAVA - Poljski parlament je sprejel zakon, po katerem bodo nekdanji predsedniki republike dobivali tolikšne pokojnine, kolikor znaša sedanja plača predsednika države (okoli 2300 nemških mark), vendar brez kakršnih koli dodatkov. Gre za dosmrtno denarno nadomestilo, ki ga bodo dobivali Lech Walensa, general Wojciech Jaruzelski in Ryszard Kaczorowski, zadnji poljski predsednik v izgnanstvu. Poleg pokojnin bodo nekdanji predsedniki dobivali še denar za vzdrževanje sekretariata.

BEJRUT - Izraelski lovci so bombardirali oporišče Hezboleha na jugu Libanona. Napade je okrepilo tudi njihovo topništvo. Pred tem so poročali, da je Izrael okrepil svoje položaje na jugu Libanona. Modre čelade so sporočile, da se je pred obstreljevanjem k njim zateklo približno 5000 Libanoncev, ki so jih nastanili v bližini oporišča Združenih narodov.

BRUSELJ - Mednarodna skupnost, ki jo je na donatorski konferenci za obnovo Bosne in Hercegovine predstavljalo 50 držav in 30 mednarodnih organizacij, se je obvezala, da bo letos zagotovila še 1,23 milijarde dolarjev pomoči, medtem ko je bilo 600 milijonov dolarjev že odobrenih na podobni decembrski konferenci. V tem okviru so Slovenija zagotovila po 3,5 milijona dolarjev na leto za gospodarske projekte.

MOSKVA - Osrednja volilna komisija je uradno registrirala Mihaila Gorbačova, zadnjega generalnega sekretarja zloglasne sovjetske komunistične partije in zadnjega predsednika »rajanke« Sovjetske zveze, kot kandidata za junijske predsedniške volitve v Rusiji.

RIM - V italijanskem zunanem ministrstvu so pozdravili stališča slovenskega parlamenta do španskega kompromisnega predloga. Hkrati so izrazili pričakovanje, da bo Slovenija začela hitre konkretne postopke pri prilagajanju zakonodaje glede dostopa tujcev na trg nepremičnin po evropskih merilih.

WASHINGTON - Ameriški predsednik Bill Clinton je za sekretarja za trgovino imenoval uglednega poslovneža Mickeyja Kantorja. Kantor je prevzel mesto Rona Browna, ki se je 3. aprila s skupino ameriških poslovnih svetnikov ponesrečil v letalski katastrofi pri dubrovniškem letališču Čilipi.

M. J.

VESTNIK

Izdaja Podjetje za informiranje

Murska Sobota

Casopisni svet: dr. Jože Bedernjak, Štefan

Cigut, Zlatko Erlih, mag. Dalibor Geder,

Uredništvo: Irma Benko (direktorica in glavna urednica), Janez Votek

(odgovorni urednik), Ludvik Kovač (namestnik odgovornega urednika),

Bernarda Balazic-Peček, Jani Dominko, Jože Graj, Majda Horvat,

Milan Jerše, Feri Maučec, Štefan Smej, Štefan Sobočan (novinarji),

Nataša Juhnov (fotografinja), Nevenka Emri (lektorica), Ksenija Šomen (tehnična urednica).

Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Ulica arh. Novaka 13,

tel. št.: 31 998 (naročniška služba), n.c. 31 960, 33 019 (novinarji Vestnika),

Venera (trženje) 33 015, št. telefaksa 32 175. Nenaročniški

rokopisov in fotografij ne vračamo. Naročnina za I. trimesečje 1995

je 1.900,00 SIT, za naročnike v tujini 100 DEM letno.

Tekoči račun pri Agenciji RS za PPN Murska Sobota: 51900-603-

30005, devizni račun pri Abanki Ljubljana: 50100-620-00112-

5049512.

Tisk: Tiskarna ljudske pravice, Ljubljana. Na podlagi mnenja Ministrstva

za informiranje št. 16/IB z dne 30. 1. 1992 se šteje tednik Vestnik

med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke

3, za katere se plačuje pet-odstotni davek od prometa proizvodov.

Dokument Komisije Evropske zveze o strategiji širitve na Vzhod (3. del)

Postopne spremembe kmetijskega sektorja v deželah vzhodne Evrope

Na medvladni konferenci lansko leto v Madridu je v imenu Komisije Evropske zveze njen komisar za kmetijstvo dr. Franz Fischler predložil Ministrskemu svetu EZ strategijo o nadaljnjem razvoju kmetijstva Evropske zveze, potem ko bi prišlo do sprejetja novih članic iz srednje Evrope. Pri sestavi tega dokumenta so sodelovale tudi skupine znanstvenikov iz posameznih dežel - tudi iz Slovenije -, ki si zadnjih nekaj let na vse kripnje prizadevajo, da bi izpolnile kriterije, ki jih Zveza postavlja kot pogoj za »dostojno« članstvo v Evropi štirih prostosti. V tem nadaljevanju vam predstavljamo osrednje težave kmetijskega sektorja v vzhodni iz srednji Evropi, kakor jih vidi Komisija Evropske zveze.

Problemi

kmetijskega sektorja

V skladu z ugotovitvami dveh do sedaj predstavljenih nadaljevanj povzetkov tega dokumenta naj bi agrarna proizvodnja v deželah vzhodne in srednje Evrope v prihodnjih letih narasla, pa čeprav počasi. Nedvomno so v srednjeevropskih deželah velike proizvodne možnosti, vendar pri tem ne smemo spregledati ogromnih strukturnih problemov, ki otežujejo uresničevanje teh možnosti v doglednem času. Tukaj so v ospredju trije problemi:

a) Pomanjkanje kapitala

Čeprav so naložbe za posodobitev proizvodnje in izboljšanje deželne infrastrukture nujno potrebne, pa primanjkuje denarja. V večini podjetij so zmogljivosti za samofinansiranje neznatne. Tudi možnosti podpore z javnimi sredstvi so v omenjenih deželah ome-

jene. Povpraševanje po kreditih presega razpoložljivo vsoto, poleg tega pa je agrarni sektor zaradi slabe rentabilnosti za investitorje razmeroma nezanimiv. Zakasnitve pri dokončni rešitvi lastniških pravic otežujejo uporabo zemljišč za akcesorično varnost. Iz tega razloga v večini srednjeevropskih dežel tudi še ni delujočega trga z nepremičninami, administrativni predpisi pa možnim investitorjem, predvsem tujim, otežujejo investiranje na agrarnem področju.

b) Problemi agrarne strukture

V nekaterih srednjeevropskih deželah je bilo kmetijstvo v prvih letih prehoda kot izravnavalec zaposlenosti (to je delno še danes), medtem ko se je industrija prestrukturirala. To je vodilo k ustanovitvi in krepitvi majhnih obratov, ki so v prvi vrsti rabili samopreskrbi in bi dolgoročno utegnili

biti le dodatni vir dohodka, hkrati pa bi oteževali posodobitev kmetijstva. Na drugi strani pa so v nekaterih srednjeevropskih deželah predimenzionirani obrati, ki prav tako dolgoročno gospodarsko niso sposobni preživeti. Ob takšni polarizaciji strukture se poleg gospodarskih in socialnih problemov v večini držav pojavijo še problemi: kmetje, predvsem tisti, ki gospodarijo z majhnimi obrati, so v primerjavi s povprečno starostno strukturo prebivalstva relativno stari, slabo izobraženi in nepriljubljeni za tržno gospodarstvo.

c) Strukturni problemi v zapostavljenih gospodarskih področjih

V večini dežel privatizacija in prestrukturiranje živilske industrije počasi napreduje; pogosto primanjkuje denarja za nujno potrebne tuje investicije in know-how. Neučinkovitost je še danes, razen v nekaj sektorjih, splošna značilnost predelovalne industrije v srednjeevropskih deželah. V večini srednjeevropskih dežel so neposredno zapostavljena gospodarska področja še zmeraj pod na pol državnim nadzorom in kažejo monopolistične težnje. V mnogih primerih se zdi, kot da jim mednarodna konkurenčnost sploh ni dana. Kljub nizkim proizvodnim cenam, ki so blizu cenam ali pod

cenami na svetovnem trgu, je blago voz pogosto subvencionirano.

Nadaljnja rast cen v kmetijstvu?

Proizvodne cene v srednjeevropskih deželah, ki so do določene stopnje še zmeraj nizke, so povzročile ne globoko gospodarsko recesijo v zadnjih petih letih. Zaradi naraščanja dohodka in rasti povpraševanja kakor tudi po zaslugi v okviru GATT-a dovoljene zunanje znižanja pa lahko v prihodnjih letih računamo na nadaljnjo rast cen.

Vendar pa ima tudi rast cen svoje meje. Vse dokler morajo dati zasebna gospodarstva 10-15 % svojega razpoložljivega dohodka še zmeraj za živila in dobi se inflacijska stopnja še zmeraj blje med 10 in 30 % (in celo višje), bi bil hiter dvig cen kmetijskih izdelkov in živih gospodarsko škodljiv in socialno nespremljiv. Cenovne razlike med srednjeevropskimi državami in evropsko zvezo bodo zato v prihodnosti še naprej obstajale, vendar se bodo pri posameznih proizvodih bolj ali manj zmanjševale. Končno lahko ugotovimo, da srednjeevropske dežele potrebujejo cenovno in dohodkovno podporo, kot pa potrebujejo ciljno podporo pri prestrukturiranju, modernizaciji in diverzifikaciji svojih proizvodnih zmogljivosti v agrarnem sektorju in v zapostavljenih gospodarskih področjih kakor tudi pri izboljšavi infrastrukture na podeželju.

Ze zdaj je Evropska zveza finančier za posodobitev gospodarstva v srednjeevropskih deželah v obdobju 1990-1994 je Evropska zveza s svojimi članicami evropsko skupno (zajeta so posojila in krediti) 38.745 mio ecujev, to je 6 % od skupno odobrenih sredstev.

Pripravil: Andrej Horvat
Prevedla: Tanja F. K.

Iz Dunaja piše

Visoka konjunktura prodajalcev megle

Evropa je celina, kjer se nekaj zadnjih let pretakata mleko in med. No ja, dobro, da ne pretiravamo preveč. Medtem ko bi v deželah vzhodne Evrope ta trditve držala samo, če jih primerjamo z deželami Afrike in Južne Amerike, pa si je večina ljudi v zahodni Evropi dejansko lahko privoščila življenjsko raven biblične obljubljene dežele. In še nekaj lahko z gotovostjo trdimo za staro gospo Evropo, tukaj je bila izbira med učinkovitostjo in (socialno) pravičnostjo v družbi bolj na strani slednje.

Ali so torej upravičeni strahovi tistih, ki pravijo, da se vse to lahko že kmalu spremeni? Je mogoče, da bodo evropske vlade - kljub povprečno več kot 10-odstotni nezaposlenosti - tudi v prihodnosti skrbelye predvsem za uresničevanje monetarnih in fiskalnih kriterijev uspešne gospodarske politike, medtem ko bo razvoj realnega sektorja v gospodarstvu, torej tistega, ki ne živi predvsem od finančnih in tečajnih spekulacij in ki »zaposluje« največ ljudi, še naprej predstavljen kot vzporedni cilj gospodarske politike, za uspešni razvoj katerega mora poskrbeti trg sam?

Prvo četrtnje leta 1996 zaznamujeta dva dogodka, ki se bosta nedvomno raztegnila še v prihodnje leto, mogoče celo v prihodnje tisočletje. Najprej je tukaj napovedovanje slabše gospodarske konjunkturo v zahodni Evropi. Kjer je dim, je običajno tudi ogenj in previdna podjetja s svojimi prizadevanji za povečanje delovne produktivnosti in zmanjševanje števila zaposlenih že tudi pomagajo k temu, da se bodo pesimistične napovedi »prodajalcev megle« na makroekonomskih inštitutih širom po Evropi tudi dejansko uresničile. In medtem ko nekateri navidežni še verjamejo, da gre tudi pri sedanjih rasti števila nezaposlenih zgolj za konjunktorno nezaposlenost, ki se bo po določenem času tako ali tako sama od sebe zmanjšala - češ nevidna roka trga bo že poskrbela za to, da bodo sindikati in delavci pristali na manjše mezde, kar naj bi po neki, čeprav zelo priznani, a vseeno čudni ekonomski teoriji povečalo povpraševanje po, tokrat menda cenejši, delovni sili -, pa je jasno, da »konjunktura« in »ciklična« razlaga naraščajoče brezposelnosti danes ne zadoščata več. Dejstvo, ki ga je mogoče tudi empirično preveriti, je namreč, da gospodarska rast, ki je sledila gospodarskemu padcu, nikoli ni več zaposlila vseh tistih, ki so med krizo izgubili delo, še manj pa vseh tistih mladih, ki so se na novo pojavili na trgu delovne sile. Čedalje bolj je torej jasno, da gre danes za t. i. strukturno brezposelnost, kjer niti običajni prijem keynesianske, še manj pa monetarno-liberalne gospodarske politike ne dosežejo več učinkov, podobnih tistim v prvih desetletjih po drugi svetovni vojni ali tistim v osemdesetih letih. Vloga glavnih akterjev uravnavanja gospodarske politike se očitno spreminja. Tako država kakor tudi nevidne roke »tržnih sil« v Evropi se bodo morale počasi zavedati, da so potrebne strukturne spremembe v gospodarstvu, ki bodo zaposlenim - še posebno pa seveda nezaposlenim - omogočile hitrejšo osvajanje novih strokovnih znanj, ki bodo naredile delovno silo prožnejšo, s tem pa tudi prilagodljivejšo v evropskem tekmovalstvu z gospodarskimi velesilami Azije in Severne Amerike. Kajti če ne bo prišlo do določenih sprememb v ustanovah na eni strani in v mišljenju ljudi na drugi, potem bo Evropa iz zaenkrat za »ciklične krize« prešla v »trajno perpetuirano krizo«.

Drugi dogodek, ki bo nedvomno zaznamoval Evropo in njeno prebivalstvo še v prihodnjem tisočletju, pa je uresničitev gospodarske in denarne

zveze v deželah Evropske unije in razširitvi EU na Vzhod. Pogoj za širitev na Vzhod je strinjen v nujnih spremembah pravil evropske kmetijske politike ter v regionalni politiki EU. Brez temeljitih strukturnih sprememb (vsaj!) teh dveh finančno najmočnejših evropskih aktivnosti morebiti evropske politike v prihodnosti ne bodo mogli obstajati, češ kako lahko smisel za znanstveno fantastiko imajo gospodje in gospe v EU. Če bi namreč do širitve prišlo v razmerah, ki veljajo danes, potem bi se namreč Bruselj kolektivno prijavil na zavodu za zaposlovanje, Evropa pa bi zrušila kot hišica iz kart.

Nekaj podobnega, torej znanstvena fantastika »pure«, velja tudi za uresničitev evropske gospodarske in denarne zveze, do katere naj bi prišlo na pomlad leta 1998. Glavni razlog za moj pesimizem je dejstvo, da je velika večina sedanjih članic EU do pomladanskega cvetenja omenjenega leta nikakor ne bo mogla izpolniti v Maastrichtu dogovorjenih fiskalnih pogojev za uresničitev tega projekta. Da bi Belgijci ali Italijani - če smo nim samo največje grešnike - svoj javni dolg s sedanjih 100 do 150 odstotkov svojega letnega bruto domačega proizvoda zmanjšali na politično bljenih 60 odstotkov, ni mogoče niti ekonomsko, še manj pa politično. Tehnično in teoretično je zadeva seveda izvedljiva, vendar samo, če bi politiki teh držav odločili, da bodo državljani in državljanke v prihodnjih letih živeli samo ob kruhu in vodi, izvrstno belgijsko pivo in vsa pica vseh vrst, etnološko utemeljena in ekološko neoporečna artikla teh dveh držav, pa bosta prihranjena samo za tiste države, ki izpolnjujejo konvergenčne kriterije.

Kakšne so torej alternative? Še najboljše bi bilo, da se politiki evropskega evropskega denarju odgovorijo, če seveda nočejo, da bi prišlo do takšnih nesoglasij znotraj EU, ki bi potem ogrozila celo obstoj te pomembne politične in gospodarske tvorbe v povojni Evropi. To pa bi pomenilo, saj so politiki preveč obljubljali, da bi lahko sedaj v celoti nali svoj neuspeh. Po moje torej obe skrajni možnosti, tako prva kot druga projekta v daljno prihodnost kakor tudi njegova uresničitev leta 1998, ne bi pustili cele kože na hrbtih politikov. Katere so torej možne alternative? Tako je ena od možnosti, da se EU ne bi odpovedala konvergenčnim kriterijem za uresničitev gospodarske in denarne zveze, vendar bi do tega prišlo, recimo, šele čez pet ali deset let, pač takrat, ko bi večina držav že prej omenjena; obseg tako imenovanih »sink costs«, torej stroškov, ki se nikoli več ne povrnejo, je enostavno prevelik. Druga možnost - za se ogreva tudi avtor tega prispevka - pa bi bila po eni strani izboljšanje predvideni časovnici z možnostjo morebitnega politično »zakasnitve« časovnega odloga dveh do treh let, po drugi strani pa nujno »zakasnitve« za nacionalno gospodarsko politiko sedaj tako krutih in nerazumljivih konvergenčnih kriterijev.

Kakorkoli že, politiki EU se očitno pripravljajo, da na namerno davkoplačevalcev - volilcev nadenejo križ, pod katerim lahko tako postane da se nikoli več ne dvignejo. Ljudje pa imajo počasi dovolj »eksperimentiranja« in si želijo preprosto - službo.

Andrej Horvat

O gospodarjenju v lanskem letu

V povprečju voz drvi navzdol

Podatki o gospodarjenju v pomurski regiji so zgovorni že sami po sebi, a vendar so kot oskubena kokoš, če jim ne pridamo še vsega drugega, kar se je v naših gospodarskih podjetjih v lanskem letu dogajalo in o čemer ne govori nobeno poročilo.

Os, okoli katere se je vrtelo prav vse, so bile plače

Za leto, ki je minilo, bi vendarle lahko rekli, da so proizvodna podjetja, še posebej tista, ki prodajajo predvsem delovno silo, delovno intenzivna, izvozna, skorajda morala gristi železo, da so preživela. Da, v večini podjetij je šlo za preživetje in v prvi polovici meseca je bilo pomembno vprašanje: ali bomo imeli za plače. V mnogih podjetjih je bila os, okoli katere se je praktično vrtelo vse dogajanje v podjetju, vprašanje plač. Za plače je bilo treba poslati znanca na sivem trgu denarja, za plače je bilo treba po kratkoročno posojilo, za to, da so dobili denar za v kuverte, so bili direktorji pripravljeni dajati maksimalne popuste pri prodaji svojih izdelkov ali storitev. Vse samo za to, da je sredi meseca bila plača. Za zaposlene delavce je bila namreč zaposlitev v nekaj družbenih podjetjih kljub vsemu tudi v lanskem letu najbolj varna, s polno mero socialne varnosti in zagotavljanja pravic.

Bolj kot kdaj so vodilni v podjetjih sledili razpisom raznih ministrstev ter »gor« pošli ali vlogo. Nekateri so pri tem uspeli, drugi spet trčili na dvojnost kriterijev ali na to, da so bili razpisni in denar vnaprej namenjati le izbranim.

Podjetja v kastno razdelitev ali smetano bodo pobirali ti iz elitnega kroga

Da, še to se je dogajalo v lanskem letu, pa ne samo v naši regiji, ampak v slovenskem gospodarstvu: začeli so se zapirati krogi, najprej vrhni elitni, potem pa tako navzdol. In podjetja so se znašla vsak v svojem, ne da bi za to kdo napisal pravila, ampak so se neformalno razločila podjetja sama oziroma nosilci posameznega kroga. In elitni krogi bodo zase pobirali smetano, tudi ob odpiranju v Evropo, za (naša) manj pomembna podjetja, za katera ni vstopa v vrhne kroge, bo ostalo le kislo mleko.

Vse drugo, kar se je dogajalo predvsem v naših srednjih majhnih podjetjih, ki so v lanskem letu obilo energije pa tudi denarja zapravila za lastninenje, so bile potem samo nianse. Zeseda podjetja s proizvodnjo, in te bi lahko našli na prve rok, so bila podobna boj. Majhniješe in donosnejše se je bilo namreč iti uvoz, prodajati storitve in, še najbolj, opravljati finančne storitve. Lani je vendar še vedno cvetela tudi trgovina. In nič manj iskanje goljufati državo, se izogniti najhujši ne zaposliti ali zanje plačati zavarovanje.

Veze in poznanstva ključ za uspeh

Se nekaj je, kar je kot mreža prepletalo vse to naše gospodarstvo, poznanstva, prijateljstva, kupčije in stilu jaz tebi, ti meni. Veze in poznanstva so v

gospodarskih tokovih postali nadvse pomembni in gibanje v posameznem krogu, bolj ali manj elitnem, je bilo prav tako podporno okolje, morda bolj kot določeni državni ukrep. Dokler oba partnerja lahko kupčujeta, je dobro, zanka na vrat pa se začne zategovati tistemu, ki kvečjemu lahko samo pričakuje, »ti meni«, ker sam nima ničesar več ponuditi. V odnosu podrejenosti in odvisnosti od nekaterih velikih, predvsem iz finančnih krogov, je vse več podjetij ali nekaj velikih v rokah, ki drži v šahu večino gospodarskih podjetij.

Majhna podjetja velika po ustvarjenem prihodku na zaposlenega

Agencija za plačilni promet, nadziranje in informiranje je pripravila poročilo po obravnavi statističnih podatkov iz bilance stanja in bilance uspeha za lansko leto. Obrazec je predložilo 949 gospodarskih družb, vendar ne 21 tistih, ki so v stečajnem postopku. Agencija ugotavlja, da med pravnimi osebami prevladujejo majhna podjetja (nekaj manj kot 90 odstotkov), kljub temu pa imajo na rezultate poslovanja odločujoč vpliv velika podjetja, ki so lani ustvarila skoraj 65 odstotkov prihodkov. V njih je zaposlenih tudi skoraj 70 odstotkov delavcev.

Toda bolj kot ti podatki Agencije so zanimivi o tem, kolikšen prihodek so ustvarila podjetja na zaposlenega.

Velikost	Prihodek na zaposlenega	Sredstva na zaposlenega
Majhna podjetja	12,356 MIO SIT	9,413 MIO SIT
Srednja podjetja	6,711 MIO SIT	6,951 MIO SIT
Velika podjetja	7,312 MIO SIT	7,326 MIO SIT

Tabela nam torej pokaže, da so majhna podjetja velika po tem, koliko prihodkov so ustvarila na zaposlenega ter koliko sredstev odpade na delavca.

Zlica v medu za finančne, tehnične in poslovne storitve

Če sedaj po istem preračunu pogledamo po področjih dejavnosti, dobimo naslednjo lestvico:

Področje dejavnosti	Prihodki na zaposlenega	Sredstva na zaposlenega
Fin. teh. in posist.	25,028 MIO SIT	18,510 MIO SIT
Trgovina	19,890 MIO SIT	8,357 MIO SIT
Obrtne in osebne st.	7,824 MIO SIT	4,259 MIO SIT
Kmet. in rib.	7,749 MIO SIT	10,881 MIO SIT
Industrija in rudarst.	5,742 MIO SIT	6,409 MIO SIT

Dobiček v industriji, finančnih dejavnostih in trgovini

V lanskem poslovnem letu je ustvarilo 556 gospodarskih družb 4104 milijone čistega dobička, 344 družb pa je imelo za 688 milijonov čiste izgube. Torej: končni rezultat gospodarjenja v naši regiji v lanskem letu je torej neto čista izguba v višini 584 milijonov dolarjev.

Čisti dobiček so v več kot 80-odstotnem deležu ustvarili na treh področjih dejavnosti, v industriji in rudarstvu (78 podjetij) teh dejavnosti je ustvarilo 1661 milijona, kar pa je še vedno

dvakrat manj od ustvarjene izgube v teh dejavnostih), finančnih, tehničnih in poslovnih storitvah (156 podjetij 1178 milijonov) ter trgovini (146 podjetij 479 milijonov). Zanimivo je tudi, da je imelo 41 gradbenih podjetij 250 milijonov dobička ter 16 izgubo v višini 119 milijonov dolarjev. V lanskem letu se je dobiček nadpovprečno povečal, in sicer za 166,4 odstotka pri finančnih, tehničnih in poslovnih storitvah.

V izgubi vsako tretje podjetje

V lanskem letu je imelo izgubo 344 pomurskih podjetij (ali 36,2 odstotka vseh pomurskih podjetij, ki so predložila podatke o poslovanju), ki so ustvarila 4688 milijonov dolarjev primanjkljaja. Znesek izgube je kar za polovico večji od lanske (v republiki 22,9 odstotka), povečanje deleža izgube v vseh prihodkih je v primerjavi s predhodnim letom 7-odstotno, v republiki pa le odstotno.

Več kot 70 odstotkov ali 3310 milijonov dolarjev vse izgube je ustvarilo 64 podjetij iz industrije in rudarstva, v povprečju vsako za več kot 51 milijonov dolarjev. To je 60 odstotkov več kot v predhodnem letu. 91 podjetij s področja finančnih, tehničnih in poslovnih storitev je imelo 296 milijonov primanjkljaja ali v povprečju 3,2 milijona (to je 8,4 odstotka celotne pomurske izgube), trgovina pa je k izgubi prispevala 3,6 odstotka ali 170 milijonov. V povprečju 2 milijona na trgovino z izgubo. Povprečje nam pove, da kljub izgubi se ne bodo tako hitro potonila izgubarska podjetja s področja finančnih storitev in trgovine, vprašanje pa je, kaj se bo zgodilo s podjetji s področja industrije in ru-

darstva, ki so si nakopala ogromen primanjkljaj. Za njihovo usodo namreč gre.

Zadolženi v dolgovi do vratu

In kaj je podjetja, ki so lansko leto poslovala z izgubo, potisnilo na polje rdečih števil? Če samo tekoče poslovanje ali neto izguba iz poslovanja je lani znašala 846 milijonov dolarjev, tehniko pa so močno nagnili proti rdečim številkam odhodki

financiranja. Ti so namreč presegli prihodke financiranja za 2412 milijonov. Kljub zelo visoki razliki med izrednimi prihodki in odhodki, ki so jih imela podjetja (3007 mio dolarjev), ki je omilila izgubo iz rednega delovanja, je bila neto izguba 251 milijonov ali po obračunanem davku od dobička 584 milijonov dolarjev. Obresti, negativne tečajne razlike in drugi odhodki financiranja so znašali 7222 milijonov dolarjev ali skoraj 94 odstotkov financiranja.

SOS

telefon za ženske in otroke, žrtve nasilja 97 82, od 18. do 23. ure.

Pa primerjajmo ta denar, ki so ga dala podjetja za obresti, z denarjem, s katerim so podjetja plačala delo. Stroški za plačilo obresti so lani znašali že petino ali 20 odstotkov stroškov dela (predhodno leto nekoliko manj) ali podjetja so za obresti odštela tretjino toliko, kot so dala za čiste plače. In če smo že pri plačah: pomurska podjetja so za stroške dela v celoti (plače, socialno varstvo in drugi stroški dela) namenila 34290 milijonov, ali samo za plače 24309 milijonov, kar je 10 odstotkov več kot predhodno leto (v republiki je 17-odstotno povečanje), vendar so se cene življenjskih potrebščin povečale za 13,5 odstotka. Če je bila v naši regiji rast plač pod republiškim povprečjem, so pa delodajalci bogato izplačevali druge stroške dela, predvsem avtorske honorarje, regrese, jubilejne nagrade in drugo. To so povečali za skoraj 40 odstotkov. Nauk iz tega je na dlani: s tem so se izognili plačilu davkov in prispevkov.

Če so lani zadolžena podjetja samo za obresti odštela tretjino toliko, kot so dala za čiste plače, iz podatkov poslovanja lahko sklepamo, da so tista podjetja, ki so zadolžena, zadolžena do vratu. Kratkoročne obveznosti ali obveznosti za vračilo v enem letu znašajo 53145 milijonov dolarjev, kar je nominalno povečanje v primerjavi s predhodnim letom za 26,3 odstotka. Dolgoročnih obveznosti je za 14233 milijonov, kar je nominalno povečanje za 17,1 odstotka. Dolgoročnih rezeracij pa je bilo za skromnih 6031 milijonov dolarjev.

In na drugi strani: koliko podjetja s posojanjem denarja ali vlaganjem v finančne naložbe bogatijo svoj denar?

Popisane dolgoročne naložbe so lani znašale 27252 milijona dolarjev, kratkoročne terjatve konec lanskega leta pa 25370 milijonov.

Z blokiranimi računi predvsem zasebna podjetja

Zadolženost je eden od podatkov likvidnostnih težav naših gospodarskih podjetij, drugi pa je blokirano ziro računov. Po podatkih Agencije za plačilni promet se je v petih letih število podjetij z blokiranim ziro računom povečalo za več kot 11-krat, za več kot 6-krat pa znesek blokacij. V letošnjih treh mesecih je število podjetij z blokiranim računom v povprečju naraslo za 28 podjetij. 211 blokiranih podjetij je imelo v povprečju blokacije za 1471 milijonov dolarjev, v njih pa je bilo zaposlenih 5006 delavcev. Od teh je bilo 115 podjetij takšnih, ki več ne poslujejo ter imajo račun blokirani več kot leto dni, vendar še niso izbrisana iz registra.

MAJDA HORVAT

Sejem MEGRA v Gornji Radgoni do sobote

(nadaljevanje s 1. strani)

Slavnostni govornik, minister za okolje in prostor dr. Pavel Gantar, je najprej opravičil odsotnost ministra Metoda Dragonje ter v nadaljevanju opozoril, da je 9. sejem gradbeništva nedvomno ena osrednjih sejmskih prireditev v Sloveniji; o njegovem pomenu pričajo že same številke in dejstvo, da je privlačen za gradbenike in vse, ki so z gradbeništvom povezani.

»V letih, ko je šlo gradbeništvo precej za nohte, ko je izgubljalo trge in ko je upadala investicijska dejavnost, je ta sejem še vedno kazal pot naprej, k novim možnostim, utrjeval stanovsko zavest in potrebo, da se mora tudi na tem področju nekaj spreminjati. Danes že lahko rečemo, da se vendarle počasi spreminja, najprej na področju nizkih gradenj, infrastrukturnih dejavnosti, saj je Slovenija postala veliko gradbišče. Stanje se počasi spreminja tudi pri visokih gradnjah; nikoli več ne bomo prišli v tisto okolje, ki smo ga nekoč zapustili. To pomeni, da se pri investicijskih pojavljajo novi akterji. Država bo sicer še vedno pomemben investitor na področju infrastrukture, pomembno bo s svojimi sredstvi prispevala tudi k oživiljanju stanovanjske gradnje, vendar nikoli več ne bo tako izključujoč in edini veliki investitor in tudi na področju stanovanjske gradnje verjetno ne bo nikoli več takšnega načina gradnje, kot je bil znan v preteklih časih. To pa za gradbeništvo in dejavnosti, povezane z njim, pomeni, da morajo ostati fleksibilne – organizacijsko, tehnološko in ekonomsko –, da se morajo prilagajati zelo različnim oblikam gradnje pod zelo različnimi pogoji in da velikih priložnosti, velikih gradenj, kakršna je gradnja avtocest, verjetno v Sloveniji, ki je pravzaprav omejeni prostor, ne bo več v takšnem obsegu, kot smo to nekoč poznali. Za stroko je to izziv, za tehnologijo še bolj pa tudi za ljudi. Vlada Republike Slovenije bo po svoji moči poskušala pomagati s prilagajanjem in izpolnjevanjem predpisov, investitorjem pa bo seveda prepuščena odločitev o gradnji,« je povedal minister Gantar.

Za vse gradbenike bo zanimivo četrtkovno predavanje (ob 10. uri v dvorani 2) o Zakonodaji in pravnosistemski regulativi Evropske skupnosti; mag. Dušan Blagajne bo predstavil Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o graditvi, Rajko Javornik pa slovensko tehnično zakonodajo na področju graditve, harmonizirane s tehnično zakonodajo držav Evropske skupnosti.

Vsi župani, odgovorni za okolje in prostor v novih občinah ter predstavniki javnih podjetij pa bi se morali istega dne udeležiti posveta z naslovom **Lokalna samouprava in varstvo okolja (ob 10. uri v dvorani 3)**, na katerem bo Ljubo Žužek z Ekološko razvojnega sklada govoril o možnostih financiranja lokalnih javnih služb, Mojca Knez z Inštituta za ekološki inženiring bo govorila o minimalizaciji odpadkov in Andrej Pestotnik s Cadixa o avtomatski identifikaciji odnosa komunalnih odpadkov.

BERNARDA B. PEČEK
FOTO: JURE ZAUNEKER

Seja vlade
Slabša finančna uspešnost izvoznih usmerjenih panog

Brez podražitve naftnih derivatov - Poroštva RS za kredite - Poslovanje gospodarskih družb lani boljše kot predlani

Na svoji zadnji seji Vlada Republike Slovenije ni dovolila podražitev naftnih derivatov; zahteve so bile za od 13- do 20-odstotno povišanje neto nabavnih cen in prav tako so bencinski trgovci zahtevali svoj večji delež. Osnova za zavrnitev je bilo – kot nekajkrat pred tem – dobro poslovanje oz. dobiček, ki ga ustvarjajo veliki distributerji, ki so konstantni ne glede na spremembo cen surove nafte na svetovnem tržišču in ne glede na gibanje deviznega tečaja.

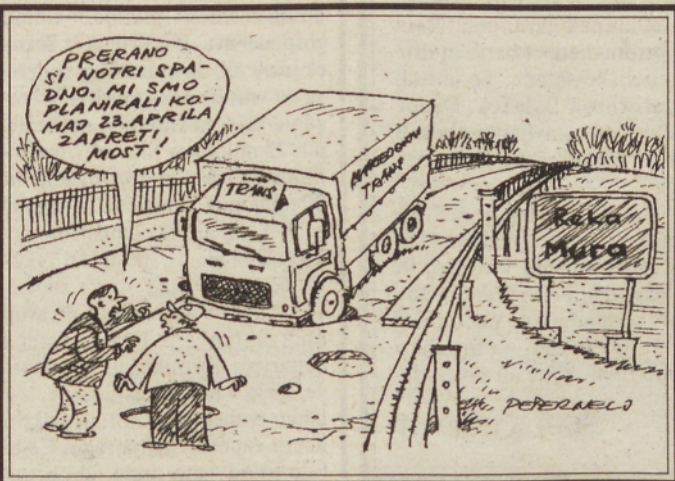
Vlada je odobrila Ministrstvu za gospodarstvo dve milijardi poroštvenega kapitala za izdajo poroštev. Zdaj po ministrstvu razpisalo javni razpis za dodeljevanje poroštev Republike Slovenije. V skladu z izpolnjevanjem razpisnih pogojev za izdajo poroštev RS bo Ministrstvo za gospodarske dejavnosti predlagalo Vladi RS izdajo poroštev RS za osete kratkoročne kredite oziroma dolgoročne kredite pravnih oseb pri poslovnih bankah.

Vlada R Slovenije se je seznanila tudi s poročilom o poslovnem izidu, sredstvih in obveznostih gospodarskih družb v letu 1995, ki ga je pripravila Agencija RS za plačilni promet, nadziranje in informiranje. Ob tem so ocenili, da sta se močno poslabšala finančna uspešnost izvoznih usmerjenih panog gospodarstva ter struktura virov financiranja gospodarskih služb v smislu povečanja odvisnosti od tujih kratkoročnih in dolgoročnih virov.

Četudi je poslovni izid gospodarskih družb kot celote v letu 1995 še vedno v rdečih številkah, pa je vendarle boljši od poslovnega izida leta poprej.

Lani so odhodki presegli prihodke za 9,932 milijona dolarjev oz. za 0,2 odstotka, medtem ko so bili leta 1994 odhodki večji od prihodkov za 0,4 odstotka.

Marjan HORVAT

Anton Balažek predal vodenje Razvojnega centra v Lendavi V dveh letih z Imenom

Razvojni center v Lendavi ima od 18. marca, oziroma 1. aprila, novega direktorja, tokrat direktorico Marijo Kramar. Dosedanji direktor Anton Balažek svoj odhod pojasnjuje: »Do kadrovske zamenjave je prišlo zaradi obilice dela in zaradi tega, ker sem prevzel projekt postavitve Pospeševalnega centra za malo gospodarstvo za Pomurje.«

In ravno v času njegovega odhoda delo razvojnega centra spremljajo poudeljene kritike, kako na centru opuščajajo doslednost pri svojem delu ter s kopiranjem investicijskih programov, v katerih spremljajo le naslov naročnika, tudi služijo. Govorice smo ponudili v komentar tudi Antonu Balažku, pa ne zato, da bi bilo treba sebe in delo centra braniti pred poudeljenimi kritikami, ampak bolj zato, da je razkril tudi tisto senčno stran, ki spremlja prizadevanja za razvoj podjetništva.

»Osnovni problem v našem Pomurju je nevoščljivost in sam imam cel kup takih primerov. Mi na Centru se trudimo, da se ne izpostavljamo, da se ne gremo osebne promocije, trudimo pa se delati strokovno. Moram reči, da bodo ugled, ki smo si ga ustvarili, ti, ki so prišli za mano, s svojim strokovnim delom znali tudi ohraniti.«

Center za razvoj podjetništva v Lendavi tudi ni bil ustanovljen le za to, da bi delali le investicijske in poslovne načrte. Delali so tudi to, ker so se odločili, da bo del njihovega dela tržno naravnani, vendar so se bolj kot s tem ukvarjali z razvojnimi projekti.

«In mislim, da smo pri tem dosegli največ,» je povedal sogovornik. Delati na polju razvoja pa je, kot pravi Anton Balazek, tek na dolge proge, in kar je ob tem najbolj žalostno, da so mnogi iz naše pokrajine pri svojem gledanju na stvari tako ozki, da tega pomena in širine teka na dolge proge ne uvidijo. Samo denar z danes na jutri jim je merilo za uspešnost.

«In v teh naših aktivnostih za razvoj je bila osnovna ovira človeška zloba. Naš največji uspeh je gotovo to, da smo v teh okoliščinah uspeli narediti, kar smo, pod takimi pritiski, pod takim nezaupanjem in pod bremenom tolikšne škodoželjnosti, ki je ne morem razumeti,» je bil direkten sogovornik.

In kaj je v teh dveh letih delovanja Center dosegel? Postavili so intelektualno infrastrukturo s strokovno pomočjo ter z informacijami za poslovanje podjetij, vse to pa so podprli s finančno infrastrukturo, z ustanovitvijo Razvojnega sklada.

Število malih podjetij v občinah Črenšovci, Kobilje, Lendava, Odranci in Turnišče narašča, še posebno, če te podatke primerjamo s podatki za regijo. Gre torej za posledico povečane podjetniške aktivnosti, rastoče število malih podjetij pa je tudi ugodno vplivalo na stanje brezposelnosti. To nenehno upada. Število brezposelnih se je v opazovanem času petih let znižalo za 313 oseb, delež brezposelnih glede na aktivno prebivalstvo pa se je tako znižal od 21,2 odstotka na 17,1 odstotka. S strokovno pomočjo Centra je bilo samo v lanskem letu odprtih 89 novih delovnih mest.

Od ustanovitve Razvojnega centra leta 1993 pa do konca lanskega leta so opravili skupaj 4 tisoč ur svetovanja, ter 1800 ur specialističnega svetovanja s področja poslovnega prava in financ. Ustanovljen je bil Razvojni sklad, ki je v sodelovanju s bankami v letu '94 in '95 zagotovil 168 milijonov tolarjev posojila. To je bilo za deset odstotnih točk cenejše od komercialnih posojil. Prek razvojnega sklada je bilo financiranih 87 projektov malega gospodarstva, učinek znižanja obresti pa pomeni 6,6 milijona tolarjev samo v lanskem letu.

»Kaj reči o rezultatih, morda to, da jih ne pripisujemo le sami sebi, dejstvo pa je, da smo k temu prispevali. In drugo, pridobili smo si tudi številne reference pri državnih in meddržavnih projektih, ki pa se zagotovo ne dobijo kar tako. Mi sedaj delamo za Tehnološki sklad Slovenije pa tudi Ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj nas je pritegnilo, da dajemo mnenja za projekte,« je povedal sogovornik.

To obsežno delo Centra na ravni države pa ne pomeni, da so opustili delo za občine, ki so tudi njegove ustanoviteljice. Sodelovanje je dobro, čeprav je res, da s temi kadrovskimi možnostmi težko usklajujejo pričakovanja in delo s prioritetskimi nalogami vsake občine posebej.

Z župani pa so se tudi dogovorili, da iz tega razvojnega sklada nekaj naredijo.

»Pri nas so namreč osnovni problem garancije. Podjetnika nastane samo zavarovanje sedem odstotkov vrednosti, drugo pa je čas, saj to, da se opravi vknjižba, traja dva meseca. Torej ni več problem cena kredita, ampak garancija. Naša ideja je, če bomo zmogli in če bo pripravljen bank in drugi, da bi prevzeli neke vrste garancijske sklade. To je tudi velik interes županov,« je povedal Anton Balazek. Druga naloga, ki jih še čaka, pa je pomoč pri vzpostavljanju obrtnih bank. Še prej pa so država morala doreči vprašanje kriterijev in načina sofinanciranja teh projektov.

Še nekaj je, o čemer razmišlja Anton Balažek, o sodelovanju med majhnimi in velikimi. Takole pravi: »Podjetništvo je pomembno, prav tako to, da se usmerimo v razvoj in ustvarjanje razmer za razvoj malega gospodarstva. Seveda pa s tem ne mislimo, da lahko malo gospodarstvo nadomesti veliko. V sodelovanju med malimi in velikimi pa bi lahko nekaj nastalo.« Za to pa je potrebno najti ključ ali pot sodelovanja.

MAJDA HORVAT

Rudarska taksa: Križevske opekarne Boreci in SEGRAP

Če ni novega zakona, se starega ni treba držati!

Če ni novega zakona, ali to pomeni, da velja še stari, tisti, ki je bil napisan v prejšnji Jugoslaviji, ali pa imamo pač zakonsko praznino? Zakon, kakršen koli že je, podjetja spoštujejo šele takrat, ko jih na upoštevanje le-tega opozorijo določene službe, bi pomislili ob primeru SEGRAPA in Krizevskih opekarn Boreci, ki sta na svojo zakonsko dolžnost »pozabila« in namesto tako imenovane rudarske takse, ki bi jo morala plačevati dvakrat letno, lepo molčala. Kaj bi bilo, če vprašanja o rudarski taksi ne bi sprožili ljuptomerski svetniki na občinski seji konec februarja?

Šestnajsti člen Zakona o kmetijskih zemljiščih (UL SRS št. 17/86) določa za tistega, ki izkorišča kamen, mivko, gramoz in opekar-sko glino, plačilo odškodnine za spremembo namembnosti kmetijskega zemljišča in ob tej odškodnini še odškodnino v višini petih odstotkov prodajne cene za kubični meter izkopanih rudnin. Postopek naj bi potekal tako, da tisti, ki npr. koplje gramoz, dvakrat letno prijavi izkop, na podlagi katerega mu pristojne službe zaračunajo odškodnino.

V prejšnji državi se je denar od t. i. rudarske takse stekal v Kmetijsko zemljiško skupnost. Z ustanovitvijo Republike Slovenije je postala pravna naslednica Kmetijske zemljiške skupnosti občina, njih izkopov. In ker v občinskem proračunu za leto 1996 ni bilo razvidno, kje ta vsota je, sta svetnika – ga. Rostaher in g. Kuhar – postavila vprašanje, kaj je s t. i. rudarsko takso.

Odgovor svetniku

Iz odgovora svetnikom, ki ga je pripravil odsek za občje, splošne in gospodarske zadeve uprave Občine Ljutomer, je razvidno, da je Segrap plačal odškodnino v višini pribl. enega milijona šeststo tisoč,

in to za obdobje izkoriščanja rudnine od 1. 7. 1994 naprej. Odškodnino je podjetje poravnalo marca, kar pomeni, da so zamujali s plačevanjem za približno leto in pol – in ne samo s plačevanjem, temveč tudi s prijavo izkopa. No, vsaj poravnali so, čeprav je vprašanje, ali bi to storili, če se svetniki ne bi zganili.

Križevske opekarne Boreci pa do 19. marca niso prijavile količine izkopa rudnin, in to vse od 30. junija 1993, vendar so po najnovejših informacijah to vendarle storile. Odpravili smo se v opekarno, da bi tam izvedeli, zakaj in kako. Odločba, ki jo je podala upravná enota, jim nalaga za plačilo 86.000 tolarjev, in to za obdobje od prvega julija 1993 naprej. Če primerjate podatek s cifo, ki jo je moral plačati Segrap, lahko pomislite, da tukaj nekaj ni ravno prav. Res je, da eni kopljejo gramoz, drugi pa imajo glinokop in da je glína surovina, ki jo bodo predelali, ne pa prodali končnemu uporabniku. Toda ob podatku, da je en kubik gliné vreden 18 (v letu 1994) in 20 tolarjev (v letu 1995), se človek lahko vpraša: kdo in kako določa višino cene za kubni meter izkopane gliné. Ali v glinokopu izkopljejo dejansko toliko, kot so prikazali, in kaj bi na to porekli inšpektorji. G. Sreš, pravnik v opekarni, nam je prijazno poja-

snil postopek in povedal, da je ku-
bični meter izkopane glin, njego-
va cena, odvisna od cene zemu-
ljišča, ki so ga za izkoriščanje kupi-
li. To pomeni, če so na primer za
hektar plačali 12.500 DM in na
površini izkopali 75.000 kubikov,
potem je cena dejansko tako niz-
ka, kot je. Seveda me je gospod
opozoril tudi na to, da še ni nove-
ga zakona, niti rudarskega niti
zakona o kmetijskih zemljiščih, in
da vprašanje koncesij še ni rešeno.
Na vprašanje, zakaj niso plačevali
oziroma kakaj niso vsakega pol-
leta prijavili izkopa, mi je povedal,
da je bila pač utečena pot takšna,
da so prijavo naredili, ko so jih po-
klicali z občine. Seveda bi lahko
zdej vi pomislili, da so občine
sami krivi, če niso dobili denarja,
vendar pa zakon o kmetijskih ze-
mljiščih določa, da je podjetje
samo odgovorno za prijavo izko-
pa, brez predhodnih telefonati-
opozoril itd. Hkrati me je gospod
različni od občine do občine, ob-
čajno pa se plačujejo zamudne
obresti.

Toda, zakon ...

Zakon o kmetijskih zemljiščih ne določa zamudnih obresti, temveč določa, da morajo občine in upravni organi, ki so pristojni za kmetijsko inšpekcijo, nadzorovati izvajanje določb zakona in predpisov in da to nalogo lahko opravijo tudi kmetijski republiški inšpektorat ter hkrati določijo posebno denarno kazen, če podjetje v predpisanim roku ne prijavi kolikor izkopanih rudnin pristojnemu organu.

Zakon torej je, pravila
be tudi, samo držati bi se jih mor-
li, če ne bi imeli izgovora, da smo
v prehodnem času itd. itd. itd.
A. POTOČNIK

Predsedniki območnih obrtnih zbornic Slovenije v Murski Soboti

Tisti, ki imajo delo in ne »biznis«

Obrtna zbornica bo v izobraževanju kadrov končno postala partner državi, kar prinaša določene prednosti in odgovornosti

Obrtna zbornica Slovenije je sklicala v sredo, 10. aprila, v rdeči dvorani Zavarovalnice Triglav v Murski Soboti sestanek s predsedniki območnih obrtnih zbornic iz celotne Slovenije, na katerem so jih seznanili z nekaterimi aktualnimi zadevami na področju zakonodaje ter poskušali najti skupen odgovor na številne probleme, ki se pojavljajo v delovanju obrtnikov in njihove organizacije. Obrtna zbornica je vsakakor eno najbolje organiziranih združenj, ki so ji v preteklih desetletjih odvzeli velik del pristojnosti za izobraževanje prihodnjega kadra in usmerjanja gospodarskega razvoja. Del odvzetih pravic naj bi jim povrnila nova šolska zakonodaja. Hkrati je navzoča tekmovalnost z Gospodarsko zbornico Slovenije, ki poskuša prevzeti njihove člane pod krinko »združenj« ali »klubov« podjetnikov.

Prednosti lokalne in regionalne povezave

V razpravi o spremembah in dopolnitvah v pokojninskem in invalidskem zavarovanju, predlaganem zakonu o izvršbi in zavarovanju ter pripravi sprememb in dopolnitev zakona o razvoju malega gospodarstva je bilo slišati kar nekaj ostrih besed, tako na primer tudi obtožbo, da so dobili »novo-pečeni podjetniki« preveliko vlogo v oblikovanju malega gospodarstva, da je svetovalna mreža v bistvu podaljšanja roka ministrstva in vzpostavljanje večjega nadzora, ne pa resnična pomoč malemu gospodarstvu. Predsednik iz Sevnice je menil, da ni prav, da si država na vrat na nos izmisli neko organiziraje, za katero je namenjenih 22 milijonov tolarjev (dva milijona za lokalne organizacije in 20 milijonov za regionalne organizacije), saj ni vse domišljeno: poleg tega bi morali spoštovati že obstoječo svetovalno mrežo zbornice, država pa naj bi ostala pri svoji upravni funkciji. Država torej z denarjem obrtnike sili, da se povezujejo v neke organizacije, kar lahko pomeni tudi zviti in prikriti način vzpostavljanja regij. Če bi bilo to odvisno samo od obrtni-

zobraževanju kadrov
državi, kar prinaša
odgovornosti

a v sredo, 10. aprila, v rdeči dvorani
sestanelek s predsedniki območnih
na katerem so jih seznanili z nekatere
zakonodaje ter poskušali najti sku
se pojavljajo v delovanju obrtnikov in
je vsakakor eno najbolje organizira
njih odzveli velik del pristojnosti za
smerjanja gospodarskega razvoja.
nova šolska zakonodaja. Hkrati je
zbornico Slovenije, ki poskuša pre
jenj« ali »klubov« podjetnikov.

kov, bi imeli že zdavnaj učinkovite
»gospodarske regije«, vendar pa
morajo pri tem sodelovati tudi
občine. V praksi pa je takšno vzpo
stavljanje lokalne mreže (na pri
mer na ravni bivše občine) zelo
težavno, saj imajo novopečeni
župani nekakšne čudne pomisleke
in interese, ki nimajo nobene zve
ze z obrtjo ali gospodarstvom.

Učenci in vajenci

Ali je Obrtna zbornica Slovenija pripravljena na prevzem tako velike in odgovorne naloge, kakršna je praktično usposabljanje vajencev? Nekaj več kot leto dni časa imajo, da vse do potankosti premislijo, zberejo prave mostre – učitelje, ustanovijo Center za poklicno izobraževanje in Svet za poklicno izobraževanje. Slednji je menda že začel delovati, kajti do prihodnje jeseni mora biti že vse pripravljeno. Obrtna zbornica se že nekaj časa pripravlja na prevzem poklicnega usposabljanja, saj je v minulih dveh ali treh letih usposabljala doma in v tujini dobren del obrtnikov z različnih področij dejavnosti, ki bodo prevzeli usposabljanje učencev. Tako obrtniki ne bodo več mogli celotne kriče za slabo znanje in usposobljenost delavcev valiti na šolska

Arogantnost lokalnih oblasti

Nove lokalne oblasti, občine, njihovi župani in občinski sveti se ne zavedajo, da je temelj razvoja njihove občine prav gospodarstvo; marsikje so obrtniki celo edini, ki zaposlujejo ljudi in plačujejo davke, zato ni razumljivo, da se nekatere lokalne oblasti do obrtnikov obnašajo tako arogantno, celo zatiralsko, pravijo obrtniki. Ob neprimernih predpisih so se pojavili novi omejevalci v občinah in županih, ki vidijo le politiko, stranke in svoj stolček. Župani bi morali storiti vse za čim večje število gospodarskih dejavnosti, kajti le tako se bo razvijala celotna občina. »Političnim županom« svetujejo, naj pogledajo najbolj razvita mesta in občine v tujini: tisti, ki so ponudili najbolj ugodne komunalno urejene parcele za obrtne dejavnosti in najbolj poceni poslovne prostore, so danes najbolj razviti, kajti ves kapital in gospodarstvo se je usmerilo tja, kjer so bili najbolj ugodne možnosti. Mnoge nove občine pa želijo zaslužiti samo s čim dražje prodajo parcel in poslovnih prostorov, ne razmišljajo pa širše.

Klubi podjetnikov in obrtnikov niso legalni

Znano je, da že nekaj časa ob-

staja nekakšen boj za člane ne
Gospodarsko zbornico Slovenije. S
tem ko je bilo omogoče, da so bili
mnogi obrtniki hkrati tudi podjet-
niki, se je ta dvoumnost poravnala.
Vendar se bodo morali oboljati
lu odločiti: bo zbornica »krajani-
la le »prave« obrtnike; bodo »spo-
ni« člani v prihodnje obrtniki ali
podjetniki, bodo torej tisti, ki imajo
tj delo, ali tisti, ki imajo obrtni-
Večje število članov prinese s sabo
marsikaj, poleg večje vsote do-
narja, pobrane s članarino (nimajo-
grede: predsedniki so protestirali
zaradi plačevanja posebnega po-
metnega davka od pobrane članar-
rine), tudi večje pristojnosti in
večjo moč napram državi in mu-
strstvom. Končno se bo ta premo-
ene ali druge zbornice (naprej) n-
kazala pri prevzemanju izobraz-
vanja, vendar ne smejo pozabiti
da bo za vse dovolj pozna, če si
bodo razumeli.

Predsednike Občin, ki so zbornice je najbolj razhudila Druženja podjetnikov Slovenije, ki pravi, da so zbornice Slovenije (menda) pošaja po vseh občinah (menda) in tujeje» sistematično od občin in občin po vsej Sloveniji) s pomočjo županov ustanoviti nekatere klube podjetnikov in obrtnikov. Pravna razlaga OZS je bila nedoljna: podjetniki lahko ustanovijo klube na ravni občin za svoje deleže, ne pa tudi za druge deleže zbornice. Drugo je, če gre za skupne projekte in skupne interese, ne projektne sodelovanje doma in tujem. Torej: če želijo ustanoviti skupne klube, naj povabijo govor najprej povabijo na govor obrtnikov. Sicer pa sicer klube ne morejo ogroziti obrtnice, saj so le-te pravne osebe. Prav pa le interesno združenje. Prav tako pa je menda res, da svojimi članom ne morejo prepovedati sodelovanja v interesnih klubih.

BERNARD...

Plinifikacija Pomurja

Ko Dokležovje želi plin, Ljutomer pa ne

Medtem ko so nekatere pomurske občine šele začele razmišljati o plinu kot možnem viru energije, so v drugih že zelo daleč in končujejo plinovodno omrežje

O plinu se v Pomurju doslej ni razmišljalo kaj veliko tudi zaradi tega, ker se je kot o alternativnem viru energije govorilo predvsem o geotermalni energiji. Razlog ni v pomanjkanju plina, kajti osnovni plinovod povezuje celotno Slovenijo in je torej enak dostopen vsem. Prvi del visokotlačnega plinovoda je bil zgrajen 1978. leta. Po njem uvažamo plin prek Avstrije iz Rusije in prek Italije iz Alžirije. Novi plinovodni krak naj bi dovajal plin z vzhoda prek Madžarske v Slovenijo in naprej proti Italiji in bo (seveda) potekal prek Pomurja.

Minister za okolje Pavel Gantar je na minulem sestanku v Lendavi povedal: »Slovenija svojih virov nima veliko, in če bomo že uvažali, je bolje uvažati plin kot premog. Plin je dolgoročno kakovostna rešitev. Če bomo z zgraditvijo plinovoda od Madžarske do Italije kontrolirali del mednarodnega plinovoda, bomo na boljšem, saj ne bomo predmet izsiljevanja.«

Plin - Geoplin - splošna podpora

Če plin v Sloveniji ni nekaj novega, pa je res, da je bil doslej dokaj nedostopen navadnim uporabnikom. Nekateri poredko, da zaradi monopola družbe Petrol Zemeljski plini, ki da ni bila ravno pripravljena prisluhniti željam občan in komunalnih podjetij. V Pomurju so se na zgrajen plinovod priključila nekatera podjetja v Radenci, Gornji Radgoni, Murski Soboti in Lendavi, ki so preračunala, da se jim bo uporaba plina dolgoročno splačala, saj je plin v resnici najcenejša in najbolj ekološka energija. Dobra vitezilca plina sta Rusija in Alžirija, kjer so zaloge med največjimi na svetu in plinske krize do gotovila nemoteno oskrbo tudi z dolgoročnim zakupom podzemnih skladišč v Avstriji in na Hrvaškem, od lani tudi v Italiji.

Peta dražba Sklada za razvoj

Dobro je prodajal delnice Radenske

Iz prodaje umaknjene delnice kar petih naših podjetij

Pa je minila tudi peta, doslej največja dražba Sklada za razvoj. Mirno, brez večjih pretresov so prodajali deleže in delnice 226 podjetij, čeprav so dražbe za upravljanje še pred kratkim napovedale bojkot dražbe. Vse je šlo gladko, kot so se dogovorile pooblaščenice družbe za upravljanje investicijskih skladišč, brez konkuriranja ali podpihovanja cen posameznih paketov. Kupovalo se je predvsem v znamenju nizanja izključnih cen.

Na ponedeljkovi dražbi, kjer je bilo napredovano za 24,5 milijarde tolarjev premoženja podjetij, so se prodajale tudi delnice 13 pomurskih podjetij, njihova vrednost po izključni ceni pa je bila 1,76 milijarde tolarjev. Prodajalec, ki se je prodajal v osemih paketih, pa 1,42 milijarde tolarjev. In kako je cvetela dražba? Delnice so se prodale za 1,42 milijarde tolarjev, kar je več kot 100 odstotkov nad ceno, ki jo je prodajalec zahteval. Vse to kaže na veliko zanimanje za dražbo, kar kaže na to, da so delnice Radenske v središču dražbe.

Radenska v središču dražbe

Radenska je bila s svojimi osmimi paketi seveda v središču trgovanja pa tudi nakupa cena delnic je bila za vse pakete ostala na ravni 100, pa čeprav je dražba potekala v znamenju nizanja cen. O dražbi ali nakupu dela premoženja Radenske je generalni direktor uprave Radenske Aljož Behek povedal: »Na dražbi se je prodajalo 20 odstotkov vrednosti Radenske, ki

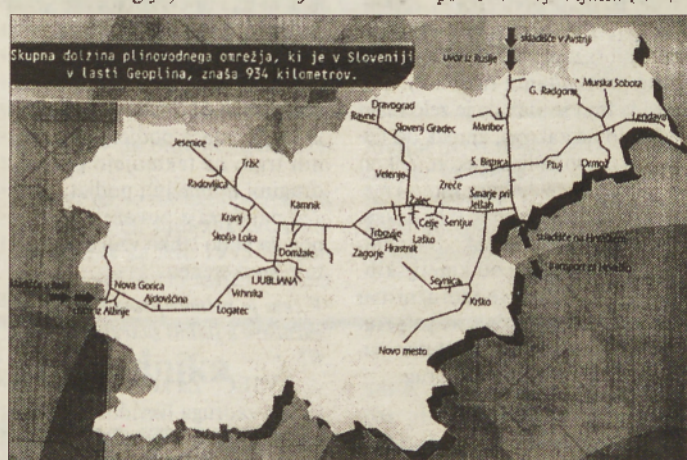
Petrola je postala družba Petrol Zemeljski plini samostojno podjetje z imenom GEOPLIN, ki skrbi le za glavno distribucijo plina, je uvoznik in prodajalec plina širšim uporabnikom - lokalnim distributerjem. Graditev in upravljanje lokalnih omrežij pa so prepustili drugim. Zaradi uporabe zemeljskega plina je bilo pozimi na cestah vsaj 170 cistern s kurilnim oljem manj, po mestu Ljubljana pa poskusno vozila že dva avtobusa na plin.

V Sloveniji porabi industrija 4/5 vsega plina, petino pa porabijo tovarne, gospodinjstva, javne ustanove in obrt. Razmerje in količina porabljenega plina se bosta v prihodnje najverjetneje spremenila, saj je lokalna distribucija organizirana že v okrog 30 občinah.

V Pomurju najdlje Lendava

V severovzhodni Sloveniji je zanimanje za plin od občine do občine drugačno; odvisno je od tega, če so že imeli načrte ali program za izkoriščanje geotermalne energije in kako daleč je uresničevanje le-teh. Tako na primer v Ljutomeru nočejo niti slišati o plinu, čeprav jim poteka glavni vod prav mimo nosa. Ne, oni so se odločili za GT-energijo, torej plin ne pride v postev. Do nedavnega je bilo podobno v Murski Soboti, kjer so vse stavili na dve vrtni tople vode

in reinjekcijsko vrtno. Tako so na eni od zadnjih sej občinskega sveta vendarle sprejeli pobudo, da bi del sredstev (9 milijonov) za iskanje alternativnih virov energije namenili za projekte za plinsko omrežje v mestu Murska Sobota. Stranka Zeleni, občinski odbor Sobota pa je še predlagala ustanovitev javnega gospodarskega zavoda za geotermijo in njeno izkoriščanje, plinifikacijo in oskrbo s plinom, razvoj in izkoriščanje alternativnih virov (bioenergija in sončna energija) in varčevanje z

energijo. Večinski lastnik (51-odstotni) bi bila občina, preostale deleže pa bi si z vložki zagotovili zainteresirani novi solastniki; ustanoviteljski vložki so lahko v denarju ali stvarnih vložkih. S takim načinom organiziranja bi omogočili razvoj in nadzirano vlaganje ter koriščenje geotermije in drugih energij, lahko bi se regijsko povezovali pri konkretnem projektu (npr. Ekološki sklad daje izredno ugodna posojila prav za regijske projekte plinifikacij), okolje bi bilo bolj varovano, energija bi bila racionalneje izrabljena, riziko »pilotskih« projektov pa manjši.

Lendava je že lani jeseni izdala koncesijo Mestnim plinovodom Koper (pravzaprav podjetje Italijanov); z gradnjo so začeli že lani, nadaljevali pa spomladi, ko je dopuščalo vreme. Vzporedno obnavljajo vodovodno omrežje in

tako so stroške gradnje in obnove znižali. Lokacijska dokumentacija (izdelal jo je ZEU) se končuje tudi za vasi do Hotize, Dolge vasi in Centibe. Priključek stane 900 DEM, možno ga je plačati v dveh obrokih - prvi obrok, ko se odločijo, drugi pa, ko dobijo plin, medtem ko stane inštalacija v hiši od 2500 do 3000 DEM. Za plinifikacijo so na voljo ugodna posojila. V Gornji Radgoni in Radenci bi lahko gospodinjstva že imela plin, saj so leta 1994 sprejeli Odlok o plinifikaciji. Z lokalno samoupravo, delitvijo občin ... je bilo bilo vse ustavljeno. V obeh občinah so šele pri izbiranju najugodnejših izvajalcev, ki so se prijavili na javni razpis. V Gornji Radgoni so se na razpis, objavljen konec lanskega leta, prijavili trije zainteresenti za gradnjo lokalnega plinskega omrežja: Adria plin Ljubljana (mešano podjetje z Avstrijo, ki še nima referenc), Slovenski plinovod Ljubljana (99,5-

odstotni lastnik je italijanska grupacija Dondi, 0,05-odstotni pa banka SKB) ter Mestni plinovod Koper in Europlin Trbovlje (tudi pri tem podjetju so večinski italijanski lastniki). Plinsko omrežje, povezano s centralnim plinovodom, bo zgrajeno le za strnjena naselja, medtem ko imajo druge vasi in zaselki možnost oskrbovanja iz posebnih zbiralnikov - ta način oskrbe gospodinjstev s plinom naj ne bi bil dražji kot mestni plinovod.

In kako daleč so druge občine? Nikjer, ker verjetno niti župani še ne razmišljajo o plinu - na žalost so za mnoge zanimivejši bencinski črpalke. Presenetili pa so vaščani Dokležovja, ki so beltinskega župana Jožefu Kavašu naročili, naj se pozanima, kakšne so možnosti za plinifikacijo njihove vasi. Bravo!

BERNARDA B. PEČEK

- Prevzeli ste vodenje družbe. Kaj mislite, kako vas bodo sprejeli tudi ti novi lastniki?

Tu si ne delam iluzij, sprejeli me bodo tako, kakršni bodo rezultati na papirju. Sprejemanje bo izključno odvisno od uspešnosti poslovanja in mislim, da je tako tudi prav.

Sklad slabo prodajal delnice drugih naših podjetij

In kako je tekla trgovina z drugimi paketi delnic naših podjetij, ki jih je Sklad ponudil v odkup?

Delnice kar petih od trinajstih podjetij iz naše regije je Sklad zaradi znižanja tečaja umaknil iz prodaje. Na ponedeljkovi dražbi tako niso bile prodane delnice podjetij GP Pomurski tisk Murska Sobota, Indip Lendava, Projektivni biro inženiring Murska Sobota, Solidarnost Murska Sobota, Tekstil pletilstvo Prosenjakovci in Varstroj Lendava.

Nove lastnike so dobili Agroservis iz Murske Sobote, po izključni ceni je ponudil paket delnic kupila Certius, delnice Gidosa iz Lendave je kupila Krekova družba, Integrala iz Lendave Nacionalna finančna družba, Mizarstva Ljutomer S Hram, Podjetja Gozdarstvo G. Radgona Krekova družba, Mlinopeka iz Murske Sobote Pulsar in oba paketa Term iz Lendave je kupila Krekova družba.

MAJDA HORVAT

Plastika in pločevinke

Od steklenic bo ostalo le ime

Tudi Evropo je zajela »dozomanija«, saj so se za pločevinke odločile tudi največje evropske pivovarne - Nujnost ustreznih okoljevarstvenih ukrepov

Pločevinke so tudi v Sloveniji zamenjale steklenice pri polnjenju marsikaterih brezalkoholnih pijač. Na tekočem traku v polnilnici Radenske zavzamejo steklenice le še redkokdaj, večji del mineralne vode in brezalkoholnih pijač polnijo v PET-plastenke in pločevinke. Že nekaj časa lahko v pločevinkah kupujemo tudi pivo Uniona in Pivovarne Laško in marsikdo vedno raje poseže po pločevinkah, saj so ne le »modiške«, ampak tudi bolj praktične. Toda ... poznam tudi take, ki pločevink ne kupujejo iz principa, čeprav jim je pijača v njih morebiti všeč (npr. ledeni čaji Radenske). Prisegajo na kartonsko embalažo in steklenice, ki da ne onesnažujejo okolja.

Pločevinke ali plastenke niso nič manj ekološke, če je urejeno njihovo zbiranje, predelava in uničevanje. To pomeni, da bi morali imeti na raznih mestih avtomate za stiskanje pločevink in posebne vreče ali zabojnike za zbiranje plastenk. Tega ne bo urejala polnilnica, ampak bo v ta namen plačevala poseben davek, ki ga bodo uporabili za organiziranje zbiranja in predelavo te embalaže. Ampak res v ta namen! Trenutno je v Sloveniji to največji problem, saj ima država dober okoljevarstveni zakon, ki pa se ne izvaja kot bi bilo potrebno. Proizvajalci so odločni: dokler ne bodo prepričani, da bodo posebni davki namenjeni za to, za kar se pobirajo, ne bodo plačevali za »kvazi ekološko, ki se kiti s papirji in besedami«. V časopisu Die Zeit smo lahko 29. marca 1996 prebrali, da se dogaja pri polnjenju piva revolucija; velike polnilnice, kot so nemška Schmalbach-Lubeca v Mendigu, francoska Dürkirk in veliki koncern PLM ABX v švedskem Malmöju, so se odločile ustvariti pivovsko steklenico prihodnosti iz plastičnega materiala. Vendar pa to ne bo smela biti plastenka, kakršnih smo vajeni, ampak nekakšna plastična steklenica prijetne oblike, saj bo v nasprotju s ta ideja o polnjenju piva v plastenke propadla, kot je pred leti propadla ideja o polnjenju vina v plastenke. Priznajte: včasih vas moti, ker so vse brezalkoholne pijače v skoraj enakih plastenkah? Ja, takšna je pač tehnologija, ki dela takšne in ne drugačne PET-plastenke. Finančno si ne morejo privoščiti za vsako pijačo različne oblike plastenk. Toda dvomi, da jim ne bi uspelo prepričati kupcev, da je pivo v plastični embalaži ali pločevinki ravno tako dobro kot v steklenici, so odveč, ker so se za to odločili največji, ki diktirajo smeri na svetovnem trgu. Zgled: Schmalbach-Lubeca ima letno 4,1 milijarde mark letnega prihodka, 12.600 zaposlenih in 68 polnilnic v Evropi, Ameriki, Indiji in na Kitajskem. Letno napolni 200 milijonov litrov plastenk, to število pa se nenehno zvišuje.

Da vsi le niso tako ogreti za pločevinke in plastenke, dokazujejo tudi te posebne steklenice iz porcelana in finega stekla, ki obdržijo svežino in temperaturo, ki smo jih odkrili v Standardu. V njih naj bi postregli mineralno vodo ob posebnih priložnostih doma, predvsem pa v hotelih in restavracijah. Te elegantne steklenice je predstavil Bad Camberger Taunus-Quelle Premium.

V nasprotju s pivovarjami, nemški mineralci doslej niso hoteli niti slišati o plastenkah, ampak so vztrajali pri klasičnih 0,7-litrskih steklenicah. Toda glavni razlog ni bilo prepričanje, da je mineralna voda v steklenici boljša, čeprav je tudi res, da dobi čez nekaj časa voda v plastenki priokus (acetaldehyd)! Polnilci mineralne vode niso tako veliki koncerni kot pivovarne ali polnilci brezalkoholnih pijač, zato so izredno visoki davki za odpadke velikega obremenitev. Prav tako niso prepričani, da je prava rešitev tako imenovana povratna plastenka. Toda kljub visokim davkom se boom plastenk in pločevink povečuje, kupci jih kupujejo, torej so bolj praktične in še vedno dovolj poceni. Tudi tržniki zatrjujejo, da so pločevinke ekološke in ekološke, saj privarčujejo pri transportnih stroških. Steklenice je potrebno vračati, jih oprati s čistilnimi sredstvi in veliko količino vode. Vendar pa so tudi nasprotniki pločevink vse glasnejši: vedno več pločevink je v občestnih jarkih in na skupnem odlagališču odpadkov, namesto da bi jih zbirali in reciklirali. bmoja, ki živijo od neokrnjene narave, so razglasila območja brez pločevink, kar pomeni, da tam ne smejo prodajati pločevink. Toda to ni rešitev, saj je skoraj nemogoče pričakovati, da bodo neki sprehajalci nosili v nahrbtniku še vse popolne prazne pločevinke. Prostornost je pločevinka velik odpadki in ločeno zbiranje odpadkov je v vse večji poplavi tovrstne embalaže več kot nujno. Država bo morala najti za ta problem sistemsko rešitev, kajti prodaje se ne da preprečevati. Tudi ni prav, da bi bili kaznovani le domači polnilci, ki so že dovolj kaznovani zaradi preveč liberalnega uvoza. Najprej bi bilo potrebno omejiti in močno obdavčiti uvoz, saj se zadnja leta marsikaj uvažuje po nepotrebnem brez nadzora in brez odgovora, kam gredo vse ta odpadne pločevinke in plastenke.

BERNARDA B. PEČEK

14. seja Občinskega sveta Občine Cankova - Tišina

Je zapora magistrale res edina rešitev?!

Cepprav je bilo na dnevnem redu tokratne seje občinskega sveta na Tišini še več drugih pomembnih točk, je sodu izšla dno še vedno neu- rejena magistralna cesta Maribor-Lendava, ki je prav na tem območju iz močno načeta. Pri tem so se opirali tudi na zapisnik pogovora med predstavniki Direkcije Republike Slovenije za ceste ter občin Cankova - Tišina in Radenci, ki ni prinesel zelenih rezultatov. Direktor državne di- rekcije Anton Šajna do omenjene seje občinskega sveta na Tišini namreč ni podpisal tega zapisnika, kaj šele, da bi županom poslal obljubljeni program sanacije in delne rekonstrukcije cestnice od Murske Sobotne do Gornje Radgone v dolžini 19 kilometrov.

Svetniki so se naposled odloči- li: če do 19. aprila ne dobijo ča- sovnega programa celovite sana- cije magistrale, bodo uresničili marčevski sklep o zapori ceste. In sicer v torek, 23. aprila. Naj- prej bi za en dan protestno zapri- li magistralo, ki se vije od dolgo- vskega mejnega prehoda do Ma- ribora, in sicer v Tropovcih, na Tišini in Petanjcih. Kot je znano, je to postala najbolj tranzitna ce- sta v državi, saj po njej pelje dnev- no tudi do 700 velikih tovor- njakov iz raznih evropskih držav,

ki uničujejo to pomembno pro- metno povezavo s sosednjo Ma- džarsko. To naj bi bilo resno opo- zorilo vsem odgovornim dejav- nikom, kajti tokrat ne mislijo več nasedati lepim besedam in se speljati na tanek led. Zato bodo zaporo ceste po potrebi podaljše- vali za nedoločen čas. Na potezi je torej ministrstvo za promet in zveze, od katerega pričakujejo tr- dna zagotovila za sanacijo in rekonstrukcijo magistrale na ob- močju Občine Cankova - Tišina kakor tudi ureditev mostov na

reki Muri. Poleg takojšnjega za- četka sanacije dela magistrale skozi Tropovce, Tišino in Pe- tanjce zahtevajo tudi gradnjo

Na seji so razpravljali tudi o osnutku odloka o zaščiti vodnih virov v občini. Med drugim so sklenili, da mora ustrezni odbor za kmetijstvo pripraviti predlog odškodnin. Pri tem so se zavzeli, da v bližini vodnih virov ne bi smeli dopustiti večje obdelave zemlje in uporabe škropliv. Govor pa je bil tudi o osnutku odloka o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega in družbenega plana Občine Murska Sobota, ki zadevajo območje nove Občine Cankova - Tišina

pločnikov na omenjenem odse- ku.

Sicer pa so na seji občinskega sveta sprejeli tudi zaključni rač- un občine za leto 1995 in lan- skoletni zaključni račun Občine

Murska Sobota. Poleg tega so dopolnili program letošnjih na- ložb v občini, za katerega bodo iz občinskega proračuna zagoto- vili 171 milijonov tolarjev. Ob podatku, da znaša celotni pro- račun okrog 320 milijonov SIT, je to nedvomno precejšen delež. Letos bodo večino naložb izve- dli na cankovskem območju, prihodnje leto pa na tišinskem. V letu 1996 načrtujejo asfalti- ranje občinskih cest Tišina-Van- ča vas in Krašči-jez ter vaških cest Korovci-Gornji Črnci in v Gerlincih. Poleg tega bi radi ure- diti most čez Ledavo pri Do-

majincih, vodotok Mokoš-Do- bel ter kanalizacijo v Borejcih, na Cankovi in Tišini kakor tudi kabelsko povezavo med Tišino in Gederovci.

MILAN JERŠE

Občinski svet Občine Odranci ima spet predsednika S kanalizacijo pa hude težave

Podprli ustanovitev skupnega stanovanjskega sklada na območju prej- jše skupne lendavske občine - Delovni čas gostinskih lokalov najdlje do 24.00 - »Poslovne« občinske stavbe v Lendavi morajo priti v delitveno bi- lanco - Kanalu zdravstvena ambulanta v Odrancih - Zidali bodo tudi pošto

Cepprav je kazalo, da bo prislo pri delovanju Občinskega sveta Občine Odranci do resnih težav in motenj (zaradi odstopa pred- sednika in enega svetnika), smo na zadnji seji, ki je bila minuli petek, dobili občutek, kot da je skoraj vse v najlepšem redu. JO- ŽE MAUČEC je sicer vztrajal pri svojem odstopu, še naprej pa želi aktivno sodelovati pri delu sveta. Namesto njega so izvolili za novega predsednika ŠTEFA- NA BOGDANA.

Najprej pa so odranski svet- niki obravnavali odlok o ustano- vitvi stanovanjskega sklada na območju prejšnje lendavske občine (sedaj občin Lendava, Tur- nišče, Črenšovci, Kobilje in Od- ranci). Kljub nekaterim pomi- slekom so bili za skupen stano- vanjski sklad. Niso pa soglašali z vlogo zasebnega gostinca Vence- slava Kavaša (organizira disko prireditve), da bi mu dovolili po- daljšanje odpiralnega časa ob petkih in sobotah do 3. ure zju-

traj. Sosednje in okoliške do- mačije se namreč pritožujejo za- radi hrupa in drugih neprijetno- sti. Vsi zasebni gostinci pa imajo lahko ob petkih in sobotah odpr- to do 24.00 (doslej do 23.00), le za motel Mobix velja poseben odpiralni čas. To pa najbrž še ne pomeni, da v Kavaševi okrepče- valnici ne bo več disko prireditev do 3. ure, saj so mu takšno do- voljenje za 3 mesece izdali na Upravnih enoti Lendava.

Še največ časa pa so svetniki namenili poročilu gradbenega odbora za zgraditev kanalizacije v Odrancih. VGP Mura precej

kasni z deli, zato se pogajajo ok- rog plačila penaltov, a je vpra- šanje, če bodo res upravičeni do tega, saj nobena stran ni v celoti spoštovala pogodbe.

Precejšnje probleme imajo tu- di s »funkcioniranjem« že zgr- ajenega kanalizacijskega omre- žja (predvsem zaradi visoke podtalnice) kakor tudi z nade- ljevanjem del, saj nekateri la- stniki zemljišč ne dovolijo, da bi kopali po njihovem.

Odranski župan IVAN MAR- KOJA je na koncu svetnike še seznanil s pripravami na odprte zdravstvene ambulante v njho- vem kraju in gradnjo nove pošte, ogledali pa so si tudi novo poro- čno sobo, tako da bodo poslej lah- ko tudi v Odrancih sklepali civil- ne zakonske zveze.

JOŽE GRAJ

»Pretrgano« sodelovanje ob slovensko- hrvaški meji naj bi spet »zakrpali«

Konec napetosti?

V Čakovcu podpisali sporazum med Medžimursko županijo in Občino Ljutomer o sodelovanju na gospodarskem, kulturnem in športnem področju, obenem pa tudi pogodbo o sofinanciranju lokalne ceste Šprinc-Robadje

Nekaj mesecev po osamosvojitvi Slovenije in Hrvaške (iz jugo- slovskega objema) na obmejnem območju, vsaj na našem koncu, skoraj ni bilo čutiti, da sta res nastali dve ločeni državi. Ljudje so se še naprej skoraj neovirano gibali v tem prostoru, se razumeli, so- delovali ... Ščasoma pa so na obeh straneh zgradili mejne prehode z zapornicami, začela so se trenja zaradi poteka meddržavne meje, slovenskega bogoslužja v razkriški župniji itd. Mostovi sodelovanja in prijateljstva so se začeli hitro podirati. To je bilo še posebno zaz- navno v krajih na območju krajevnih skupnosti Razkrižje pri nas in Štrigova na hrvaški strani.

Zdaj pa vse kaže, da časi nezaupanja in napetosti ob meji med Slovenijo in Hrvaško na območju Pomurja in Medžimurja, kakršni so nastopili po osamosvojitvi obeh držav leta 1991, mi- nevajo in da je na obeh straneh znova precejšnja volja za vse- stransko in prijateljsko sodelovanje. Na naši strani si je za to v zadnjem obdobju še posebno prizadevala Krajevna skupnost Razkrižje (na čelu z njihovim poklicnim tajnikom in pod- županom Ljutomerske občine Stankom Ivanušičem, čeprav je bil

Pretekli četrtek pa smo bili v Čakovcu priča slovesnega podpisa sporazuma o sodelovanju med Medžimursko županijo in Občino Ljutomer na gospodarskem, kulturnem in športnem področju. Sporazum sta podpisala župan Ljutomerske občine Ludvik Bratuša in župan Medžimurske županije Marijan Ramovšček.

kandidat Jelincičeve stranke), ki je uspela vzpostaviti ponovne stike in medsebojno zaupanje s sosednjo hrvaško občino Štrigo- va. Tako so pred nedavnimi gostovali na Šafarskem štrigovski mešani pevski zbor, tamkajšnja amaterska gledališka skupina in narodnozabavni ansambel. Njihovo gostovanje je bilo dokaj uspešno.

Na županiji v Čakovcu

Pretekli četrtek pa smo bili v Čakovcu priča slovesnega podpi- sa sporazuma o sodelovanju med Medžimursko županijo in Občino Ljutomer na gospodarskem, kulturnem in športnem področju. Sporazum sta podpisala župan Ljutomerske občine Ludvik Bratuša in župan Medžimurske županije Marijan Ramo- vščak. Slednji je ob tej priložnosti med drugim dejal, da je njho- va županija podpisala podobne sporazume že z vsemi sosednji- mi občinami na Madžarskem in da ga imajo namen podpisati tudi z Občino Lendava. Omenjal je tudi Hotizo, misleč, da je

Sporazum o sodelovanju je podpisan, naj zaživi tudi v praksi! (Posnetek: J. G.)

tudi to samostojna občina. S tem naj bi olajšali življenje ljudi ob meji, sicer pa naj bi po njegovem mnenju dokaj hitro prišel čas, ko bosta Slovenija in Hrvaška živeli v Evropi brez meja. Ljuto- merski župan je govedal, da podpisani sporazum pravzaprav ne prinaša nič novega, ampak da gre za nadaljevanje že dokaj razvitega sodelovanja med prejšnjo Občino Čakovec (sedaj Medžimursko županijo) in Občino Ljutomer. Menil je tudi, da bi bilo koristno najti možnost skupnega vlaganja za zgraditev go- spodarskega objekta ob meji.

Skupaj bodo financirali asfaltiranje obmejne ceste

Prvi in konkreten korak pri uresničevanju sporazuma o med- sebojnem sodelovanju, ki so ga podpisali minuli četrtek v Čako- vcu, pa je pogodba o sofinanciranju asfaltiranja lokalne ceste Šprinc na slovenski in Robadje na hrvaški strani v dolžini okrog 700 metrov. Občina Ljutomer in Medžimurska županija bosta v ta namen prispevali vsaka polovico potrebnega denarja, in sicer nekaj čez 27.000 mark. Obe strani sta se tudi dogovorili, da bo izvajalec podjetje Medimurje Terga iz Čakovca. Z deli namera- vajo začeti že te dni, tako da bi jih končali do konca maja.

Pravijo, da je dober sosed vreden več kot sorodnik (v razpadli Jugoslaviji naj bi si bili vsi bratje in sestre), zato kaže prizade- vanja o ponovnem sodelovanju sosedov ob slovensko-hrvaški meji odločno podpreti.

JOŽE GRAJ

21. seja Občinskega sveta Občine Beltinci Kdo bo koga - svetnikom več, tajniku pa manj denarja!

Svetniki so namenili tokrat največ časa informaciji o sanaciji farme Nemščak, ki jim jo je predstavil direktor Albert Smodič. Kot je povedal, je čistilna naprava na omenjeni farmi delovala po predpisih v letih 1983-1987, od tedaj pa ne več. Dodal pa je, da so doslej tudi primerno očišče- vali odplake, saj znaša letna reja 80 tisoč bekonoj. Po njegovih besedah so v zadnjih dveh letih opravili še nekatere posege, kot je zamenjava nekaterega dela čistilnega odplaka, podpis pogodbe z ljubljanskim Hidroinženiringom, ki je novembra 1995 opravil tri meritve odpadnih naprav. Pri slednjem gre za tri variante, ko nameravajo upoštevati tudi tuje izkušnje. Se letos pa naj bi naredili tudi idejni projekt, ki jih bo stal 7 do 8 milijonov nemških mark.

In kaj je pokazala razprava beltinskih svetnikov? Predvsem to, da je bila burna. V prvi vrsti so očitno, da se s farme širi nez- nosen smrad in da s svojimi od- plaki in onesnažuje bližnjo reko Muro in podtalnico. Poleg tega pa farma Nemščak še vedno ni- ne morejo dobiti ustreznega vod- negospodarskega soglasja. Tako je Branko Žižek predlagal, da so prihodnjih sej občinskega sveta v celoti namenijo le obrav- navi pereče problematike farme Nemščak, in sicer kar na kraju samem. Ivan Mesarič je dodal, da so imeli pred volitvami vsi polna usta, kako bodo uredili to vpra- šanje, pozneje pa se je pokazalo, da niso nič ukrenili. Mirko Pore- čnik je opozoril, da so s farmo Nemščak ogroženi zametki lju- kovega turizma z otokom Lju-

bezni vred. Naposled so sklenili, da je s farmo Nemščak nujen do- govor o izdelavi skupne strategije za izvedbo sanacije čistilne na- prave na prašičerejski farmi.

Govor je bil o delu svetovalne službe v kmetijstvu za Občino Beltinci, ki poteka znotraj ŽVZ za Pomurje. Direktor službe Janko Slavič je poudaril, da želijo s svojim delovnim prodrati na sleherno kmetijo. Glede subvencioniranja semenskega krompirja, ki je glavna kultura na širšem beltinskem območju, pa je bilo rečeno, da spričo še nesprejetega občinskega proračuna v ta namen ne morejo razdeliti vsega denarja, ampak začasno na dvanajstine. Sorto elita-original bodo regresirali po 30 tolarjev za kilogram.

Po sprejetju zaključnega raču- na Občine Murska Sobota za le-

to 1995 je bil govor o izgubi v Zdravstvenem domu Murska So- bota, ki jo je podrobneje pojasnil direktor dr. Jože Felkar, gospo- darsko plat problema pa je pred- stavil v. d. direktorja Pomurskega zdravstvenega zavoda Štefan Vu- čak. Zaradi neurejenih odnosov s slovensko zdravstveno skupno- stjo so se svetniki odločili, da bodo v dogovoru z Zdravstvenim domom Murska Sobota opravili skupni nastop proti državi, ki se »mačehovsko« obnaša do pomur- skega zdravstva.

Precej pozornosti pa je vzbudi- lo poročilo komisije za man-

Žižek. Člani komisije so namreč s tajnim glasovanjem sprejeli tri zanimive sklepe, ki bodo naleteli na različen odmev. Prvi sklep pravi, da bodo sejnine svetnikom v primerjavi z dnevniciami za slu- užbena potovanja zvišali od fak- torja 1,2 na 1,6, kar pomeni kon- kretno 9300 tolarjev namesto prejšnjih šest tisočakov. Odbo- rom, komisijam, nadzornemu odboru in volilni komisiji pa se v tem odstotnem deležu spremeni višina sejnine. Ta sklep bo začel veljati maja. Po drugi strani pa so se odločili, da bodo s priho- dnjim mesecem spremenili fak- tor za izplačilo nadomestila za delovno uspešnost tajnika občins- ke uprave Stanislava Srake s se- danjih 50 le na 20 odstotkov. To so pojasnili s tem, da se je z novi- mi zaposlitvami (od dveh na štiri) v občinski upravi delno zm- anjšal obseg tajnikovega dela. Pri tem je zanimivo omeniti, da taj- nika ni bilo na seji, župan Jožef Kavaš pa se je pojavil tik pred koncem. Prav tako so od občins- ke uprave zahtevali, da do nasle- dnje seje občinskega sveta pripra- vi pisno poročilo o neto meseč- nih izplačilih za nagrade in nado- mestila občinskim funkcionar- jem. Sprejeli pa so tudi pravilnik o pogojih in načinu uporabe služ- benega vozila.

MILAN JERŠE

SOS

telefon za ženske in otroke, žrtve nasilja
061 441 993 ali 97 82,
od 18. do 23. ure.

datna vprašanja, volitve in ime- novanja, ki ji predseduje Branko

Bolezen norih krav in Creutzfeld-Jakobova bolezen ljudi Prionske bolezni

Protislovja današnjega časa so se pokazala v Evropi morda v najjasnejši luči prav v zadevi norih krav. Bolezen se je pojavila v epidemični obliki v Angliji kot goveja spongiformna encefalopatija. Že zelo dolgo je bilo znano, da obstaja pri ljudeh Creutzfeld-Jakobova bolezen s skoraj enakimi spremembami na možganih kot pri goveji spongiformni encefalopatiji.

Bolezen se je redno pojavljala pri starejših ljudeh z aritmetično sredino okrog 65 let. V medicinski stroki so bili enotnega mnenja, da gre za dedno obliko bolezni. Še pred pojavom bolezni norih krav se je pojavljala podobna bolezen med ovci. V začetku sedemdesetih let je prišlo v Angliji do hranjenja goveda s kostno moko ovc in že leta 1989 so ugotavljali, da je verjeten vzrok bolezni norih krav hranjenje s proteini obolenih ovc.

Istčasno so začeli opaziti, da se je število primerov Creutzfeld-Jakobove bolezni povečalo, in kar je bolj pomembno, pojavljala se je pri mladih ljudeh in z nekoliko drugačnimi bolezenskimi znaki.

V tem dokaj jasnem položaju je angleška vlada ravnala v popolnem nasprotju z zdravo pametjo. Od znanstvenikov je slišala samo to, kar je želela slišati. Čeprav so zdravniki znanstveniki jasno rekli, da gre za novo bolezen, ki globoko zaskrbljuje, je vlada naprej trdila svoje, v korist rejcev govedi in v škodo porabnikov. Kot velika izvoznica mesa je s tem prizadela tudi druge. Prišlo je do blokade angleškega mesa in velike izgube ugleda države.

Dne 6. aprila 1996 je izšlo v najstarejši in v eni od treh najuglednejših medicinskih revij v Lancetu, ki izhaja v Londonu, več člankov o tej bolezni pri ljudeh.

Gre za novo in najpogostejšo obliko prionske bolezni. Dolgo časa je namreč v medicini vladalo prepričanje, da so povzročitelji Creutzfeld-Jakobove bolezni počasi rastoči virusi. Začetnik takšnega prepričanja je bil zelo vpliven Nobelov nagajenec Gajdušek.

Sedanje stališče je, da so povzročitelji vseh oblik spongiformnih encefalitisov prioni, ki povzročajo posebne oblike obolenja možganov. Prioni so posebne beljakovine, ki spreminjajo presnovo in delovanje možganov. Pojavljajo se v treh oblikah: dedni, pridobljeni in sporadični. Dedne oblike vključujejo familiarne avtosomne dominantne motnje, ki so združene z kodno mutacijo v prionskem proteinskem genu.

Pridobljene oblike vključujejo: bolezen kuru med kanibali na Novi Gvineji, ki so v petdesetih letih iz verskih razlogov uživali možgane ubitih nasprotnikov, nadalje bolezen, ki se prenaša iz zdravih, kot je rastni hormon, ki ga pridobivajo od umrlih ljudi. Tretji, doslej neznani vzrok, je obsegal 85 % vseh primerov.

Pri vseh bolnikih je inkubacija dolga, traja dve do deset in tudi več let. Pri vseh bolnikih se pojavijo hitro napredujoča slaboumnost (demence) ter hude motnje spomina, s hudimi motnjami ravnotežja, mišičnimi krči in slepoto. Večina je imela tudi tipične znake v elektroencefalogramu. Bolezen se konča s smrtjo v šestih mesecih.

Novi primeri v Angliji nimajo teh sprememb v elektroencefalogramu. Bolezen se zlasti pojavlja pri mladih ljudeh. Vsi so imeli psihiatrične simptome, ataksijsko (nekordiniranost gibov), hiter pojav demence in mišičnih krčev, hude spremembe v obnašanju, depresije, motnje spomina, v nasprotju s klasičnimi primeri tudi bolečine v stopalih. Preživetje je pri vseh daljše od šestih mesecev, tudi prek dvaindvajset mesecev. V možganih so pri vseh ugotovili spongiformne spremembe in bolezen kuru podobne prionske vložke, podobne spremembam bolezni norih krav. Ugotavljajo, da so se vsi bolniki okužili sredi ali v drugi polovici osemdesetih let in zboleli pet do deset let pozneje. Najkrajša opisana inkubacija za bolezen kuru je bila štiri leta in pol.

Ni mogoče predvideti števila bolnikov, čeprav je dosedanje število majhno. Pri prenašanju bolezni je potrebno tudi upoštevati, da so prioni uničeni šele pri temperaturi, višji od 130 °C. Okuženo meso torej v nobeni obliki ne pride v poštev za prehrano ljudi.

Slovenija kot uvoznica govejega mesa bo morala uvesti vse potrebne zaščitne ukrepe in se zlasti opreti na lastno proizvodnjo, ki jo lahko edino ustrezno sanitarno nadzira.

Primarij dr. Jože Bedernjak, dr. med., specialist infektolog

Apaški učenci spet raziskujejo

Ta teden imajo učenci OŠ Apače pouk na prostem ali, kot temu rečejo v »šolskem jeziku«, interdisciplinarni teden. Ti dnevi so zdaj vedno nekaj posebnega, zanimivega in koristnega. Tokrat imajo v programu osem raziskovalnih nalog. Tako bodo »obdelali« dvo-

živke v okoliških gramoznicah, zgodovino apaške pošte, peko kruha, razvoj lovstva idr. O vsem, kar bodo zvedeli in zbrali, bodo poročali (tudi razstavili) to soboto na posebni javni prireditvi, ki se je po tradiciji udeležuje tudi večina staršev apaških šolarjev. J. G.

Osmošolci v Cankarjevem domu

Kdaj pa kdaj bo verjetno še potrebno, da se kakšna akcija izpelje v okviru stare Občine Gornja Radgona. Da je to koristno, potrjuje nedavni skupen obisk osmošolcev OŠ Stogovci, Gornja Radgona, Kapela, Apače, Negova in Videm ob Ščavnici ter pevskega zbora OŠ Radenci, in sicer koncerta Simfoničnega orkestra v Cankarjevem domu v Ljubljani. Zanimivost tega oglada je bila že v tem, da so učenci in njihovi spremljevalci tokrat prvič potovali z vlakom. Organizator - ZKO Gornja Radgona pod vodstvom Romane Sluge - pa je poskrbel, da je bilo potovanje tudi kar najbolj prijetno. Poleg koncerta so si učenci ogledali tudi Narodno galerijo. B. M.

Peti slovenski sejem kadrovskih potencialov

Top Job in AIESEC

Da Maribor ni Ljubljana, smo lahko doživeli tudi na sejmu Top Job, projektu Mednarodnega združenja študentov ekonomskih in komercialnih ved (AIESEC), ki je bil 11. aprila na Ekonomsko-poslovni fakulteti v Mariboru. Medtem ko se je v Cankarjevem domu v Ljubljani pojavilo s svojo stojnico 31 podjetij, smo jih v Mariboru našli dosti manj. Kar nekaj stojnic je ostalo praznih, brez tehtnega opravičila, kot so nam zaupali organizatorji, niso prišla najavljena podjetja, kot sta Perutnina Ptuj in Radenska. Na sejem so prireditelji povabili okrog sto podjetij, odzvalo se jih je 11, do Maribora pa jih je zašlo sedem. Je Top Job dejansko sejem, namenjen vzpostavljanju stikov med podjetji (potencialnimi delodajalci) in študenti, prihodnjimi strokovnimi sodelavci, ali pa predvsem promocija posameznega podjetja in tipanje potencialnega kadra?

Preddverje

V preddverju Ekonomsko-poslovne fakultete so med obiskovalci prevladovali študentje, ki so se za nekaj minut ustavili med stojnicami. Ti, ki so bili tam, niso dajali vtisa o razmišljanju v stilu »bi, ne bi...«, saj so služba, denar in kariera tisto, kar jih zanima in kar so si postavili za cilj. Je to posledica študija, izobraževalnega sistema in ne nazadnje družbe, kjer vse bolj živi obrabljena formula - kolikor imaš, toliko veljaš. Med njimi ni bilo neke miselne širine, ki človeku dovoljuje vsaj spekulacijo o smiselnosti takšnega ali drugega službovanja. Nobenega osebnega revolta, ki bi izražal nepristojanje na povzpnetništvo in družbeno priznanje karierizme. Na koncu lahko še začneš verjeti, da šolstvo privzga lastnosti, ki so bile npr. še v generaciji tako imenovanega usmerjenega izobraževanja dokaj latentne, nedefinirane in za večino družboslovcev, če ne že smešne, pa vsaj nerelevantne. Torej bi generacijo prihodnjih ekonomistov in podjetnikov lahko označili kot generacijo, ki jo v osnovi določa profitno mišljenje. Najzanimivejša gesta, ki mi jo je pokazal mladenič, je bila indeksno znamenje za denar - gesta, ki je bila odgovor na vprašanje, zakaj fante študira ekonomijo.

Osebnost

Predstavniki nastopajočih podjetij (Gorenje, Henkel-Zlatorog, Celjska banka, Nova kreditna banka Maribor, Procter&Gam-

ble, M Servis in Zavod za zaposlovanje Maribor, McDonald's) so bolj ali manj profesionalno (naučeno) posredovali informacije o podjetju, zavodu in potrebah, bodisi po štipendistih, pripravnikih, zaposlenih ali potencialnih potrebah. Študentje in iskalci zaposlitve so omenjenim razstavljalcem posredovali svoje

AIESEC, Mednarodno združenje študentov ekonomskih in komercialnih ved, ustanovljeno že leta 1948, s svojim sedežem v Bruslju, deluje v 85 državah na 700 fakultetah in združuje več kot 65.000 članov. AIESEC sodeluje s približno 25.000 podjetji, mednarodnimi organizacijami ter vladami. Slovenski del AIESECA že peto leto pripravlja projekt Top Job, ki poteka na nacionalni ravni. Je sejem kadrovskih potencialov, ki daje možnost neposrednega stika med mladimi kadri ter podjetji in javnimi zavodi.

naslove, slednji so jim namreč obljubili, da jih bodo v prihodnosti poklicali na pogovor, če ... Predstavnica Gorenja je ob tem, da iščejo predvsem strojnike, tu in tam kakšnega ekonomista in oblikovalca, povedala, da jih bo pri izbiri kadrov vodila predvsem fizična bližina, ki še omogoča, da se posamezniki vozijo na delo - dopustna se jim zdi torej dnevna migracija delovne sile. Nova KMB ni imela konkretnih ciljev, temveč je bolj raziskovala teren in se promovirala, iskali pa so kandidate za razpis nagrad za najboljša diplomatska dela s področja bančništva (nagrade bodo štiri, in to v razponu od 1000 do 2000 DM za odkupljena dela). Celjska banka je iskala predvsem

diplomante informatike, saj jim slednjih primanjkuje.

Brez omejitev

Podjetje, ki ni iskalo natančno določenega kadra, kar med drugim pomeni, da bi sprejeli tudi diplomanta filozofske fakultete ali likovne akademije, je bil McDonald's, seveda če ... Seveda so vsi ljudje dobrodošli pod pogojem, da so pripravljeni začeti v proizvodnji - pripravi in prodaji hrane. Kako bi bili diplomanti filozofske fakultete pri tem delu uspešni, pa je drugo vprašanje. Firma deluje po sistemu povzpenjanja od prodajalca prek vodje skupine itd. Seveda odpadejo vsi pomisleki o načinu prehranjevanja, o nezdravi prehrani itn. Kako uravnava takšno karie-

ristično umerjanje ljudi, pa je drugo vprašanje - kaj jim ostane razen plezanja? No, Tamari, ki je končala novinarstvo, se je zdel McDonald's zanimiv ne nazadnje tudi zaradi nekega filma, ki si ga je ogledala na televiziji. Zanimivo se ji zdi, spoznati firmo od vložišča do vrha. Seveda je možnost, da v vložišču tudi ostaneš, pustila ob strani.

Protect&Gamble

Da to podjetje ne nazadnje res potrebuje posebnega referenta za naše območje, je bilo slišati, saj razen angleščine predstavljalec nista govorila drugega jezika. Da je pomanjkljivo tudi njihovo poznavanje našega trga ali pa vsaj

zemljepisa, smo lahko videli na propagandnem materialu, kjer je Slovenijo (in tudi vse druge YU republike) lahko ogledal tako, kot je bila pred junijem 1991. In uglasenca smo se malo posmehnili, ko je v klasični obleki povprašal Toma študenta gospodarskega inženjeringa, ki ga je zanimala možnost zaposlitve: »Do you know our product always?«

Zabavišče

Po svoji ponudbi je izstopal tudi M Servis iz Nove Gorice, njegov lastnik je klub gorilskih študentov. Njihov nastop na sejmju je, kot so povedali, predvsem podpora AIESECu, sredi pa so tudi zbirali bazo podatkov o ljudeh, ki bi bili ob koncu leta pripravljeni sodelovati pri projektu »zabavišče«. No, prave miselnosti večina navzočih ne obvlada najbolje, saj je bilo slišati kar nekaj godrnjanja. Določene potrebujejo torej takoj in no, tako, ki bo stalno ...

Henkel-Zlatorog vodi bazo podatkov, v katero vnašajo in potem spremljajo študente od prvih letnikov naprej. Pohvalili so se, da so sprejeli službo prevajalko, ki so jo spoznali lani na Top Jobu. In kje so največje potrebe, na katerih področjih? Trenutno, kot so povedali na stojnici Zavoda za zaposlovanje, je največje povpraševanje po računovodskih in poslovnih sekretarkah, predvsem tistih, pa imajo tudi pravni.

Namesto epiloga

Kaj imajo skupnega Mateja Drago, neka anonimna Janja, Tamara ... Vsi so se spravevali kje sta Radenska in Perutnina Ptuj, pohvalili organizacijo in paleta teh, ki so se na sejmju pojavili, saj so bili iz različnih branž - od storitvenih do proizvodnih, zanimiv in koristen pa je bil tudi predvsem neposredni stik. Koliko štipendij, pripravništva in delovnih mest bodo izšli, pa ni stvari, ki na samem sejmju ne bi bile dorečene. In kaj bi lahko vse teh mladih ambicioznih vseh kot njihov moto? »Zdelo se mi je, kot da se vse to ne konča po novem, praktičnem, po naravi,« kot je z mirno vestjo povedala večja mero entuziazma povečala ena od njih. A. Potočnik

Učenci OŠ Apače so spet presenetili s svojimi raziskovalnimi temami

Interdisciplinarni teden

Morda se sliši preveč učeno za nekaj, kar delajo osnovnošolci, konkretno učenci OŠ Apače. V praksi pa gre za teden dni pouka na prostem. Z besedo interdisciplinaren je v strokovnem besednjaku opredeljeno raziskovalno delo, nanašajoč se na več znanstvenih disciplin. Tudi apaški šolarji skupaj s svojimi učitelji v tem času raziskujejo na različnih področjih. Za njihovo stopnjo razvoja bi temu že lahko rekli znanstveno delo. To v Sloveniji sicer ni njihova posebnost, v Pomurju pa so edini, ki imajo interdisciplinarni teden v delovnem programu šole in ga izvajajo tako, kot je opredeljeno v strokovnih pedagoških krogih. Za takšno obliko pouka se je pred 4 leti navdušil ravnatelj apaške osemletke TONE ROVŠNIK na izobraževalnem seminarju v Portorožu. Učenci komaj čakajo, kdaj napoči čas za takšno dejavnost. Priseljenci, dvoživke ...

Kar slišim - pozabim, kar vidim - si zapomnim, kar naredim - znam. Ta kitajski pregovor je bil moto njihovega četrtega interdisciplinarnega tedna od 9. do 13. aprila. Na programu so imeli kar osem tem. Le kako jim ne zmanjka vedno novih in novih idej? Ena od takšnih je bila o priseljenih v Apaški dolini, ki so jo naslovili Vsi različni, vsi enakopravni. Opravili so torej raziskavo, kdaj, zakaj in od kod so se ljudje svojčas dokaj množično priseljevali v njihove kraje. Tako so med drugim nekoliko поблиže spoznali tudi »zgodovino

stvo v Apačah, Krušna peč, Ročna dela in Dvoživke v okoliških gramoznicah. Večino stvari, ki so jih odkrili in spoznali, pa so zabeležili mladi novinarji

Vsebinska kulturnega programa je bila v glavnem povezana z raziskovalnimi nalogami. (Posnetek: J. G.)

in izdali posebno šolsko glasilo z naslovom Mladi raziskovalci.

Vsak je lahko videl žival po lastnem izboru

Kot je to že njihova praksa, so tudi tokrat ob koncu pripravili javno predstavitev svojega

raziskovalnega dela, in to z branjem poročil ter razstav fotografij, slik in izdelkov. Med predstavljanjem je potekal tudi kulturni program, katerem so sodelovali učenci in skupina ljudskih pevcev iz Nasove in Lešan.

V prostoru, kjer je bila vsaka razstava, so imeli obiskovalci priložnost videti tudi »svetovno senzacijo«, kakršno so si zaželeli, je da je ogledalu za zaveso potekala resnici zagledali sebe. Na ogled je bilo opic in slonov. Vse se je temu seveda precej nasmešnil. JOŽE GRUD

Kmetijsko ministrstvo objavilo razpis za regresiranje obrestne mere

Ne zamudite, minister časti!

Ministrstvo dodeljuje sredstva za regresiranje obrestne mere za najete investicijske kredite v živinorejski prireji in rastlinski pridelavi ter pridelavi in dodelavi kmetijskih pridelkov in dopolnilnih dejavnostih na kmetijah

Ministrstvo je v razpisu namenilo za subvencioniranje obresti za investicijske kredite 110 milijonov tolarjev. Možnost sodelovanja na razpisu imajo kmetje oziroma fizične osebe, ki so tržni pridelovalci (zadruga, gospodarske družbe in druge organizacije). Za omenjene osebe pa se po pooblastilu lahko prijavi tudi finančne organizacije. Pri razpisu pa ne morejo sodelovati tisti vlagatelji, ki so v preteklosti že pridobili sredstva finančnih intervencij v kmetijstvu ali namenjena celostnemu urejanju podeželja in obnovi (postopna gradnja). Za prijavo na razpis morate imeti sklenjeno kreditno pogodbo, po kateri kreditne obveznosti potekajo od prvega oktobra lanskega leta ali pa bodo zapadle v letošnjem letu. Pri subvencioniranju vam bo državna priznala 10-odstotno realno obrestno mere z nerevalorizirano glavnico. Če obrestna mera presega 10 odstotkov, boste preostanek pokrili sami.

S kakšnimi programi se lahko potegujete za subvencijo

Pri prijavi posojilo ne sme presegati 70 odstotkov predračunske vrednosti naložbe. Država vam je pripravljena pokriti obresti v prej omenjeni višini 10-odstotne obrestne mere za gradnjo in obnovo hlevov in (ali) nakup hlevske opreme za prijeto govejeje mase. Tu bo upoštevana naslednja vrednost kredita: za gradnjo hlevov 230.000 za stojšče, pri obnovi pa 115.000 tolarjev za stojšče in 115.000 tolarjev za nakup opreme. Medtem pa na območjih z omejenimi možnostmi kmetovanja priznava 510.000 za stojšče, 255.000 za obnovo in 255.000 za nakup hlevske opreme. Za gradnjo in obnovo hlevov ter nakup opreme

po stojšču. Za nakup strojne mehanizacije v strojnih krožkih 15 milijonov za stroj, enaka je tudi vsota za specialne stroje za posameznike. Za dopolnilno dejavnost vam prizna 8 milijonov za objekt in obnovo sadovnjakov 4 milijone na hektar. Za gradnjo rastlinjakov s trdo kritino je priznanih 45.000, z mehko pa 15.000 tolarjev za kvadratni meter ter za obnovo rastlinjakov s trdo kritino 15.000 in mehko 10.000 tolarjev za kvadratni meter. Pri nakupu opreme pa vam upoštevajo 70 odstotkov predračunske vrednosti opreme. Pri nakupih zemljišč priznava 4 milijone na hektar, za gozdna zemljišča 3 milijone in nakup kmetije 20 milijonov tolarjev.

Sredstva za subvencioniranje so razpisana tudi za nakup plemenskih telic, kjer je priznanih 200.000 tolarjev. Pri

nakupu mehanizacije v okviru strojnega krožka je potrebno predložiti potrdilo o strojnem krožku. Nakup plemenskih telic mesnih pasem mora biti v skladu s selekcijskim programom za rejce, ki bodo imeli pogodbo o vzreji matične črede s Kmetijskim inštitutom Slovenije do konca maja letošnjega leta.

Vloge bo obravnavala posebna komisija in jih morate poslati na Poslovno združenje prehrane Slovenije, Slovenska cesta 54, Ljubljana.

Pri vlogi pa ne prezrite vse potrebne dokumentacije, ki mora vsebovati osebne podatke, investicijski program na obrazcu 1 Vloga za regresiranje realne obrestne mere pri investicijskih kreditih, ki se jih dobi pri kmetijski svetovalni službi. Na razpis se morate prijaviti najpozneje do 30. maja letošnjega leta.

J. V.

Pridelujmo radič

V Vestniku je izšel članek z zgoraj omenjenim naslovom, kjer je izostal najvažnejši del, to je ponujena cena pridelanega radiča. To sedaj dopolnjam po rokih setve, z možnimi pridelki v tonah in bruto zneskih.

1. Kultivar **TREVISIO**, rok sajenja bilk od 10. do 15. maja, vrednost sadik za 1 ha 340.000 SIT. Pri pridelku 24 t/ha in ceni 42,50 SIT/ha bruto dohodek 1.020.000 SIT/ha. Spravilo okrog 20. 7.

2. Kultivar **CHIOGGIA**, čas setve 20. aprila, pridelek 18 t/ha, cena 25,50 SIT/kg, bruto 459.000 SIT. Cena nekoliko nižja, ker se ta enostavno odtrga z roko in vrže v zabojnik.

3. Kultivar **TREVISIO** s pridelkom 17 t/ha, setev 10. junija, cena 38,25 SIT/kg, bruto 625.250 SIT/ha, spravilo 5. septembra.

4. Kultivar **TREVISIO** s sajenjem sadike 20. junija in spravilom 30. avgusta. Pri pridelku 24 t/ha in ceni 42,50 SIT/kg dosežemo bruto realizacijo 1.020.000 SIT. Seveda moramo upoštevati vrednost sadik, ki je 340.000 SIT.

5. Kultivar **TREVISIO** s časom setve 20. junija in spravilom 20. septembra. Pri pridelku 20 ton/ha in s ceno 34,40 SIT/kg dosežemo 688.000 SIT bruto dohodka. Cena semena znaša okrog 34.000 SIT/ha.

6. Kultivar **VERONA** s časom setve 15. junija in spravilom 10. septembra. Pri pridelku 14 ton/ha in ceni 34,4 SIT/kg dosežemo bruto 481.600 SIT/ha.

Najboljši pridelek v lanskem letu je bil okrog 22 ton/ha. Z ekološkimi poskusi kmetijskega inštituta v Ljubljani so bili doseženi pridelki v letu 1990 za sorto Pan di Zuchero 58,89 tone/ha, od tega 36,67 tone/ha trznega pridelka, za kultivar Giulio pa le 9,78 tone/ha trznega pridelka od skupnega 15,89 tone/ha.

Jože Nemeš, dipl. inž. agr.

Izredno sejo UO Panonke sklicali tudi na pobudo s »ponarejenimi podpisi«

Panonka razprodaja delnice

Sklic 8. seje Upravnega odbora Panonke, z. o. o., je bil na zahtevo 80 članov kmetijske zadruge, podpisnikov zahteve za sklic zbora zaradi razmer v poslovanju, ki naj bi nastale v devetih dneh, kar zadrugo vodi novi direktor Jože Nemeš. Zbrani člani Upravnega odbora (UO) zadruge so ugotovili, da je bil zbor sklican nelegitimno, saj je Martin Duh s tremi pisnimi izjavami prizadel dokazal, da so njihovi podpisi na predlogu za sklic izredne seje UO ponarejeni. Šlo naj bi se za več ponarejenih podpisov članov zadruge z območja zadrugne enote Beltinci in Cankova, zato so se na seji odločili, da primer raziščejo kriminalisti oziroma grafologi UNZ Murska Sobota.

O legitimnem delu nekaterih v KZ Panonka je podvomil tudi upokojeni direktor zadruge na Cankovi Ernest Kerec, ki je ocenil, da se ne gre igrati s številom članov, ki jih je po enih podatkih 830, po drugih pa 857. Da UO ne ve, koliko članov ima zadruga, je po izjavi delavca uprave KZ Panonka g. Andreja Gorčana kriv prejšnji predsednik

Zadružne enote Murska Sobota Jože Meolic, ki je podatke iz neznan razlogov zadrževal pri sebi.

Že na začetku so člani z glasovanjem s seje odstranili pravnik skupine podjetij ABC Pomurka Mirana Žilavca, ki se je po upiranju le uklonil volji večine in sejo zapustil.

Sicer pa je »nelegalno« sklicana seja potekala v tradicionalnem duhu, ko vsi govorijo drug čez drugega. Šele na koncu se je nekdo spomnil, da so sejo sklicali zaradi poslovanja zadruge in da novemu direktorju ves večer še niso dali besede. Ko je direktor Jože Nemeš le prišel do nje, je povedal, da je za vodjo finančnega sektorja zadržal dosedanjega direktorja Jožeta Škulja. Na mestu vodje komercialne je ostal Boris Švec. Direktor Nemeš je še povedal, da je v zadrugi preveč zaposlenih, med katerimi jih je devet brez vsakršnega dela, terjatev upnikov pa je kar za 1,4 milijarde tolarjev. Omenjeni dolg bi morali čimprej preploviti. Slednje načrtujejo s prodajo pisarn v zadrugni hiši v Kocljevi ulici, za kar naj bi dobili 311 milijonov tolarjev, prodali pa naj bi tudi svoje delnice pri LB Pomurski banki v vrednosti 62 milijonov. Prodati nameravajo tudi delnice v vrednosti 665 milijonov tolarjev. Žal pa jim je, da so že izničili vrednost 45-odstotnega lastništva v Mesni industriji Pomurka, skupaj z nekaterimi ocenami Pomurke, saj bi po mesarjem Prekorškom iz Vojnika prevzeli klavnico soboške MI. Za-

nimivo je, da Evroprodukt ni plačal najemnine že od novembra, hladilnico, vilicarje in drugo pa koristi pretežno zasebna firma Vigros. Rešitev obstaja za semenarsko proizvodnjo, ki pa mora za nemoteno poslovanje stalno razpolagati s 60 do 80 milijoni tolarjev. Zadruga tudi potrebuje pravnik, ki ga po besedah novega direktorja »dejanjsko ni nikdar imela«, saj pravnik, ki je bil zaposlen v zadrugi, ni uspel izterjati niti ene terjatve.

Boris Hegedüs

Velik dvig prispevkov za socialno varnost kmetov

Spremembe Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju je bil parlament dokaj mirno sprejel. In vendar nekatere prinašajo velike spremembe, predvsem pri plačevanju prispevkov za pokojninsko in invalidno zavarovanje kmetov.

Bistvo sprememb je nov način obračuna prispevkov (o tem govorijo 37. člen sprememb), ki do leta 2000, določenih v kolektivni pogodbi. Zakonodajalec pri sprejemanju sprememb zakona ni predvidel, da se je prispevek s sprejetimi spremembami za kmetje povečal za več kot dvakrat – in to za mnoge plačevalce. Npr. pri pridelku 255.000 SIT poročali na več kot 4.500 SIT na enega zavarovanca mesečno. Pri tem gre za ozi obseg

zavarovanja. Širši obseg zavarovanja pa sedaj znaša več kot 21.000 SIT za enega zavarovanca. Spremembe določajo tudi obvezno zavarovanje za primer, ko KD presega 104 tisoč SIT na člana na kmetijo in ko mora biti iz kmetijske dejavnosti zavarovan vsaj eden, ki mu kmetijstvo predstavlja osnovni in glavni vir prihodkov.

Zaradi navedb iz prejšnjega odstavka in grobe ocene novega položaja plačevanja prispevkov prihaja v zadnjem času do zelo množičnega izstopanja kmetov iz

zavarovanja oz. odjav iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Kmetom – zavarovancem pokojninskega in invalidskega zavarovanja – pa predlagam, da do nadaljnjega ne izstopajo iz zavarovanja, ker bomo poskušali sprožiti vse potrebno na odgovornih mestih za prilagoditev oz. spremembo nerazumne zakonodaje. Vsako vstopanje v novi sistem zahteva namreč nove postopke in nove stroške (zdravniški pregled ob sklenitvi zavarovanja idr.).

Zavedam se, da je ta problematika potrebna širše razlage. Upam, da mi jo bo kmalu uspelo pripraviti.

Jože Tivadar

50 let glasbene šole v Murski Soboti

Nekoč harmonika, danes sintetizator

Prejšnji mesec je minilo natanko 50 let od ustanovitve soboške glasbene šole v poslopju v središču mesta. Do danes je šola končala 2 tisoč učencev, med njimi je vrsta vidnih glasbenikov pri nas in v tujini. Danes jo obiskuje dvesto učencev, poučujejo pa tiste instrumente, za katere je največje zanimanje, nekoč je bila harmonika, potem pianino, danes na primer sintetizator. Šola organizira s svojimi učenci in orkestri več koncertov letno, ima tudi pihalno godbo, big band, harmonikarski orkester in druge manjše komorne orkestre. O zgodovini šole in njihovem delu pa smo se pogovarjali z ravnateljem Ladislavom Vorošem.

Povedal je, da imajo danes deset oddelkov, še vedno pa je največ zanimanja za klavir, 80 učencev, igranja na orgle se učijo trije učenci, na kitaro igra 23 učencev, harmonike se uči 36 učencev, pri pihalih in trobilih jih je deset, nekaj se jih uči violino, vedno več pa je zanimanja tudi za saksofon. Programsko je pouk zasnovan na klasični, vključujejo pa tudi jazz, rock, pop in druge zvrsti. Imajo pa tudi malo glasbeno šolo, ki je kot nekakšna pripravnica za glasbene šole. Urijo si posluš, seznanijo se z glasbenimi igračami, igrajo na frulice in tako že zgodaj dobijo občutek za ritmiko in osnove, s katerimi se veliko lažje vključijo v nadaljni glasbeni pouk.

Glasbena šola je svoj oddelki odprla tudi v Porabju, na Gornjem Seniku in v Stevanovcih, kjer je 22 učencev. Učenci soboške glasbene šole sodelujejo na različnih revijah in tekmovanjih ter dosegajo zelo dobre rezultate. To pa ni vse, saj so imeli vedno dobre učitelje. Glasbeno življenje pa je bilo pri nas dobro razvito. Med vojnama je bilo glasbeno in kulturno življenje zelo razglašeno. Potem so se po zasedanju drugih mest (Maribor, Celje, Ptuj) tudi pri nas moč-

no zavzemali za ustanovitev Glasbene matice, ki naj bi imela tri sekcije (pevski zbor, orkester in glasbeno šolo). V časopisu Murska krajina (19. maja 1940), ki je izhajal v Murski Soboti, neznan pisec zaneseno priporoča, naj se ustanovi Glasbena matica, kar je bilo sklenjeno že leto prej, takrat ko so ustanovili pevski

Se vedno je največ zanimanja za klavir.

zbor. V članku pa poudarja: »Glasbeno življenje v Murski

Soboska glasbena šola je že 50 let v tej stavbi.

Soboti se je tolikanj razmahnilo, toliko staršev želi otrokom ponuditi glasbeno šolo, toliko je glasbeno vnete mladine in odraslih ter tudi prav sposobnih glasbenikov in pevskih učiteljev, da je postala ustanovitev Glasbene matice upravičeno že splošna želja.

Po vojni pa je naredila takratna vojaška oblast na področju glasbenega šolstva krepko zarezo. Po vseh krajih so se začele ustanavljati glasbene šole. »To je bilo pozitivno, ker se je v

tem času tudi v Sloveniji ustanavljala gosta mreža glasbenih šol, ki se je do danes izpopolnila in je v primerjavi z evropskimi državami na visoki ravni,« je povedal Voroš. Tudi danes je po njegovih besedah glasbeno življenje pri nas zelo dobro organizirano in smo prav na vrhu evropskih šol. Tudi financiranje je zelo ugodno, saj država financira 75 odstotkov, 10 odstotkov dajo občine, preostalo pa je šolnina in drugo.

Soboska glasbena šola je začela neuradno delovati 1. marca 1946, uradno pa 26. marca istega leta. V začetku je bilo pet učiteljev in petdeset učencev. Prvi ravnatelj in učitelj je bil Ferdo Pirc, potem Danijel Grum (po letu in pol je zamenjal Pirca in je bil ravnatelj do leta 1959), drugi so bili še Josip Nadaš, Vladimir Močan in Ana Rituper, hčerka evangeličanskega duhov-

nika Harija. Tretji ravnatelj je bil Franc Hajnšek, za njim Zdenka Novak, že 22 let pa je sedaj ravnatelj Ladislav Voroš. Znana učitelja te šole sta bila med drugimi tudi Aleksander Vlaj in Ernest Lukač. Voroš pa je pohvalil tudi najmlajšo generacijo učiteljev.

Število učencev je vedno raslo, tako da je bilo že v 60. letih 288 učencev. Prav takrat se je začela popularnost harmonike. Starejša generacija nad njo ni bila pretirano navdušena. Kar se je v 60. letih dogajalo s har-

moniko, se je v 90. zgodilo s sintetizatorjem, kar je nov trend množične glasbene kulture. Harmonika je bila še instrument, kjer se je bilo treba potruditi, sintetizator pa je preveč elektronski in avtomatski. Glasbenik pa pri njem postane pasiven. Zanimivo je tudi dogajanje s klavirjem. Na primer med vojnama je imelo vsako štirinajsto gospodinjstvo klavir, pri nas pa bi jih lahko takrat prešteli na prste. Danes imajo tudi pri nas številne družine pianino, na prste pa bi lahko prešteli tiste, ki jih odprejo.

Ravnatelj Ladislav Voroš je povedal, da pripadajo tudi brošuro o tej šoli, ki bo kmalu izšla.

Aleksandra Nana Rituper

Konj

V petek, 11. aprila, je bila v galeriji Anteja Trstenjaka v Ljutomeru otvoritev fotografske razstave na temo »konj«. Svoje fotografije razstavljajo člani Fotokluba Antona Azbete iz Škofje Loke: Tončka Benedik, Joco Balant, Mojca Balant, Tina Balant, Boštjan Plesko, Uroš Zagožen, Aleksander Cufar, Peter Pokorn, Peter Pokorn ml. in Jure Nastran. Škofjeloški fotoklub, ki šteje blizu 50 članov, je najbolj znan po prirejanju bienalne fotografske razstave na temo KONJ, ki bo letos že četrty, tokrat pod pokroviteljstvom mednarodne fotografske zveze FIAP.

Konj je upodobljen na šestindesetih fotografijah, in sicer: konj kot človekov služabnik, konj kot sredstvo za doseganje uspehov v športu, konj kot kiparski objekt, konj kot simbol neobzdrane divjine ... Čeprav fotografije ne izstopajo z uporabo posebnih fotografskih tehnik, so bili fotografi ob pravem trenutku na pravem mestu in je razstava vredna ogleda tako za ljubitelje konj kot fotografij. Seveda bi pričakovali, da se bo v prleški metropoli ob otvoritvi

Fotografija: Jure Zauneker

v muzeju zbralo precej ljubiteljev konj in kasaškega športa, saj ne nazadnje po slednjem Ljutomer tudi slovi. Seveda je tudi res, da je bil v Ljutomeru ustanovljen drugi najstarejši konjeniški klub v avstro-ogrski monarhiji. Toda v Ljutomeru ljudje očitno natančno ločijo med športom in kulturo. Tudi iz kasaškega kluba ni bilo nikogar, ker menda niso imeli časa. Med petnajstimi obiskovalci, ki so se zbrali na otvoritvi razstave, sta bila ob dveh fotografijah, oktetu pozavn glasbene šole (med njimi je bil tudi slovenski prvona-grajenec A. Karba), dveh članih škofjeloškega fotokluba, še ravnatelj muzeja ..., kar ne nazadnje daje podobo ljutomerski kulturniški sceni. Po drugi strani pa vedno slišimo tarnanje nad tem, kako je Ljutomer brez kulturniške scene, kako politiki zapostavljajo kulturo – na žalost je bilo med obiskovalci teh največ.

AP

kulturni koledar

PRIREDITVE:

MURSKA SOBOTA: V grajski dvorani bo v petek, 19. aprila, ob 14. uri kulturni program ob dnevu Romov in 10. obletnici KUD-a Pušča. Nastopili bodo folkloristi Kulturno-umetniškega društva Pušča ter recitatorji in tamburaši osnovne šole II Murska Sobota. Na ogled bo tudi slikovna razstava ob 10-letnem delovanju KUD-a Pušča.

MURSKA SOBOTA: V nedeljo, 21. aprila, bo v grajski dvorani ob 20. uri komedija Petra Turinija prosto po Goldoniju **Krčmarica**. Gostuje gledališče Ptuj.

MURSKA SOBOTA: V torek, 23. aprila, bo v Galeriji Murska Sobota koncert učiteljskega ženskega pevskega zbora Osnovne šole III Murska Sobota in Moškega zbora Društva vinogradnikov Goričkoga.

MURSKA SOBOTA: V soboto, 20. aprila, bo v dvorani soboškega kina ob 13. uri revija mladinskih pevskih zborov s selektorskim ogledom mag. Iva Vrbaničiča.

MURSKA SOBOTA: Od 24. do 26. aprila bo v soboški grajski dvorani področno srečanje mladinskih in odraslih gledaliških skupin, ki so bile izbrane na občinskih srečanjih severovzhodne Slovenije.

GORNJA RADGONA: V petek, 19. aprila, bo ob 17. uri v avli OŠ revija otroških in mladinskih pevskih zborov občin Gornja Radgona, Radenci in Sv. Jurij.

GORNJA RADGONA: V petek, 19. aprila, bo ob 20. uri v cerkvi sv. Petra nastop ruskega pevskega zbora Mihail Ivanovič Glinka iz St. Petersburga. Ruski pevci se bodo predstavili s programom pravoslavne velikonočne liturgije.

GORNJA RADGONA: V nedeljo, 21. aprila, bo v domu občanov ob 14. uri koncert ženskega pevskega zbora Aktiva kmečkih žena pri KZ Gornja Radgona ob njihovi 20-letnici delovanja. Gost koncerta bo skupina Završki fantje od Svete Trojice.

SV. JURIJ OB ŠČAVNICI: V petek, 19. aprila, ob 19. uri, bo koncert Moškega pevskega zbora Sv. Jurij ob Ščavnic, ki bo nastopil tudi ob papeževnem prihodu v Slovenijo.

SPOVEDNA ŠČAVNICA: V nedeljo, 21. aprila, bo v domu občanov ob 14. uri koncert ženskega pevskega zbora Aktiva kmečkih žena pri KZ Gornja Radgona ob njihovi 20-letnici delovanja. Gost koncerta bo skupina Završki fantje od Svete Trojice.

LJUTOMER: V petek, 19. aprila, se bo ob 19.30 v Domu kulture Ljutomer začel koncert Moškega pevskega zbora Ljutomer, ki je posvečen 15. obletnici delovanja.

VERŽEJ: V soboto, 20. aprila, bo v kulturnem domu ob 20. uri proslava ob 30-letnici Turističnega društva Veržej.

MURSKA SOBOTA: V predprostorih grajske dvorane bo v petek, 19. aprila, ob 19. uri predstavitev knjige **Tudi to je slovensko Porabje**, avtorice Valerije Pergar.

GORNJI PETROVCI: V soboto, 20. aprila, bo v vaškem domu ob 20. uri srečanje s porabskimi Slovenci. Nastopila bo gledališka skupina Nindrik indrik z Lainščakovo igrico Dva falata pa pou, ki jo je režiral Miki Roš.

RAZSTAVE

MURSKA SOBOTA: V prostorih Galerije Murska Sobota si lahko ogledate 4. razstavo likovnih del članov društva **DLUPP**. Razstava je na ogled do 5. maja.

MURSKA SOBOTA: V predprostorih grajske dvorane razstavlja svoja dela Geza Gibičar. Razstavo bodo zaprli 6. maja.

LJUTOMER: V petek, 12. aprila, bo v galeriji Anteja Trstenjaka ob 18. uri otvoritev razstave fotografij na temo **Konj**. Razstavo je pripravil Fotoklub Antona Azbete iz Škofje Loke, ogledate pa si jo lahko do 5. maja.

LJUTOMER: V prenovljenih prostorih Mestne hiše je ponovno na ogled muzejska zbirka **Tahorsko gibanje na Slovenskem**. Obiščete jo lahko vsak delovnik med 10. in 15. uro, zunaj delovnega časa in ob sobotah do 12. ure pa si je mogoče razstavo ogledati ob predhodni najavi.

LJUTOMER: V mestnih hiši si lahko ogledate razstavo del **Vladimirja Potočnika ml.**, **Vladimirja Potočnika st.**, **Ignaca Premoše**, **Branka Borke**, **Andreja Opake** in slikarja **Milana Hramusa**.

LJUTOMER: V malem razstavnem prostoru ljutomerske knjižnice je na ogled tematska razstava **Stari denar** ter stalna razstava likovnih del **Anteja Trstenjaka**.

BANOVCI: V Termah Banovci razstavlja študent slikarstva **Igor Banfi**.

LENDAVA: V soboto, 20. aprila, bo v Galeriji Lendava otvoritev pregledne razstave slik in risb **Marjana Gumilarja** iz obdobja 1986-1995.

Zgodovina pouka glasbe

Glasbene osnove v našem ožjem geografskem pomenu so nam od 11. stoletja naprej oblikovale samostanske pevske šole. Šole benediktincev v Kančevcih (Sv. Benedikt), cisterijancev v Monoštru, janznistov v Selu in Domanjševcih. Za takratne čase je bila zelo razvita tudi instrumentalna šola vojaških godb v Radgoni, ki je bilo dolgo časa najmočnejše zbirno središče križarjev.

V drugi polovici 16. stoletja se je s tem ukvarjala protestantska šola v Lendavi, ki je delovala 50 let. Obvezno so se urili v petju, tonskih igrah »ludus tonalis«, pomebno pa je bilo tudi igranje na violino. Kasneje, z Marijo Terezijo, so se glasbene šole množičneje razširile z državnimi predpisi, saj so bile prej hkrati ravnatelj, učitelj in kantor (organist). Glasbeno pa so se namreč samo verske. Pomembno za učitelja je bilo, da je bil izobraževali na madžarskem v večjih centrih. V 19. stoletju so nastale tudi zasebne šole instrumentalnega pouka. To je zajelo tudi Soboto in večje centre, kot so Beltinci, Lendava in drugi. Instrumentalistični so oblikovali izvajalske skupine, ki so bile zelo številne in razširjene, zlasti so bile zanimive za kulturna in politična združenja. Takrat so v prekmurščino prevajali madžarske pesmi, za katere danes mislimo, da so prekmurske. Iz boljše situiranih družin so se takrat hodili učit glasbe v zasebne šole v večje centre, kot sta Budimpešta in Dunaj.

V petek, 12. aprila, je bil v dvorani glasbene šole Slavka Osterca v Ljutomeru literarni večer in pogovor s pisateljem in nagajencem Prešernovega sklada **Vladom Žabotom**. Pogovor s pisateljem je vodila Irena Štuhec, sodelovali pa so tudi učenci glasbene šole, dijaki Gimnazije Franca Miklošiča ter tamburaški orkester TD Razkrižje.

Fotografija: Jure Zauneker

Jazz & Blues

Ponovna združitev skupine Weather Report

Klavirist Joe Zawinul in saksafonist Wayne Shorter sta se kot bistvena člana skupine Weather Report odločila za ponovno združitev te zasedbe, ki velja za eno najboljših v glasbeni vrsti jazz-rock. Od skupine Weather Report, tako zadržujeta oba člana, lahko kmalu pričakujemo nov album s popolnoma novo, svežo in moderno glasbo ter turnejo, ki bo v letu 1997.

Skupina Weather Report je delovala v letih od 1970 do 1985 in v tem času izdala kar nekaj plošč z zelo prepričljivo vsebino, kot sta na primer plošči Weather Report in Blue Mark, največji skok v komercialnem smislu pa so naredili z odličnim albumom iz leta 1977 Heavy Weather z dvema velikima hitoma Birdland in pa čudovito balado A Remark You Made. Zasedba se je v času delovanja zelo spreminjala. Poleg Joa in Waynea, ki sta bila temeljna in stalna člana skupine, so se v njej pojavljali še Jaco Pastorius, Miroslav Vitous, Airtio Moriera, Alex Acuna in drugi. Za zasedbo je bilo značilno, da je bila vedno zelo internacionalna, saj so njeni člani prihajali iz tako različnih dežel, kot so Avstrija, Amerika, Češka, Brazilija in Peru.

Po razpadu skupine Weather Report sta se Joe in Wayne odločila za nadaljevanje glasbene poti, vendar vsak po svoje. Joe je ustanovil svojo skupino Joe Zawinul Syndicate in z njo izdal kar nekaj plošč. Zadnja od njih se imenuje My People (Island Records), sodelujejo pa glasbeniki, kot so Shorter, Carlos Santana, Salif Keita in Paco Sery. Konec marca pa bo izšel njegov najnovejši album in obenem prvi album s klasično glasbo z naslovom Stories Of The Dunabe.

Tudi Wayne Shorter je po razpadu skupine Weather Report zbral svojo zasedbo in ustvarjal svojo glasbo z različnim uspehom. Izdal je kar nekaj plošč, zadnja je izšla pred kratkim in se imenuje High Life (Verve). Na njej se Wayne predstavlja z zelo obširno zasedbo in glasbo, ki zelo spominja na tisto, ki jo je Wayne včasih ustvarjal s skupino Weather Report. Seveda zveni precej bolj moderno in primerno današnjemu času, tako da si verjetno lahko približno predstavljamo, kakšna bo nova glasba skupine Weather Report.

Glasbenika, ki sta svoje sodelovanje v novih Weather Report že potrdila, sta Paco Sery in Alex Acuna. Glede na to, da smo skupino Weather Report pri nas kar nekajkrat slišali, lahko upravičeno pričakujemo, da se bo v novi preobleki pri nas predstavila tudi v letu 1997.

Pred kratkim se je javnosti z novo ploščo predstavil tudi pianist in klavirist Herbie Hancock. Za založbo Verve je posnel ploščo z naslovom New Standard. Značilnost te plošče je, da na njej Herbie preigrava priredbe skladb, ki so jih napisali glasbeniki, ki ne sodijo ravno v jazzovski krog. Med avtorji se pojavljajo Don Henley, Peter Gabriel, Stevie Wonder, Sade, Simon & Garfunkel, John Lennon in Paul McCartney, Prince in celo Kurt Cobain. Pri izvedbi teh priredb, ki seveda zvenijo zelo jazzy in simpatično, so Herbiu pomagali saksafonist Michael Brecker, kitarist John Scofield, basist Dave Holland, bobnar Jack DeJohnette in tolkalist Don Alias. Za vse ljubitelje Herbie Hancocka pa bo verjetno zelo razveseljiva novica, da ga bo mogoče slišati v živo, in to 20. 4. 1996 ob 20.00 v dvorani Orfeum v bližnjem Gradcu. Herbie se bo predstavil s svojim akustičnim triom.

V dvorani Orfeum se v Gradcu začneja mini jazz festival, ki se imenuje Yamaha Graz Meeting 1996. Vsak večer bosta dva koncerta: 23. aprila 1996 ob 19.30 Tania Maria Quartett ter Adam Holzmann Quintett, 24. aprila 1996 ob 19.30 Ajden Esen Trio ter Barbara Dennerlein Quartett, 25. aprila 1996 ob 19.30 Marilyn Crispell Trio ter Cecil Taylor Solo, 26. aprila 1996 ob 19.30 Friz Pauer Trio ter Sir Roland Hanna Trio. Iztok R.

Novice od tu...

V soboto, 20. aprila, bodo v Celju odprli mednarodni glasbeni sejmi, ki je letos tretji po vrsti in je vsako leto pestrejši. Letos bo 158 razstavljalcev predstavilo glasbeno industrijo od kaset do najmodernejše tehnologije. V posameznih halah se bodo predstavili tudi glasbeniki, založbe, radijske in televizijske hiše, podelili bodo zlato peteline in še marsikaj.

Naša Regina se že dobro pripravlja na nastop na Evrovizijo. Se vedno pa je v pripravi njena obleka za nastop, ki jo bo sešila Mura, kajti Regina je vsak dan bolj okrogla. To pa že dolgo ni

več skrivnost, saj Kogojevi septembra pričakujejo mladega glasbenika ali ico, morda pa kakšen duet ali celo trio. Obiskala jih je že snemalna ekipa iz Osla, ki je bila nad njeno skladbo zelo navdušena.

... in tam

No, spet je zajadral na glasbene lestvice s skladbo L'ombeco del mondo italijanski rapper Jovanotti. Tokrat se je pojavil z drugačnim imidžem, in sicer je svojo znamenito črno kapico zamenjal s skoraj rastafarijansko frizuro. Ali pa se je odločil, da se ne bo več česal?

Na glasbeni sceni so se pojavili novi pevci iz klana Jacksonovih.

Boris Vodopivec: Potujoča skrinja (Panika Records 1995)

Ena sama beseda lahko naredi razpoloženje

Najnovejša »fora« pri izdajanju kompaktnih plošč je v zadnjem času CD-ROM, to je možnost, ko lahko glasbenik z multimedijско pomočjo svojo glasbo opremi še z vizualno podobo. Enega od prvih je v Sloveniji izdal Boris Vodopivec. Potujoča skrinja je tudi njegov prvi projekt, s katerim se je predstavil javnosti. Po poklicu pa je učitelj ter vodi otroški pevski zbor in moški sekstet. Vodopivec je v celoti avtor, producent in izvajalec glasbe, sam je glasbo tudi opremil z umetniškimi fotografijami. Plošča pa je nekaj posebnega tudi zato, ker je na njej samo klavirska glasba, kakršnih na slovenskem trgu, še posebno avtorskih, res ne dobimo vsak dan. Čeprav sam pravi, da je njegovo ploščo potrebno zbrano poslušati, je njegova klavirska glasba primerna za sprostitve in meditiranje, ko si sam ali v družbi.

Ena od skladb na kompaktni plošči je Kleo in njen nastanek je prav zanimiv.

Kleo je nekakšna improvizacija, dvogovor med mano in ptico. Tega ptica, indijskega kosa, ki je nekoliko večji od našega kosa in ima oranžne uhanke, so kupili moji starši pred 12 leti v Italiji.

Naučil se je govoriti in je znal celo sestavljati stavke. Bil je prvi jazzist. Z njim sem tudi komuniciral, jaz sem žvižgal, on pa mi je odgovoril, ali pa je on žvižgal, jaz pa sem mu odgovarjal s pomočjo klavirja. Tak dialog je posnet tudi na tej plošči.

Žal pa je kmalu po tem, ko smo posneli skladbo, Kleo, tako mu je bilo ime, umrl.

Kolikor vem, ustvarjaš tudi zborovsko glasbo.

Da, imam sekstet, vodim pa tudi mladinski pevski zbor. Sek-

Razmišljam samo o vokalu brez besedila. Besedilo me ne zanima, ampak samo zvok, fonetika. Mene prevzame samo ena beseda, ki mi pove, kakšna je celotna atmosfera. Na primer beseda sneg - samo s to besedo lahko s pomočjo različnih zvočnih sredstev ponazorim celotno razpoloženje. Beseda ima lahko takšen pomen, da se vse drugo zanemarija.

Kakšni so vplivi na tvojo glasbo?

Skladbe so formalno jasno oblikovane, zelo jasne. Opazen je vpliv jazz, rocka in drugih zvrsti.

Tematika skladb pa se prenaša, iz vsake skladbe je vzet kakšen delček.

Imajo tvoje skladbe kakšno zgodbo?

Zgodba je zelo osebna. Je dvogovor med fotografijami in glasbo. Jaz pri tem dobim obč-

stet sestavljajo moški, ki pojejo ljudske pesmi in umetne pesmi naših in tujih skladateljev. Sekstet deluje v Gorenji vasi blizu Škofje Loke, otroški ali mladinski zbor pa v Ribnici na Dolenjskem.

Za oboje sem napisal tudi nekaj avtorskih skladb. Kolikor mi čas dopušča, in časa mi vedno zmanjkuje, se ukvarjam s svojim novim projektom. Tudi moj naslednji projekt bo z instrumentalno glasbo, kjer bo sodeloval pihalni oktet. Vključil pa bom tudi harfo, ki je tako lirično mehak instrument.

Ali morda razmišljaš tudi o vokalu?

Skupino 3T sestavljajo namreč nekakšni Michaela Jacksona, ki tudi snemajo pri njegovi založbi. Najmlajši Jacksoni imajo tako na stečaj odprta vrata do uspeha, še posebno, ker jim stoji ob strani stric Michael, ki jim ve veliko povedati o življenju, ki so si ga izbrali.

V ponedeljek, 22. aprila, bodo na Trgu zmage v Murski Soboti v okviru prireditve ob dnevu Zemlje nastopili tudi Orleki. Gotovo ena najbolj zanimivih slovenskih skupin, ki je pred časi izdala kompaktno ploščo Adijo knapi.

V dvorani v Kobjeglavi (v bližini Štanjela med Ajdovščino in Sežano) bo v petek, 26. aprila, nastopila radikalno metalna skupina Napalm Death.

MURSKO-MORSKA LESTVICA

1. Maja Blagdan - Ja verujem u te
2. Minea - Mrvica
3. Đani Maršan - Zbogom, ljubavi
4. Boris Novković - U dobru i zlu
5. Doris Dryagović in Mladen Bodalec - Baklje ivanjske

Predlog: Meri Catinić - Samo simpatija
GLASUJEM ZA:

tek nadčasovnosti. Vendar ni rečeno, da si mora poslušalec to tako razlagati. Poslušalca ne morem in niti ne smem tako omejevali.

Pomen dajem predvsem intuciji, ker sta dva medija, atmosfere

ra pa je na obeh zelo podobna.

Ko si posnel ploščo s klavirsko glasbo, si verjetno razmišljal o svoji ciljni publikli?

Prav gotovo. Že zdavnaj sem si zadal, da če bom kdaj kaj naredil, s tem ne bom poneumljal ljudi.

Nimam pa tudi komercialnih namenov. Vse ta glasba in celoten izdelek je potreba mojega izraza. Najstniki gotovo ne bodo poslušali te glasbe. To je za tiste, ki želijo ven, ki se želijo sprostiti ...

V zadnjem času se veliko govori o bioglasbi! Kakšen je tvoj odnos do nje?

Dobra je. Sam imam pozitiven odnos do tega, vendar mene še vedno zanima samo zvok, z elektronskimi in naravnimi instrumenti. Kljub vsemu pa sem za instrumente, za elektronsko glasbo in elektronske instrumente. Pomembno mi je, da si sposoben neko idejo zvočno realizirati.

Kakšen pomen pa ima zate vizualna podoba glasbe?

Je velika prednost. Fotografija ti prikaže razpoloženje in pri njej ni takih šokov kot pri videospotih.

Glasba pa prevladuje na posrečen način. Dandanes pa skupine posnamejo videospot. Prepričan sem, da je glasbi potrebno dati večji poudarek. Potreb-

vadi pa se zgodi, da je vizualizacija močnejša od glasbe. In dobra vizualna predstava je pogoj za uspeh skladbe.

Zanimivi so tudi naslovi tvojih skladb: Jeh, Juhej, Sam!

Povezani so s fotografijami, ker so tako podnaslovljene. Fotografije so posnete v ogleščalih, zato so tako mehke in takšna sta glasba in zvok.

Snemal sem jih po vsej Sloveniji, eno pa celo v bližini Gorj Radgone.

AUDIO - VIDEO - CD

MSHOP

69000 Murska Sobota,
Slomškova 43
TELEFON, TELEFAX:
069/32-465

Glasbene lestvice

NAJBOLJŠIH SEDEM TUJIH SKLADB NA MURSKEM VALU: N S T S N M V

1. WONDERWALL - Oasis
2. HEAVEN FOR EVERYONE - Queen
3. LOVER BE THY NAME - Haddaway
4. SHAKALAKA - Sweetbox
5. ONE BY ONE - Cher
6. WHERE THE WILD ROSES GROW - Nick Cave & K. Minogue
7. ENDORPHIN MACHINE - Symbol (Prince)

PREDLOGI:

DO WHAT YOU DO - Tina Turner

MIS-SHAPES - Pulp

WE'VE GOT IT GOIN' ON - Backstreet Boys

LESTVICA SLOVENSKE ZABAVNE GLASBE: 7 VELIČASTNIH

1. DAN NAJLEPŠIH SANJ - Regina
2. MED ISKRENIMI LJUDMI - Majda Sepe
3. KAJ JAZ VEM - Be rado
4. SAMA - Marta Zore
5. UKRADEM TE - Deja Mušić
6. TI IN JST - Sanja Minar
7. VDOVE KOLONIJE - Orlek

PREDLOGI:

SEN KRESNE NOČI - Vagabundi

ENA, DVA, TRI - Don Juan

DAJ MI SANJE - Simona Vodopivec

LESTVICA NARODNOZABAVNE GLASBE: S KRŠČAKON, CEKRON PA Z MARLEJO

1. TI DOMAČA HIŠA - Ambicija

2. PRIDI NA KAVO - Ans. Marjana Herciga

3. RANJENO SRCE - Štajerskih 7

4. BLAGOTISTI - Slapovi

5. ZA PLES - Vagabundi

6. JUTRI BOM NEVESTA - Ans. Dan in noč

7. KOLIKOR SPREJMEŠ LJUBEZNI - Ans. Jožeta Bumika

PREDLOGI:

MOLIL ZATE BOM - Alfi Nipič in njegovi muzikanti

ZDRAVICA - Stoparji

POTEPUH - Ans. Lojzeta Slaka

Izpolnjene kupone pošljite do četrтка, 25. aprila 1996, na naslov: Murski val, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota, za glasbene lestvice.

Kupon št. 16

Glasujem za skladbo:

*tvoja:

*domača:

*narodnozabavna:

Ime in priimek ter naslov:

Rubriko pripravlja: ALEKSANDRA NANA RITUPER

Odsevi mladosti

Prvič na velikem tekmovanju

Šah igrat z bratom Vladimirom, včasih pa tudi z atijem. Z bratom sva se udeležila pomurskega regijskega tekmovanja za posameznike, na katerem sem zasedla 4. mesto. Bila sem zelo vesela, saj sta bili moji nasprotnici znani šahisti Maukova in Tompova.

Nekega dne pa mi je *ati povedal, da se bom udeležila tudi državnega prvenstva v Mariboru. Bila sem zelo presenečena in tega sploh nisem mogla dojeti. Razmi-

šljala sem, kako poteka takšno tekmovanje.

Zbrali smo se v Dijaškem domu Drava. Bilo nas je veliko igralcev šaha, med katerimi sem poznala Nedo in Ines. Razdelili so nas po sobah. V njih so bile tri postelje, velika miza s tremi stoli in tridelna omara. Zraven je bila kopalnica. Tako sem spoznala, v kakšnih prostorih živijo dijaki. S sobo sem bila zadovoljna. Nato smo se zbrali v veliki telovadnici, kjer so nas čakale mize s šahi. Na

panoju je visel razpored igranja. Vedno bolj me je postajalo strah, saj sem bila prvič na tako velikem tekmovanju. Na seznamu mojih nasprotnic sem videla, da imajo že skoraj vse kategorije. Sedla sem k mizi in čakala, da bo nasprotnica prinesla uro. Na mizah smo imele tudi listke, na katere je bilo treba napisati ime in priimek obeh tekmovalk ter njene in moje poteze. Vedno bolj me je bilo strah ... in končno ... igra se je začela.

Vsak igralec je imel 2 uri časa. Komur je padla zastavica in je imel čez 41 potez, je dobil še pol

ure časa za igranje. Ves čas sem vneto razmišljala in iskala najboljše poteze. V telovadnici je bilo zelo tiho, mentorji pa so se lahko samo sprehajali med igralci.

Vsak igralec je odigral 9 partij. Osvojila sem 3,5 točke in se v kategoriji od 12. do 14. leta uvrstila na 27. mesto med 35 tekmovalkami.

To so bili naporni, obenem pa tudi veseli trenutki. Spoznala in fotografirala sem se tudi s svetovno prvakinjo Madžarko Judith Kiss.

SANJA SMREKAR, 6. raz.
OŠ Mala Nedelja.

Ko zrasem, bom ...

Ko zrasem, bom natakarica. Nosila bom pijačo vsem, ki si bodo kaj zaželeli. Stregla bom tudi vse vrste jedi in razne slaščice. Nakarica mora biti vedno prijazna do gostov. Ta poklic mi je zelo všeč, ker vedno delaš med ljudmi. Delala bom v restavraciji ali hotelu.

LEJA MIR, 1. b.
OŠ Radenci

Moja pravljica

Zajčki so imeli zimski športni dan. Zbrali so se na velikem hribu. S sabo so imeli sanke in smuči, le zajček Piki je bil brez vsega. Bil je zelo žalosten. Odšel je k teti lisici in jo prosil smuči. Ona mu je rekla, da mu jih poso-

Ko si mlad, je pred teboj odprt ves svet.

di, če ji v gozdu nabere drva. Zajček jo je ubogal. Ko se je vrnil iz gozda, je bila lisčina hiška zaklenjena. Zajček je ugotovil, da ga je lisica prevarala.

TANJA ŠALAMON, 2. b.
OŠ Cankova

Pomlad

Ana in Anja sta šli na travo in zagledali rože. Potem sta si spletili venčke. Zagledali sta tudi polža. On se je plazil, plazil ...

LEJA ERŽEN, 1. a, OŠ Grad

Konj - moja najljubša žival

Moja najljubša žival je konj. Oče mi ga je kupil za rojstni dan. Ime mu je Legra. Je črne barve. Vsak dan mu dajem seno in čistim hlev. Najbolj je vesel, ko mu prinesem jabolko. Začela sem ga že tudi jahati. Zelo ga imam rada.

MIHAELA REITER, 2. a
OŠ Cankova

Nezgoda pri malici

Pri malici se je zgodilo nekaj strašnega. Sosolec Mitja je Kri-

stjanu po glavi razlil kavo. Na glavi je imel pravo poplavo. To pa še ni vse. Po nezgodi mu je obrisal glavo z umazano krpo. Po tem dogodku sta se skoraj stepla. Kristjana smo pomirili in mu rekli, da ga ni namerno polil. Mitjo pa smo opozorili, naj drugič bolj pazi. Nazadnje sta si segla v roke in Mitja se je opravičil.

TADEJ BUZETI, 4. a
OŠ Bakovci

Nekaj prvoaprilskih

(Lahko bi bilo tudi res)

- Včeraj sem šla v gozd in videla, kako rastejo gobe. (Tadeja Istenič)
- Bila sem na Luni in se lepo imela. (Simona Srt)
- Aprila je čez Apače plula ladja. (Petra Lorbek)
- Hiša je letela po zraku in ob njej ljudje. (Simona Vinkovič)
- Ljudje so hodili po rokah, živali so govorile, vsi roboti so jedli in pili olje ter živeli brez skrbi.
- Ponoči smo se odpravili na pokopališče. Tam smo videli Gašperja. Zelo smo se ustrašili in zbežali v reko Mintamanta. In danes živimo kot strašni duhovi. (Tina Koler), Člani dopisniškega krožka, OŠ Apače

Ekološko osveščanje na OŠ Bakovci

Na osemletki v Bakovcih so pripravili ob koncu marca tridnevni vseslovenski seminar z naslovom Ekološko osveščanje, ki je bil razpisani v Katalogu strokovnega izpopolnjevanja pedagoških delavcev v Republiki Sloveniji za letošnji. Namenjen je bil vsem v šolah, ki jim ni vseeno, kaj se dogaja z našo naravo, kako jo bomo ohranili našim potomcem ter kakšno kakovostno življenje bomo imeli mi in zanamci.

Seminarja se je udeležilo 33 slušateljev - vzgojiteljev, učiteljev in profesorjev - iz različnih krajev v Sloveniji, na njem pa so obrav-

navali teme, kot so kakovost slovenskih voda, alternativni viri energije, klimatske spremembe v Sloveniji, recikliranje odpadkov, vplivi pesticidov na zdravje ljudi idr. Na predlog SEG-a in Zavoda za šolstvo se bo najverjetneje naslednje leto začela slovenska akcija za EKO-SOLO.

METKA BEHEK, ki je imela pri izvedbi tega seminarja eno od osrednjih vlog, je mnenja, da bi se moral takšnega ali podobnega seminarja udeležiti vsak pedagoški delavec. Udeleženci bodo izdelali tudi seminarske naloge s tega področja in si na ta način pridobili tudi točke za napredovanje.

Barvali smo pirhe

Z bratom sva komaj dočakala barvanje pirhov. Barvali smo jih zvečer na velikonočni petek. Mama je skuhalaj jajca, jaz sem pokrila mizo s časopisnim papirjem, očka pa je pripravil lončke z rdečo, vijolično in modro barvo. Kuhano jajce smo vsako posebej namočili v lonček z barvo. Ko so se posušila, sva jih midva z bratom okrasila z nalepkami. Nazadnje smo jajca namazali s slanino, da so se bolj svetila. Nekaj pa smo jih pobarvali tudi drugače. Zavili smo jih v časopisni barvni papir, nato pa smo jih ovili še v gazo. Potem smo jih dali nazaj v lonec. Ko smo jih odvili, so bila lepo pisana.

V soboto zjutraj sva se tako najedla pirhov, da bi skoraj počila. Nekaj sva jih nesla prijateljem in sosedom. Tudi midva sva jih dobila mnogo.

KATARINA MIR, 2. b, OŠ Tišina

Mlad človek mora sanjati ...

Letos je bilo na prvi spomladanski dan prečudovito vreme. Po vrtnitvi iz šole sem sedela pred oknom in se zazrla nekam v daljavo ter sanjala.

Bila sem stara že 24 let in uspešno sem končala študij na pedagoški fakulteti - likovna smer. Po počitnicah sem bila sprejeta v začasno službo na osnovni šoli. Ob prijetnem delu z učenci pri ustvarjanju pa sem v svojem prostem času slikala rute. Občasno sem prirejala razstave in potova-

la po Sloveniji. Po nekaj mesecih sem dobila stalno zaposlitev in moje veselje so bili le učenci. Na predmetni stopnji smo dajali prednost slikanju in kiparstvu, na razredni stopnji pa smo se učili osnov risanja in slikanja. Moje življenje je postalo zelo pestro in prijetno.

Iz teh prijetnih misli pa me je naenkrat zbudila mama, ki me je poklicala, naj pridem h kosilu.

METODA KURNIK, 7. d
OŠ Gornja Radgona

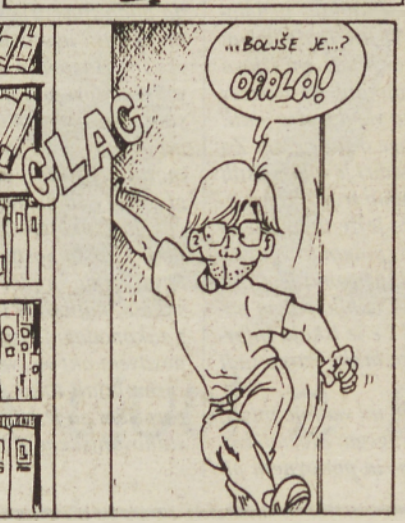
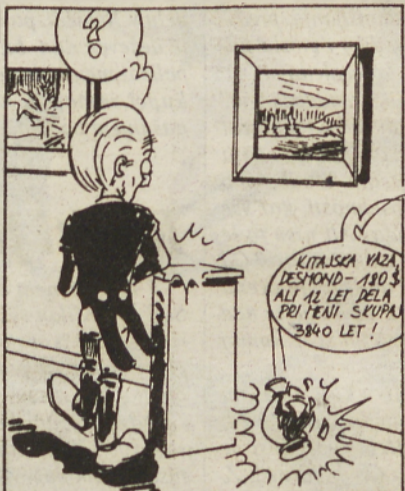
Ali veste?

(Pokrovitelj nagradnega kviza je Knjigarna in papirnica DOBRA KNJIGA M. Sobota)

Najprej odgovor na vprašanje št. 30: Zvezde stalnice se ločijo od premičnic (če jih opazujemo s prostim očesom) po tem, da stalnice utripajo in ostajajo na istem mestu, premičnice (planeti) pa ponavadi svetijo mirno in od noči do noči očitno spreminjajo svoj položaj. Naš nagrajenec pa je tokrat ANTON BENKO iz Gajševca. Čestitamo!

KUPON št. 32- ALI VESTE?

Ali veste, kaj je regata? Odgovore pričakujemo najkasneje do 24. aprila.

SGP POM-GRAD, d. o. o.,

Štefana Kovača 10,
9000 MURSKA SOBOTA

VISOKOGRADNJE, d. o. o.

Štefana Kovača 10, 9000 Murska Sobota
tel. 32 740, 21 685, faks 31 509

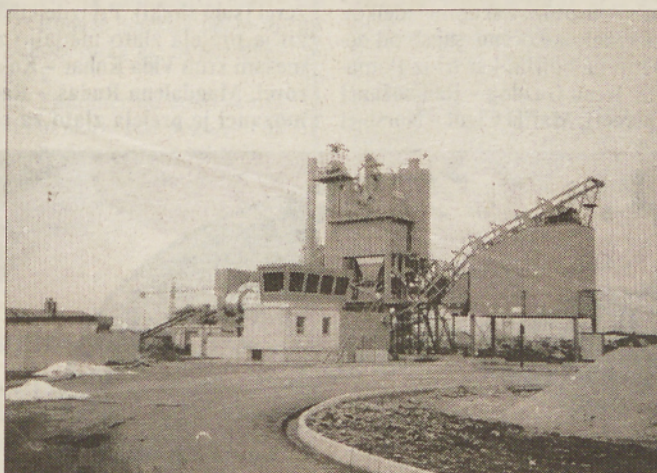

- gradimo poslovno-stanovanjske objekte
- industrijske objekte
- in proizvodno-obrtno hale
- šolske objekte in telovadnice
- individualne stanovanjske hiše
- proizvodnja lesne galanterije
- proizvodnja betonov
- storitve gradbene mehanizacije
- in prevozov
- inženiring, gradnje za trg

NIZKOGRADNJE, d. o. o.

Bakovska cesta 33, 9000 Murska Sobota
tel. 32 902, faks 32 902

- gradnja prometnih in hidrogradbenih objektov
- gradnja, rekonstrukcija in vzdrževanje objektov nizkih gradenj
- proizvodnja in vgrajevanje asfalta
- proizvodnja in prodaja gramozov in peska
- prevoz blaga v cestnem prometu
- storitve z gradbenimi stroji

ABI LIPOVCI, d. o. o. Lipovci

9231 Beltinci, tel. 42 474, faks 42 689

- montaža AB-hal
- betonska galanterija (cevi, opeka, robniki, oblagalne plošče, tlakovci)
- mešanje in dostava različnih vrst betonov
- rezanje in upogibanje armaturnih mrež in betonskega železa
- trgovina z gradbenim materialom

Poleg na sedežu naših podjetij nas lahko obiščete in se prepričate o naši dolgoletni tradiciji ter bogatih izkušnjah tudi na gradbenem sejmu MEGRA v Gornji Radgoni od 16. do 20. aprila 1996.

Veselim se obiska in srečanja z vami!

BENETTON NAM JE

SPELJAL

TWINGA!

Saj ni čudno, ko pa ima omejena serija Twinga Benetton centralno zaklepanje z daljinskim upravljalcem, električno odpiranje prednjih stekel, električno nastavljivi zunanji ogledali, tonirana stekla, digitalni merilnik hitrosti - in pa seveda posebno Benetton oblačenje! Dobili ga boste že za 1.490.901 TOLAR IN NA KREDIT R+5!

TWINGO. ZA LJUDI Z BUJNO DOMIŠLJIJO!

RENAULT
AVTO
ŽIVLJENJA

Vrednotenje kulinarичne dediščine

Meso iz tünke kot vabljev, preprost in dragocen prigrizek na kmetijah ter priložnostno darilo - Predstavitev Srednje kmetijske šole Rakičan - Štiri zlate medalje za gospodinjce z levega in desnega brega reke Mure

Dobrote slovenskih kmetij na Ptuj so bile od 12. do 15. aprila že sedmič razstavljene v minoritskem samostanu. Prireditelj je iz leta v leto bogatejša in pripravljena z vse večjim občutkom za etnološko in kulinarico dediščino. Tudi obiskovalci si z vedno večjim zanimanjem in ponosom ogledujejo razstavljene dobrote in nemalokrat smo lahko slišali: »Kje pa lahko kupimo, poskusimo?« Žal odgovora na to vprašanje se vedno ni, čeprav je bilo ob začetku organiziranja razstav na Ptuj rečeno, da bodo najbolj uspešni razstavljenci prejeli tudi znamko ali dovoljenje za prodajo izdelkov na domu, tržnici ali v trgovinah. Manjkajo predpisi, ki jih na ministrstvu sprejemajo že nekaj let, nagajajo pa jim tudi obrtniki-podjetniki, ki se bojijo, da jim bodo kmečke gospodinjce prevzele kupce za kruh, peciva, suho meso in podobno. Toda kmetija ni podjetje ali obrtniška delavnica, zato bi tudi predpise o prodaji morali sprejemati na ustreznem, njihovem ministrstvu.

Letošnja razstava je bila pripravljena v znamenju severovzhodne Slovenije. To se je opazilo tako v spremljajočem katalogu kot na razstavi in spremljajočih prireditvah. Prvi del kataloga je bil posvečen najbolj značilni tukajšnji jedi, ki ji skoraj enako rečejo od Drave pa tja do Rabe: **meso iz tünke**. Večino fotografij z nazornim prikazom tehnološkega postopka pripra-

ge mize je bil položen laneni prt, na njem pa različna semena, fižol, kaše in druga skoraj pozabljena živila. Prt s semeni je simbolično predstavljala reko Muro, ki povezuje levi in desni breg Pomurja. Na mizi so bili tudi izdelki iz slame, miniaturna pletena ograja iz šibja,

kove glavice. Letos so bili še posebej uspešni v skupini izdelkov za etnološko oceno, saj so od devetih najboljših kar tri iz Pomurja: Irena Gazdag - Radmožanci (pereci), Marija Cigut - Norsinci

(šunka) in Marica Petek - Križevci (suhi sireki). Pri izdelkih iz žit je prejela zlato medaljo za mešani kruh Vida Kuhar - Košarovci, Magdalena Rudaš - Radmožanci je prejela zlato za ro-

Suhe slive, jabolčni krljci ali »šklojce«, suhe hruške in druge posušene dobrote na svojevrsnem krožniku, pletenem iz slame, so vabile obiskovalce ptujske razstave.

gljice in Terezija Feher - Dolina za medeno pecivo. Letošnja razstava je bila nadvse uspešna za kmetovalke z lendavskega območja.

BERNARDA B. PEČEK

Golice, fižol »črešnjevčar« in bučno seme, ki ga je potrebno lupiti, vse to je še kako del prehrabnih in življenjskih navad v pokrajini ob Muri.

ve te specialitete (ožiganje kože, »pačanje« mesa, oblikovanje rulad, dimljenje, sušenje slanine v enem kosu, pečenje mesa v peči, priprava zabele in vdevanje mesa v tünko) so posneli na turistični kmetiji Firbas v Cogetincih.

Osrednji razstveni prostor v dvorani minoritskega samostana je bil letos namenjen predstavitvi pomurskih dobrot. Ivanka Donko, voditeljica svetovalne službe za pomurske kmečke gospodinjce, se je s posebnim občutkom in pomočjo strokovnjakov lotila predstavitve. Po sredi dol-

značilne sedaj cvetoče rože iz te obmurske pokrajine, moka v platnenih vrečkah, suhe rože, suho sadje, ob poticah orehi ali ma-

Prekmurska gibanica in križ iz slame sta bila na začetku mize; se bo končno našel kdo, ki bo predlagal uradno zaščito (oznaka porekla blaga) prekmurske gibanice, tako kot so občine na območju UE Mozirje pri Uradu RS za intelektualno lastnino pri Ministrstvu za gospodarsko dejavnost zaščitile poreklo in kakovost blaga z imenom zgornjesavinski želedec.

Pereci Irene Gazdag iz Radmože so prejeli »etnološko« priznanje.

Norsinska šunka, ki jo je pripravila Marija Cigut, je prejela priznanje za etnološko vrednost.

22. april, praznik planeta Zemlje

Ob bližajočem se prazniku planeta Zemlje se vsaj enkrat zamislimo in vprašajmo: kaj nam pomeni Zemlja? Kaj nam daje? Kako ji vračamo njene darove? Sme pošteno do nje? Ali s tem, da jo uničujemo, morda uničujemo tudi sebe?

Skrajni čas je, da se zavemo, da niso dovolj samo čiščenja in pospravljanja stanovanj, potrebno je prav tako poskrbeti tudi za Zemljo. Dan Zemlje 22. aprila je priložnost, da vsak posameznik združi svoje napore z ljudmi širom po svetu, da bi z združenimi močmi na Zemlji ohranili kakovostno življenje. Moramo imeti čut odgovornosti in biti ekološko osveščeni, kajti Zemlja je živ organizem, daje nam prav vse, kar potrebujemo. Vsak delček planeta funkcionira dovršeno in tuko, da res vse rabi človeku, ki potem to ravnotežje »hvaležno« ruši. Navedla bi Zaratustro, ki pravi: »Človek je prirodi oče ali razbojnik!« Van Gogh pa je zapisal: »Vežan sem na zemljo z več kot zemeljskimi vezmi.«

Dobro bi bilo, da spremenimo svoj odnos do prirode in omogočimo naraven proces obnove tal na kmetijskih površinah, da na vrhovih gojimo rastline brez umetnih gnojil in pesticidov, z lastnim kompostom, in tako vzgajamo tudi mladi rod. Človeški organizem ni smetnjak (kot je bilo lepo povedano na eni od delavnic o zdravi prehrani, ki sem jo pred kratkim obiskala), da bi ob branju časopisa vanj zmetali karkoli in čim več. Pomembna je kakovost živil, saj tudi svojim avtomobilom in traktorjem privoščimo najkakovostnejše olje in prav vse, kar je zanje predpisano, da nam potem čim dalje in dobro rabijo. Vsaj toliko, če ne več, bi morali storiti tudi za svoje telo in biti bolj osveščeni pri izbiri in nakupu živil za svojo prehrano. Zahtevati bi morali po možnosti biološko neoporečno hrano. Sedaj bo na moje pisanje prifrčalo tisoč pušic, češ »ona pa lahko govori, saj je ne briga, kako bo človeštvo preživevalo, ker bi na ta način primanjkovalo hrane«. Da se prav razumemo: ne mislim na skrajnosti, pač pa na

previdnost in minimalno koriščenje vsega, kar je zdravju škodljivo. Ob tekmovalnih začinjenih hektarskih pridelkih pozabljamo na svoje zdravje. Zdravje pa je dolgoročna naložba in največja vrednota, za katero se je vredno potruditi.

Z načrtovano gradnjo objektov in promene lahko ohranimo več plodnih površin in zdravih tal. Poskrbimo, da ne bomo ustvarjali več ozonjskih lukenj, ki povzročajo poškodbe rastlinja, kuhanje raka, slabijo imunski sistem itd. Ohranjati moramo tudi naše gozdove, saj nam čistijo zrak, so naravna oaza za duševno in telesno zdravje in veka. Kisli dež jih uničuje, prav tako kot večerje površine tal in jezer našega planeta. Pomagati moramo zaščititi rastlinske in živalske vrste, ki izumirajo zaradi naših posegov v naravo. Uporabljajmo okolju prijazne sampoone, mila in detergente. Zmanjšamo lahko tudi uporabo plastičnih vrečk, te lahko vidimo celo ob bregovih naših najlepših voda. Ko raven vode pade, nam v posnetih mahajo z vej ob bregovih rek in potokov in poslabšajo našo znanost.

Lahko bi naštevati še in še in tudi lahko bi reče, da ena oseba ne more nič spreminiti, da je to premalo, češ da je tako že vse zastarano, pa stari vsak posameznik malo, bo večkrat postal mnogo in Zemlja nam bo za našo prihodnost hvaležno vračala.

Mladi rod bo bolj ZDRAV, in če bo zdrav, bo tudi SREČEN. To je končno želja nas vseh, zato z združenimi močmi storimo vsaj malo za naš planet Zemljo. Posredno bomo potem postali tudi zase in za tiste, ki jih imamo radi in ki morajo v stiski razmišljati, kako bi ostali zdravi. Marjeta Trn

Kujski val, vroči blatni val

Obilne padavine so tako namočile Kamensčak, da je začel razpadati. Zemeljski plazovi se delajo na vseh pobočjih. Ceste se vdirajo, hiše na bogataški strani hriba potujejo navzdol proti železnici. Čudno je, da je bilo v preteklosti še več deževja, pa se ni dogajalo nič takega. Še bolj čudno je, da je z drugimi hribi v okolici vse v najlepšem redu. Odločili smo se na znanstven način raziskati oziroma omenjenih pojavov.

Poprosili smo znanstvenike, člane PAZU, za njihovo mnenje, hkrati pa naročili raziskavo na inštitutu Joži Pišta v daljni Murski Soboti. Rezultati so tu, in mi vam jih predstavljamo. Ob dragem iskanju poceni energije so na Vili nad Ljutomerom prevrtali žilo redke kamnine, ki teče v smeri od vzhoda proti zahodu. Njena vloga je podobna, kot jo ima železo v betonski plošči. Tako z njim popuščajo tanjše vezi, ki so bile pripete na glavno vez, in Kamensčak nad Ljutomerom postaja vse bolj grozeča snov. Da je stvar še slabša, če je sploh še lahko slabša, so vrtno slabo zamašili, in vroča voda pod površino s strahotnim pritiskom prodira na vse strani. Strokovnjaki napovedujejo, da se bo v bližnji prihodnosti ves hrib razlezel kot kup blata. Bojijo se, da se bo to zgodilo v nekaj kratkih minutah in tako bo nesreča še toliko večja.

Kaj bi s toliko vroče vode? Ta bi se v nekaj dneh ohladila. Mi smo ravnali gospodarno in jo za vas hranimo pod zemljo s šeststopinjsko obrestno mero na vpogled.

Gospoda strokovnjaka bi rada vprašala, koliko je resnice v tem, da so v Murski Soboti vrtali posevno vrtno proti Ljutomeru in krajejo našo vročo vodo.

Draga gospa, to so najbolj neosnovane govorice. Da tisto ni naša voda, se lahko sami prepričate, saj je naša za sto osemdeset stopinj bolj vroča.

Mene zanima, če bo država kaj pomagala, da bi preprečila to nevarnost, ki nam grozi?

Vsekakor. Pred časom je bila v naših krajih državna komisija pod vodstvom g. Ropa in popisala zaloge tople vode. Vrednost vodonosnika naj bi bila dvajset tisoč milijonov mark.

Vsak občan občine Ljutomer bo dobil »certifikat« v vrednosti milijon mark pod pogojem, da bo dohodnino od tega milijona plačal takoj.

Povejte mi, kdo bo men vrnu dnar, k sem ga vlagal v bajto, če bo šla tle dol po hribu. Vam povem, jest bom sou do konca.

Zavarovalnica!

Kujski val, oglasna deska planinskega društva Ljutomer

Pozivamo vse Preke, ki še nikoli niso bili v planinah, naj se oglašijo v prostorih našega društva. Lahko bodo sodelovali v izboru za razglasitev največjega ljubitelja gora. Društvo bo podelilo deset plaket Najplaninec. Kajti kdor resnično ljubi gore, ostane doma in jih ne onesnažuje.

Kujski val, splošne in druge zadeve

Na voljo vam je strokovnjak, ki se razume na vse. Kličite in vprašajte.

Halo, kdo nas je poklical?

Jaz. Delam hišo v Radomerju, pa me zanima ali bomo, če bodo plazovi zaprli Kostonjico, mi malo plavali.

To je možno. V tolažbo naj vam bo, da bo to jezero toplo. Vanj bo tekla vroča voda iz vrtnice Ljutl. Radomerčani boste prvi dobili dovoljenja za opravljanje turistične dejavnosti v teh največjih naravnih toplicah na svetu.

Halo, ja, živim u Ljutomeru več trideset godina, pa me zanima, kje je sva ta topla voda za više od milijun maraka. Za te pare bi trebali dobiti šest metara visoko prekmursko vruče jezero.

Lendavski pereci

Pozdravljeni! Včasih se spominam kandidatov za župana občine Lendava in potem ugotovim, da smo imeli pri glasovanju premeteno srečo, ker smo med bogato ponudbo izbrali ravno Jožeta. Nas župan je univerzalen, vsestranski. Ne gradi le kulturnega doma, ampak si prizadeva (tisti tujci) tudi za ceste in druge. Na žogobrc se sam sicer prav nič ne spoznam, pa nič zato, saj imamo župana, ki bo menda poslej predsedoval NK Nafti. To naj bi tudi pomenilo boljše gnotno stanje nogometašev. Morda tudi tako, da bodo še koga dali na plačilni seznam Nafti?

Ta zaradi tega ne bo finančno slabše poslovala, vsekakor pa ne potem, če bi država cene naftnih derivatov povišala za 12 odstotkov, kolikor zahtevajo, hkrati pa menda priznavajo, da bi shajali tudi s 6-odstotno »povišico«.

Prva katastrofa za Lendavo je, da je propadla vinska klet. Nas župan seveda ne bo dovolil, da bi vse šlo k vragu, zato se je zavzel za obnovo dejavnosti kleti, ki naj bi tako postala občinska. Ne vem pa, kaj to pravzaprav pomeni. Bodo poslej tam iskali le grozje iz »občinskih vinogradov, tam negovali »občinsko« mlado vino, pili »občinsko« kupljico ... Kaj pa, če bo imela klet izgubo? Jo bo potem pokrila občina? Ker pa občina sedaj namo vsi, ki v njej živimo, bi mar to pomenilo, da bi vsak od nas moral sedeti v žep?

Izhajam pač iz bojazni, da klet ne bi ustvarjala ne vem kakršnega dohodka. Vsekakor pa ne, če bi z njenim premoženjem razpolagali preveč po »občinsko« (last vseh in nikogar!). Se pa klet v Centibskih gorah.

Ljudje moje in sosednjih občin so se včasih zgražali, češ kako boemsko lahko živijo naši Romi, ki jim ni treba delati, saj da od države prejemajo denarna nadomestila za preživljanje. Zdaj pridružila množica Slovencev, Madžarov in drugih, ki žive v dolini, se seveda ne more gostov »častiti« le s svojim vinom iz kleti v Centibskih gorah.

Tega seveda ne trdim kar tako (na pamet), pač pa sem iz uradnih virov zvedel, kdo vse dobiva denar, pa bi do tega moral saj da ne gre iz občinske blagajne.

Ljudje pa se radi pogovarjamo ne le o politiki, ampak tudi o meniju. Slabega vremena nam je vsem dovolj in komaj čakamo, ki radi delamo, ampak tudi marsikateri tisti, ki rajši posejajo ob toplem stediščniku.

Si sončnega vremena želijo, da bi potem rit tiskali v hladni senčici?

Nasmejmo se skupaj ...

Tipi vseh vrst

V gostilni Pri vrču se zbirajo tipi vseh vrst. Nekateri so tudi trčeni, nekateri pa so celo prav resno trčeni. Edino vulkanizerji nimajo nikoli časa. Čez cesto, točno nasproti Marjanovega ateljeja, je vulkanizerska delavnica. Vulkanizerji so črni ljudje. Prah iz gum jim s časom potemni lase in polt.

Skočijo čez cesto, se večje izognejo drvečim vozilom, vstopijo in stoje spišejo dva deci ali pivo, pa hajdi nazaj!

»Kot konji,« bi rekel propagandist Francišek, ki je včasih hodil v Marjanov atelje, a ga ni več, odkar ima novo izvoljenko Fatimo.

Francišek je nekoč v Beogradu z nekim poslovnim partnerjem šel na kavo. Ker se jima je mudilo, je predlagal, da jo spijeta stoji.

Oni pa mu je rekel: »Nisam ti ja bre konj, da pijem stojički.« Potem sta pila sede, kot to počno možje. Jaz pa se opravičujem vsem ultranacionalistom, pripadnikom desnih in militantnih strank, ker sem dialog navedel v originalu. Menda ga hoste skoraj vsi razumeli, kljub časovni distanci, kot bi učeno rekel zgodovinar marksist profesor Koenig.

Torej Francišek je ves čas zabaval čez čurje, nekega dne pa je pripeljal iz Beograda Fatimo. Tam se je namreč mudil na neki propagandni prireditvi in jo spoznal v baru.

Potem smo ga čisto nedolžno vprašali: »Kako pa kaj tvoji čurji?« Rekel je, da se zaveda, da je storil slovenski stvari kaj medvedjo uslugo, da pa je ljubezen tu, in to je močnejše od njega. Naj gre vse skupaj k vragu, on, Francišek, bi se razpočil, če je ne bi pripeljal.

Zaradi tega vprašanja je bil užaljen in je prihajal v atelje vse redkeje, dokler končno ni popolnoma prenehal.

Tako je zakleti sovražnik čefurstva zaradi ljubezni, četudi takrat še nismo praznovali valentinovega, prelomil z vsemi svojimi načeli in postal uvoznik čefurjev. Kmalu po Fatimi so prišli za njo še trije bratanci, dva sta bila menda mrzla, eden pa je bil prekleto topel (za Fatimo).

Naj bo ta zgodba kot negativen zgled vsem drugim borcem za slovensko stvar, da se ne bi tako grdo spozabili. Pa valentinovo gor ali dol.

Včasih pridejo v atelje begunčki, hočejo se slikati za dokumente. Marjan jim pojasni: »Vas je pet komadov, en komad stane osemsto tolarjev, torej skupaj štiri tisoč.«

»Nemamo toliko dinar,« rečejo begunci in begunčki.

Marjan pa je veliki človek, daleč od kakšnega ksenofoba, vedno jim naredi popust. Pomagal človeku v sili je sicer staromodno, a vseeno lepo dejanje.

Potem se zadeve popolnoma umirijo, naenkrat ni nikogar več, mi se pa mirno napotimo k Vrču. Tam v kotu sedi pijani novinar Oto, gostilničar Vrc gosti dva prijatelja z brigancem, vulkanizerji se ravno pripravljajo za skok čez cesto. Trije preglasni šolarji medtem pijejo tretje pivo.

Nova natakarija vpraša: »Kavo za vse, kaj pa boste zraven?«

Marjan jo pogleda z viška in reče: »Sladkor vendar, in utišajte ta dvočnik, to je glasba za svinjsko ušesa.«

Borivoj Repe

Čeprav na ministrstvu za delo ni več cime lendavske Princeske, so pa prijatelji v drugih institucijah, tako ne preseneča, da je lendavski gradbeni gigant skupaj z dvigalom tehniko sklenil izredno kupčijo s Skladom za razvoj, v katerega lasti sta gigant in njegov opredel za dviganje. Da bi potrdili tudi svojo strokovnost v omenjenem podjetju, bodo v času gradbenega sejma pripravili demonstracijo temeljenja na enem od svojih objektov v Mlinski ulici v Lendavi. Na demonstraciji bodo praktično aplicirali teorijo temeljenja priznanega strokovnjaka Dombitkega. Od podjetniških izvedencev bosta sodelovala Bensaksky in Roblevsky. Hkrati bodo za ministrstvo za obrambo v zalitih kletnih prostorih pripravili demonstracijo za uporabo majhnih podmornic. Kot nam je uspelo izvedeti, bo vse omenjene projekte poleg sklada podprlo tudi ministrstvo za delo z odpadkom posojil.

Jože Štefko - Namočeni in podideolog soboskih kmetov je takoj, ko so sprejeli sklep o razprodaji Panonkinih delnic, najel nov hipotekarni kredit za nakup omenjenih delnic. Tako se bo vključil v klub močnih in začel z naložbo v hotel Kempinsky pri ivanski gramoznici, za kar si je podporo že pridobil pri županu Cipotu.

Ljutomerski župan Ludvik Bratuša - Luidgi je ob novici, da se je ljutomerski Mikrocizmos, ki ga vodi projektant manjrazvitih v Ljutomerski občini Goran Šoster - Presvetinjski, uspel znebiti neprleške naveze Alojza Kavasa - Prekmurca in Antona Santla - nedeklariranega Preleka, pripravil za velikega projektanta veličasten sprejem z vsemi županskimi častmi. Sprejem je potekal pod geslom In tako se je Preleka se enkrat ločila od Prekmurja.

Janko Halb - Capone, troedini funkcionar in menedžer, za boga noče dati iz rok svojega službenega vozila, da bi mu Franc Knaus - Srček izmeril porabo goriva na 100 kilometrov. Srček ne gre v glavo, da je poraba Halbovega avtomobila večja od vseh Saubermacherjevih tovornjakov skupaj.

Da šalovskemu županu Aleksandru Abrahamu - Rosnemu cena ne bi preveč zrastle, so svetniki sprejeli sklep in v uradnem listu objavili razpis, da iščejo brhko dekletce, večše protokola in z okusom za toaletno, kot možno soprogo njihovega župana. Za sodelovanje v komisiji, ki bo izbrala kandidato, so klub jezila nalogoviti Rudija Sveteca - Eminenco Računajo, da bodo župana poročili in Rudija ponovno vrnil med aktivne družbenopolitične delavce.

Milan Molec - Fazanski po neučinkovitosti svojih nogometišev letem iz dneva v dan dviguje akord, ki pa ga žogobrcarji ne morejo doseči, zato jim stalno znižuje plače. Obratno pa se mu dogaja v njegovi matični organizaciji združene dela, kjer mu delavci norme neprestalno presegajo in ga skrbijo, da jim nima kaj dati za delati. Delavci pa vztrajajo in za vsako novo delovno zmagajo zahtevajo premijo in se tako hočejo izenačiti z nogometiši.

RESEDA NI KONJ

Pismo mojemu poslanci

Dragi moj Kóvet!

F tej preminoteli vičenski svetkaj, da saki prousti človek svetji goristaneje našega Zvečičara pa s ten čaka, ka tiudi v našen orsaji je se f ton veselje v zadovolstvi, te je sten, ka se prei nas zgaja, lejko zaistino preveč tužen. Saki den, da gori odprej radio ali televizijo, nikaj driljgo ne čije, sono ton, ka se nindri štrajka. Najprej so štrajkali f fisti fermanj, ge so delufci nej doubili plače, ka se tou razmi, ka bres pejneza nemre živeti, pa nišče ne pija, zakoj njin ferma ne plača, te se tou tak rejšilo, ka država ali boukše povjedano, vij Kóveti potežite gomme zatou, ka naj se tou s proračuna pokrije. Tou je preveč lipou, ka se sten ovin malo pomore, nišče pa ne povej, ka tou si mij, šteri poreijo plačijemo, naslegnje plačamo. V drugoj rundi te začajo pa štrajkati tisti, šteri pa ščejo meti vekše plače, naprirej doktorje, šteri rejsan veliko odgovornost za nas mali narod majo, pa pravijo, ka si bar telko zaslužijo, kač vij Kóveti, ali vlada, štera se z njimi pogaja, nači mijšji, pa te zaj tej prousti betežen narod, šteri nema nikš poznani, ka bi nad zaguje dveri itrej na red prišo, pa duže čaka. Te non zaj štrajk obečavajo pa školnicke pa profesori, oni pa mijšljijo, ka je gledon na tou, ka naše mlade generacije k pameti spravljajo, nudi majo pravico do več pejnez za svoje delo. Pa če de tak dale šlo, te več pri nas nede nišče drugi delo, sono mij pavri pa vij Kóveti, vij zato, ka preveč dobre plače mate, pa von nej trbej štrajkati, mij pa zato, ka saki, šteri kaj ma štali ali flejvi, se nijmi govedo ali svinja mijšji, ka njenni nebi gesti dao. Či pa zaj vjidimo, ka se človek človeki nikaj ne pomijšji, te si lejko mijšljimo, ka do konca toga svejta več nej daleč. Pijto san eto mojega sousida Vinkeca Želarovoga, kak malo cednejšega v našoj vejšji, kelko

Prleški fučkec

Krumpefjks, ta hūdo je zaj že mujmo - ta logočo še pride! Sunce žarko je zaj že zgrebalo snek s starih prišekih kalapine, ka nede škūper zrušile. Samo po prišekih kloncih, pa bregih, je pje še toko gromozajnsko blato, ka lahko do pozdnih notro cvoknes. V Lotmerki pa lahko pje še mujmogredečki cvokneš met drogerance, ciglilh so policaji loni fso konoplo poželi.

Heh, Prleki do skoro fsi drogerani z mineralno-vitaminskimi pastili, zaj sodja pa zelenjove sploh več ne vidijo. F Krkinem obroti v Lotmerki pje nestanajo na mesec dvo milijona škotel z vitamini, no štirideset ton granuliranih napitkov. Te pa gda do Prleki v gorih kopali no krompere okopali no pšenico želi, te do pje pili granolate namesto šmarncice. Či jih pre pijejo Prleki, se navdišivlejo v državah fshodne Evrope, te jih še nan pošlile! Samo fsi po sveti pre čjo meti tote vitamine no napitke bres cukra. Hja, ka pa te zaj? Umetni cukr pre povzroča raka. Prleki, nazaj k šmar-

nici, to ti je ta prvaa košta! Krkin obrat pa le povečajte pa tota gijfna vrošva izvožajte, kako čete!

Ta hūdo je mujmo, ta logoše še pride: tak san si reka v Radgoni na mednarodnen sejmi za pivaje. Tan pje rastovila stotrijesti lūckih firm za pivaje. Mi bi pre rastavili kudoofski deficit, pa si ne vujplejo javno pokozati tistih arhajtarof z juga, ker delajo pri privotnih firmah na švare pa brez dovolilnice za bivaie f Prkekiji. Logoše pa de te, gda do začele lūckie firme po Sloveniji pivati. Če že skoro fse drūgio delajo za nas lūckie firme po Sloveniji pivajo kuče pa cirkve.

V Jūrsincih, pri moj griški, pa nede sodili lūckih trsof? Jūrsinski inričari naredijo fsko leto več kak milijon cepičof za trse: pač pa fse cepijo na uvoženoj podlogi z nemškega inštituta Seizehaim pa tiudi s francoskega inštituta. Hja, tiste caje, leta 1905, gda so začeli delati jūrsinski trsnicari, smo izvožali tudi sli-

ve pa česnek pa luk - zaj pa fse to uvožamo. Prujčani pa so pje že mujmo hūdega: mojo 80 milijonof, pa do zaj te začeli pivati mast prek Drove, namesto parkirne hiše. Glovno je, da je pomlod ti, ka je začaja mleč rasti!

Miros

Skrivnosti neznanih letečih predmetov

Pripravil: Miloš Krmelj 13. del

Raziskovalec pripoveduje o primerih opazovanj NLP-jev

Steve Lewis verjame v bližnja srečanja tretje vrste. Tiho in mehko govoreč nekdanji vojaški obveščevalni oficir izjavlja, da je dvanajst let raziskoval poročila o neznanih letečih predmetih (NLP) za vojsko, tako v ZDA kot tudi v tujini, kar ga je prepričalo, da inteligentna nezemeljska bitja obiskujejo Zemljo.

»Večina ljudi misli, da si šušmar, prevrariant, če tako prepričanje tudi izraziš,« je povedal Lewis pred tridesetimi člani astronomskega kluba v Tulusi, Oklahoma, ZDA.

Neuradno glasovanje, ki je bilo opravljeno po njegovem govoru, je pokazalo, da vsaj polovica od trideset navzočih ni potrebovala dodatnega prepričevanja. Še celo najbolj resni in skeptični poslušalci menijo, da je ta subjekt dovolj resen, da ga ne zavržejo kot čisto oslarijo – pristaviti je potrebno, da je imel marsikateri od njih eno ali tudi dve lastni opazovanji, o katerih je poročal.

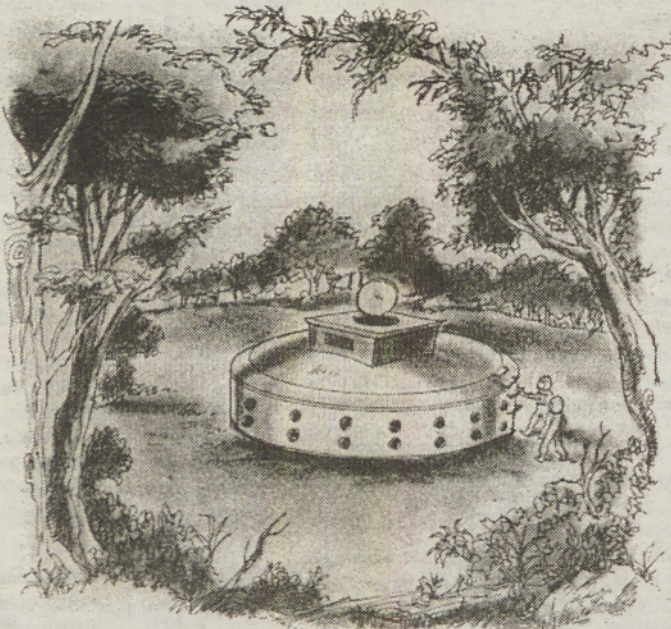
Za odvetnike, inženirje, geofizike, elektrike, računalniške izvedence, elektronske tehnike, učitelje znanstvene stroke na višjih šolah in profesorje kolidžev, ki se srečujejo vsak mesec, da raziskujejo skrivnosti vesolja, vesoljska potovanja in možnosti razumnega življenja na drugih planetih, je to razumljivo.

O teh idejah govorijo v povezavi z Einsteinovimi relativnostnimi teorijami in časovno dilatacijo, posebnostmi in zahtevnostmi izdelave teleskopov ter zapleteno harmonijo gibanja zvezd.

Skupina je bila enostavna, razočarana, ker jim Lewis ni mogel povedati še več. Lewis se je opravičil, ker ne sme biti bolj specifičen, to je pojasnil kot posledico ukazov vojnega letalstva, ki mu onemogoča razkrivanje njegovih raziskovanj NLP-ja od leta 1965 do 1977 ter njegove raziskave za projekt Modra knjiga.

Leta 1947 je mladi pilot Kenneth Arnold trdil, da je videl devet »potenci podobnih predmetov«, medtem ko je letel nad picifiškim severozahodom. Arnoldovo opazovanje je med drugim tudi pripomoglo k ustanovitvi projekta Modra knjiga, 23-letnega raziskovanja poročil opazovanj NLP-jev, katerega je vojno letalstvo končalo leta 1970.

Leta 1947 je mladi pilot Kenneth Arnold trdil, da je videl devet »potenci podobnih predmetov«, medtem ko je letel nad picifiškim severozahodom. Arnoldovo opazovanje je med drugim tudi pripomoglo k ustanovitvi projekta Modra knjiga, 23-letnega raziskovanja poročil opazovanj NLP-jev, katerega je vojno letalstvo končalo leta 1970.

7. julija 1952 so ameriški časopisi poročali o opazovanju nekdanjega župana malega vzhodnonemškega mesteca. Možakar je bil ravno na begu (skupaj s svojo hčerjo) na zahod, ko je videl disk in dvoje malih bitij. Župan Oskar Linke je o tem podal, tudi zapriščeno izjavo. Predmet je bil viden v malem gozdu, mimo katerega se je z motociklom peljal skupaj s svojo hčerjo Oskar Linke. Zanimivo je dejstvo, da je bila na vrhu predmeta mala kvadratna naprava, ki se je dvigovala z vrha vozila. Bitja so bila oblečena v srebrnastosiva oblačila. V predmet so vsopila preko okrogle odprtine na vrhu. Kmalu zatem se je predmet začel dvigovati in nato odletel. Pred odletom, se je pravokotna naprava pogreznila v notranjost diska.

Še celo najbolj resni in skeptični poslušalci menijo, da je ta subjekt dovolj resen, da ga ne zavržejo kot čisto oslarijo – pristaviti je potrebno, da je imel marsikateri od njih eno ali tudi dve lastni opazovanji, o katerih je poročal.

Za odvetnike, inženirje, geofizike, elektrike, računalniške izvedence, elektronske tehnike, učitelje znanstvene stroke na višjih šolah in profesorje kolidžev, ki se srečujejo vsak mesec, da raziskujejo skrivnosti vesolja, vesoljska potovanja in možnosti razumnega življenja na drugih planetih, je to razumljivo.

Komunistična politika in njene posledice 29.

Mag. Miran Puconja

Stanko Slavič je s kobile Donke z njemu lastno vehemenco zavpil: »Franček, notri jaši!« Franc Rus je jezdit na Nemčevem Kondorju, toda konj ni hotel vstopiti. Potem pa Stanko zavpil: »Franček, pojdi v stran!« In še: »Donka!« Tako je bilo namreč ime njegovi zelo znani kobilici. Velika vrata dvorane v Železnih dverih so se odprla sama. In še v tistem hipu je sredi dvorane stala kobilica Donka in Stanko Slavič na njej, ob njem pa oba druga dva jezdeca, katerih kobile so samohotno zdrvele za Donko.

Iznajdljivi in nenavadni jezdeci so nepričakovano vstop v dvorano hitro spremenili v ceremonial. Postavili so se vzporedno drug ob drugem, tako da so ljudje samo gledali. Vsekakor je bilo nekaj nevsakdanjega videti prizor jezdecov sredi dvorane. Viničarjem je bilo izredno všeč, da so jih prišli obiskat cvenški brigadirji na konjih. Okrog njih so naredili kordon in jih dobesedno zalivali s pijačo.

Sicer pa je bila cvenska KDZ v precejšnji agoniji, celotno stanje je postajalo anarhično. Prej zadržano živino so že precej vrtnili k njenim prejšnjim lastnikom. Zato je prišla nova direktiva: živino združiti. Upravni odbor zadruga je imel v zadržnem domu sejo, aktivisti pa so jo na spodnjem koncu vasi že spravljal skupaj (recimo aktivist Habjanič). Nekaj so je spravili k Viktorju Kranjcu, nekaj k Branku Puconji. Ko so tako gonili živino skupaj, je nekdo nekje pri Francu Vaupotiču rekel, da ni treba več spravljati živine skupaj, češ da je tako sklenil upravni odbor in da prav zato sestankujejo. Zato so prekinili združevanje.

Kasneje se je ugotovilo, da je bila vest lažna. Posledica: vodilne člane upravnega odbora Stanka Kukolja in Antona Kosija ter živinorejskega in vinogradniškega brigadirja Franca Rusa in Adalberta Roškarja so postavili pred sodišče. Kukolju in Kosiju so očitali še neke malverzacije z materialom.

Stanko Kukolj in Anton Kosi sta bila obsojena na večjo zaporno in denarno kazen, Franc Rus in Adalbert Roškar pa na štiri mesece zavora in denarno kazen.

Obsojeni so se pritožili na okrožno sodišče v Mariboru, a s pritožbo niso uspeli. Tedaj je Stanko Kukolj omenil Francu Rusu: »Jaz pa imam na ohišnici še eno teličko; če je že šla krava, potem naj gre še tele. Pritoživa se še dalje.«

Tako so se Stanko Kukolj, Franc Rus in Anton Kosi pritožili na Prezidijsko ljudske skupščine LRS v Ljubljano. Adalbert Roškar pa se ni pritožil. Njegov brat Janko, šolski upravitelj na Cvenu, mu je svetoval: »Veš, najboljšje je, če ti to odse-diš in si potem miren.«

Ljutomersko sodišče je za pritožbo zvedelo, zato so obsojene hitro zaprli. Toda zaprti niso bili dolgo. Iz Prezidijske je prišla rešitev pritožbe, v kateri je pisalo »da se jih takoj spusti na svobodo, ker se ne počutijo krive«. Tako se je zgodilo.

V delovni sezoni leta 1952, še v času obstoja KDZ, so morali nekateri njeni člani za mesec dni v delovno brigado v Maribor. Naj navedemo nekaj imen: Franc Rus, Stanko Slavič, Franček Žunič, Jože Sever, Franc Lešnik. Delali so na gradbišču, Stanko Slavič in Franc

Rus sta bila tudi neke vrste ekonoma, saj sta po vinskih vrstah kupovala vino za brigado.

Da so viničarji v teh navzkrižjih postajali močna opora »ljudski oblasti« in da je slednja zelo računala na prve, pove pogovor, ki so ga imeli viničarji – zadržniki cvenske obdelovalne zadruge z odbornikom OLO Ljutomer »tovarišem Frankom«. Vse kaže, da ga je organizirala oblast oziroma da je bil kljub vsesplošnim razpokam tovrstnih tvorb labod spev oblasti v poskusih obratne KDZ.

Viničarji so očitali cvenškim kmetom, da so jih vsa tri leta obstanka KDZ cven izkoriščali, zato so zahtevali, da jim za druga plača vse delo, ki so ga v teh letih opravili v njeno korist. Nadalje očitaljo, da so dobili ohišnice na Cvenu, in sicer ohišnice na Cvenu, za katero jim agrarno zemljo, za katero jim kmetje niso hoteli dati gnojila. Zato so si pri kmetih priskrbeli listje in doma v gorah pridela li nekaj gnojila, ki pa so ga kmetje zvozili v vinograde, ne da bi jim ga »plačali«.

Viničarji obtožujejo tudi cvenske kmete, kako so z izgovorom, da gre boljše žrnje za seme, dobili od njih le smeteljevo žito in graham, četudi vedo, da so najprej dali žito večjim kmetom od predsednika Stanka Kukolja do zadnjega večjega kmeta, od katerih je dobil vsak 200 kg žita na osebo.

Viničarji da so dobili le, kar je kmetom preostalo: na otroka so dodelili 50-80 kg, za delo žmelnega zadržnika 140 kg. Kmetje so upali godrnjati, kako nimajo kruha, čeprav so imeli v miznicah vedno bel kruh.

(se nadaljuje)

Je pa dognano, da so tega srednjeveškega papeža umorili. 108. je bil Mario I. (882-884), 109. Hadrijan III. (884-885), 110. Štefan V. (885-891), z grozno izobčenja je prepovedal bogoslužje v slovanskem jeziku, 111. Formoz (891-896), 112. Bonifacij VI. (896-896). Za papeža so ga izvolili, čeprav ga je pred tem papež Janez VIII. zaradi nevednosti odstavil iz duhovniške službe. Papež je bil le dva tedna, potem je umrl.

Vodil je mrtvaško sinodo

113. Štefan VI. (896-897) je vodil tako imenovano mrtvaško sinodo. Pred tem je dal iz groba izkopati truplo papeža Formoza, ga dal obleči v papeška oblačila ter ga posadil na papeški prestol. Sinoda je papeža mrliča obsodila, razglasila vsa njegova posvetilna dejanja za neveljavna, nato pa so truplo vrgli v reko Tiber. To pa je ljudi razkurilo in papeža so vrgli v ječo in 897. leta so ga tam – zadavili. 114. Roman (897-897) je vladal 4 mesece, 115. Teodor II. (897-897) pa je bil na papeškem prestolu 21 dni in razveljavil sklepe mrtvaške sinode. 116. Janez IX. (898-900) je pomiril razvnete strasti plemiških rodov, izposloval je določbo, da papeža volijo samo škofje in rimska duhovščina, ljudstvo pa da svoj pristanek, a je žal vse to ostalo le na papirju. 117. papež je bil Benedikt IV. (900-903), 118. pa Leon V. (903-903), ki so ga po nekaj dneh vrgli v ječo in zastrupili. 119. je bil Sergij III. (904-911), v njegovem času je nastalo duhovno središče Taize, ki je pomembno tudi danes, saj je to mesto ekumenskih srečanj. 120. je bil Anastazij III. (911-913), 121. papež pa je bil Lando (913-914) in 122. Janez X. (914-928). Vzdrževal je dobre stike s Cerkvijo v Grčiji in iz političnih razlogov je potrdil imenovanje petletnega (!) grofovskega sina Huga za nadškofa (!) v Reimsu. 123. je bil Leon VI. (928-928), 124. Štefan VII. (928-931), ki so ga v ječi zadavili. 125. Janez XI. (931-935), na prestol ga je posadila senatorica Marozia in ga podvrgla svoji oblasti. 126. Leon VII. (936-939), 127. Štefan VIII. (939-942), 128. Marin II. (942-946), 129. Agapit II. (946-955), ki je uveljavil papeško avtoriteto in odstavil Huga, ki je bil kot otrok vsiljen za nadškofa. 130. je bil Janez XII. (955-963), združil je svetno in duhovno oblast nad Rimom v svojih rokah, obenem pa je ohranil način življenja, kakršen je bil takrat med rimskim plemstvom. Sam naj bi bil tudi pokvarjen in zaletav. Umrl je nasilne smrti. 131. je bil Leon VIII. (963-965), 132. Benedikt V. (964-964) in 133. Janez XIII. (965-972). Ker je v Rimu hotel uvesti red, so ga nasprotniki ujeli in ga za 11 mesecev zaprli. Osvobodil ga je cesar Oton I. in potem je lahko deloval do svoje smrti. 134. Benedikta VI. (973-974) so na pobudo protipapeža Bonifacija VII. v ječi zadavili. 135. je bil Benedikt VII. (974-983), ki je podprl misijonsko delo med slovanskimi narodi. 136. Janez XIV. (983-984) je dal protipapež Bonifacij VII. zapreti v Angel-

Od Petra do Janeza

Pripravil: Stefan Sobočan

3. del

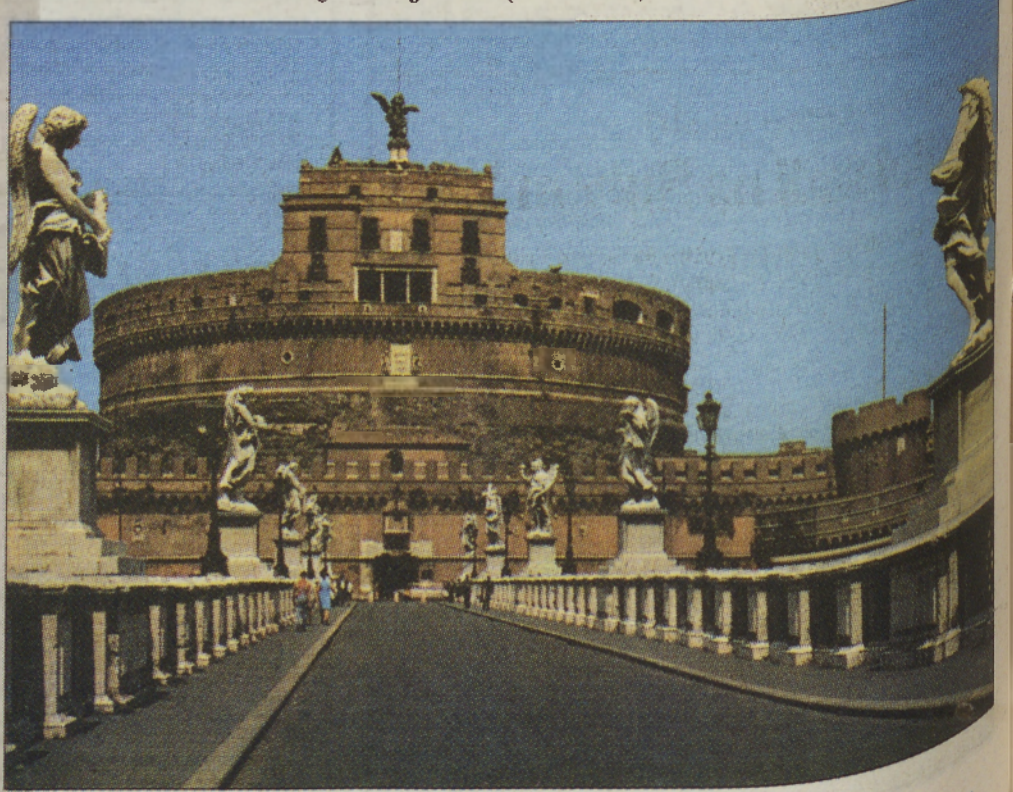
ski grad, kjer je papež Janez XIV. umrl od lakote. 137. Janez XV. (985-996) je 933. leta razglasil za svetnika škofa Ulrika iz Augsburga (Nemčija), kar je bilo prvič, ko je papež koga popeljal med blažene. Od takrat naprej imajo to pravico le še papeži. Iz tistega obdobja so naši brižinski spomeniki kot najstarejše ohranjenosti slovansko pisno besedilo, ki odpira pogled v prvotno obdobje krščanstva na Slovenskem. 138. papež je bil Gregor V. (996-999).

Prvi Francoz papež

139. papež je bil Janez XVI. (997-1003). Bil je prvi Francoz na papeškem prestolu! 140. je bil Janez XVII. (1003-1003), 141. Janez XVIII. (1003-1009), 142. Sergij IV. (1009-1012), 143. Benedikt VIII. (1012-1024), ki je v Rimu vzpostavil red in mir. Obsodil je oddajanje cerkvenih služb na podlagi podkupovanja in ostro nastopil proti zakonski zvezi duhovnikov. 144. je bil Janez XIX. (1024-1032). Papež je postal po hitrem postopku: v enem dnevu je prejel vsa posvečenja. V svojih rokah

je združil posvetno in duhovno oblast. Za prenovo Cerkve se ni menil. 145. Benedikt IX. (1033-1045) je bil moraino oporečen in so ga odstavili. 146. Silvestra III. (1045-1045) je prejšnji papež izgnal iz Rima. 147. je bil Benedikt IX. (1045-1045). Znova je bil papež dva meseca, nato pa je to službo prodal za 1.000 srebrnih krstnemu botru, ki je postal 148. papež pod imenom Gregor VI. (1045-1046). V kupčijo s papeštvom naj bi se podal, da bi naredil konec neredu na Petrovem prestolu. 149. papež je bil Klemen II. (1046-1047), 150. Benedikt IX. (1047-1048), že tretji na prestolu. 151. Damaz II. (1048-1048), ki je umrl po 23 dneh papeževanja. 152. Leon IX. (1049-1054), zavzel se je za doživetje upoštevanje celibata, kajti duhovniki so se še naprej poročali. 153. Viktor II. (1055-1057), 154. Štefan IX. (1057-1058), v Rimu je vodil sinodo, ki je strogo nastopila proti ženitvi duhovnikov. 155. Nikolaj II. (1058-1061), 156. Aleksander II. (1061-1073), 157. Gregor VII. (1073-1085).

(nadaljevanje prihodnjega)

Angelski grad, v katerem je umrl od lakote Papež Janez XIV.

Tiskovna konferenca na policijski postaji v Murski Soboti

Kdo je kradel v Merkurju?

Policijska postaja Murska Sobota je v prvem trimesečju tega leta obravnavala 167 kaznivih dejanj

Na tiskovni konferenci sta komadir Stanko Ilješ in pomočnik komandirja Izток Trček povedala, da jim doslej ni uspelo raziskati le 33 kaznivih dejanj. V primerjavi z enakim lanskim obdobjem so v treh mesecih letošnjega leta obravnavali 15 kaznivih dejanj več.

Iz strukture kaznivih dejanj ugotavljamo, da gre v 87 odstotkih za premoženjske delikte, kot so majhne tatvine, tatvine, velike tatvine, od katerih naj posebej omenim vlome v osebne avtomobile, stanovanjske objekte, gostinske objekte in druge objekte, iz katerih storici odnašajo različne predmete. Prav odkrivanju tovrstnih dejanj smo pri svojem delu namenili največ pozornosti in rezultat ni izostal, je povedal komadir Ilješ.

Iz trgovske hiše Merkur v Ogrini ulici v Murski Soboti so izginjali razni tehnični predme-

cijskih postajah) so marca prišli L. K. iz Križevca v Prekmurju in ga osumili, da je opravljal tatvine različnega tehničnega orodja (vitalni stroj, priprava za brušenje svetrov, merilni trak, svetro za beton, sekači za beton, klešča za keramiko, vpenjalne glave, izvijači ...). Predmeti so različnih vrednosti (od 497,60 tolarja do 86.325,60 tolarja). Osumljeni jih je odnašal mimo blagajne od oktobra lanskega leta do marca letos, ko so ga prijeli, nato pa v hišni preiskavi našli nakradeno orodje, vredno 663.729,40 tolarja. Gre za 47 različnih predmetov, ki jih je

vili državnemu tožilcu, predmete, ki pa k sreči še niso bili odtujeni (prodani), bodo vrnili Merkurju.

Policisti oz. kriminalisti Policijske postaje Murska Sobota so prijeli še več tatičev. Starej-

mu je imel dva pomagača. Tudi vlom skozi okno v otroški vrtec na Ulici Štefana Kovača v Murski Soboti, ko je izginil televizijski sprejemnik, naj bi imel na duši.

Na tiskovni konferenci na

Po novem smejo poslej policijske postaje same poročati o svojem delu. To pristojnost so prvi izarabili na PP v Murski Soboti. O delu sta poročala komadir Stanko Ilješ in pomočnik Izток Trček.

ši mladoletnik D. F. iz Murske Sobotice je januarja sedemkrat kradel tekstilne izdelke (miki- ce, puli majice, kavbojke ...) po različnih soboških trgovinah s tekstilnimi izdelki in jih oškodoval za 43.000 tolarjev. Nakradeno blago je prodajal pod ceno, saj naj bi potreboval predvsem denar.

To pa še ni vse! D. F. je osumljen tudi storitve osmih velikih vlomnih tatvin, s katerimi je povzročil oškodovancem za 657.620,00 tolarjev škode. V januarju je vlomil v osebni avto, iz katerega je sunil avtoradio, čerke, žensko torbico in drugo. Dvakrat je vlomil v gostinske objekte, iz katerih je odnesel videorekorder, glasbeni stolp, alkoholne pijače in drugo. Iz stanovanjske hiše, v katero je prav tako vlomil, pa je odnesel televizijski sprejemnik, glasbeni stolp in plošče. Pri tem vlo-

Policijski postaji Murska Sobota so povedali, da se število premoženjskih deliktov povečuje, več je narkomanije in tudi preprodaj orožja, kar je »razumljivo«, saj orožje prihaja predvsem s Hrvaškega, kjer se ga posamezniki hočejo »znebiti« s prodajo v Slovenijo. Tatvin bi bilo verjetno manj, ko bi se ljudje vedli bolj samozaščitno. Ko bi tako ravnali, najbrž ne bi bilo velevloma v Potrošnikovo blagovnico. Je pa res, da so »podvig« po vsej verjetnosti opravili »profesionalci«. Najbrž tisti, ki so opravili podobne velike vlome tudi na območju drugih UNZ (Marjbor, Celje, Krško ...). Vse kaže, da so storilcem, ki naj bi imeli tudi pomočnika iz Pomurja, na sledi. To vse, kar smo uspeli izvedeti od soboških policistov o vlamu v Blagovnico.

Š. SOBOČAN

Na fotografiji je glavina ukradenih predmetov iz Merkurja, televizijski sprejemnik pa je iz otroškega vrta v Murski Soboti. - Fotografiji: J. Zamecner

Policisti in kriminalisti LKS Ogrinske kriminalistične skupine, ki po novem deluje na poli-

osumljeni odnesel ob svojih 25-kratnih »obiskih« trgovine Merkur. Seveda ga bodo prija-

Prometna varnost v Pomurju

Veselo na kolo

Bistro glavo varuje čelada

Končala se je policijska preventivna akcija Natak, taksi prosim, v kateri so pomurski policisti razdelili čez 1.000 zložen, s katerimi so opozarjali na posledice vožnje pod učinkom alkohola. V nekaj mesecih dni pa seveda niso le delili propagandnega materiala, ampak tudi kontrolirali udeležence v prometu, ali niso morda (preventivni akciji navkljub) pregledali v kozarce.

Odradili so 1.152 preizkusov z alkohoskopom. »Pihalo« je 1.005 voznikov, preizkus pa je odklonilo 147 udeležencev v prometu. Pa rezultati? Pri 303 voznikih so ugotovili druženje

z alkoholom, torej je bil alko-test pozitiven, negativna alko-testa pa sta bila 702. Stopnjo alkohola v izdihanem zraku od 0,01 do 0,050 je imelo 246 voznikov, od 0,051 do 1,00 117 voznikov, med 1,01 do 1,50 85 preizkušenih, med 1,51 do 2,00 57 voznikov, alkoholno stopnjo med 2,01 in 2,51 so ugotovili pri 19 udeležencih v prometu. Posebej okajenih je bilo 12 voznikov, saj so pri njih namerili 2,51 stopnje alkohola. Rekordno »naklajen« pa je bil voznik osebnega avta, pri katerem so izmerili 3,54 grama alkohola.

Po prometni varnosti spada Slovenija med najmanj varne države. Osnovni kazalec varno-

V slovenski policiji so pripravili več preventivnih akcij, saj se zavedajo, da samo z represivno dejavnostjo ni mogoče izboljšati varnosti v cestnem prometu. Pravkar se je začela akcija Veselo na kolo, kajti kolesarjenje je zdravo, a mora biti varno. V zloženki, ki jo bodo delili, je več koristnih nasvetov, na primer, ali je kolo, s katerim se podajam na vožnjo, ustrezno opremljeno in vzdrževano? Pa drugi nasveti? Kje naj vozim? Po kolesarski stezi in kolesarskem pasu; ob desnem robu vozišča, če ni kolesarske steze oziroma pasu. Kako naj vozim? Promet skrbno opazujem, predvidevam ravnanje drugih udeležencev in skrbim za svojo varnost. Še posebno pozoren sem na vozila, ki me dohitvejo in prehitevajo. V križišču sem nadvse previden, z roko odločno nakažem smer in se prepričam, ali so me opazili. Če je polajaz nejasen, raje stopim s kolesa in grem peš čez križišče. Da me pešci in vozniki opazijo, uporabljam tudi zvonec. Ponoči poskrbim, da sem še bolj opazen (luči, odsevnik, svetla oblačila). Prtljajo vozim v za to namenjeni košarici ali pritrjeno na prtljajniku ...

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu R Slovenije pa je izdal zloženko Bistro glavo varuje čelada. Apelira torej, da bi tudi kolesarji nosili čelade, vsekakor pa otroci. Seveda je treba kupiti pravilno čelado (dovolj varno in prilagojeno se glavi) in potem vztrajati, da jo bodo udeleženci v prometu dejansko nosili. Premalo nas je, da bi umirali na cestah!

Š. S.

Odredili so 1.152 preizkusov z alkohoskopom. »Pihalo« je 1.005 voznikov, preizkus pa je odklonilo 147 udeležencev v prometu. Pa rezultati?

sti v cestnem prometu je število prometnih nesreč in njihovih posledic. Lani je v Sloveniji umrlo 415 ljudi, kar je 206 na milijon prebivalcev. V prejšnjih letih je bil krvni davek še večji: 505 mrtvih leta 1994, 493 leta 1993 ... Na pomurskih cestah je lani ugasnilo 37 življenj, kar je skoraj enako koprskemu območju, kjer je bilo 36 mrtvih. Do sredine letošnjega aprila je v prometnih nesrečah v Pomurju izgubilo življenje 8 ljudi.

Zgodilo se je ...

Na lokalni cesti pri Zgornjem Partinju (občina Lenart) se je predzadnji torek okrog polnoči pripetila prometna nesreča, v kateri se je hudo poškodovala 19-letna Klavdija J. iz Jurovskega Dola. Le-ta se je peljala v osebnem avtu, ki ga je vozil 22-letni Edvard S. iz Varde pri Lenartu. Vozilo je v ovinku zaneslo čez bankino na nasip in nato v drog telefonske napeljave. Voznik je dobil le lažje poškodbe.

V Pomurju pa je bilo v preteklem tednu in prvih dveh dneh tega tedna dokaj mirno, saj se ni zgodila nobena hujša nesreča. No, na nezgode, kjer nastane zgolj večja ali manjša materialna škoda, pa smo se tako in tako že navadili, saj jih je na dan v povprečju najmanj pet. Nekako samoumevno se tudi kršitve javnega reda in miru, a se tisti, ki pregledoko pogledajo v kozarec in potem razgrajajo, po prihodu policije v glavem umirijo. Menda prejšnji teden ni bilo treba nikogar pridržati.

Kaj pa zavrtni na meji in tisti, ki potem ilegalno pridejo v Pomurje oziroma Slovenijo? Takih, ki ne izpolnjujejo pogojev za vstop v Slovenijo in jih zato na mejnih prehodih zavrtno, je bilo v minulih dneh spet veliko, denimo v nedeljo, 14. aprila, kar 48. Manj pa je seveda ilegalcev. Pa vendarle: v torek, 9. aprila, so v Dolencih prijeli dve državljanki Latvije. Istega dne so na avtobusni postaji v Murski Soboti odkrili tri ilegalce iz Makedonije. V soboto, 13. aprila, so gornjeradgonski policisti ustavili avto, ki ga je vozil državljani ZR Jugoslavije Danko P. V vozilu je bilo 5 sopotnikov - Egipčanov, ki pa policistom niso mogli dokazati, da so prišli v Slovenijo po uradni poti. Podobna je zgoda s 53 Romuni, na katere so policisti naleteli v Tešanovcih, ilegalci pa so bili v dveh kombiniranih vozilih z romunsko registracijo. Mirno tudi ni bilo čez praznik, saj je UNZ v poročilu za nedeljo zapisala: V notranjosti je bilo prijetih 6 tujcev, ki so ilegalno vstopili v Slovenijo. Po končanih postopkih so bili izročeni tujim varnostnim organom.

S. S.

Akcija Mura '96

Vidni rezultati akcij prejšnjih let

Čeprav je letošnji akciji Mura '96 zagodlo vreme, je bilo skupno prepričanje, da je bila uspešna. Na novinarsko konferenco in pogovor o tem, kaj se je na akciji naredilo in kaj bi se še lahko, je vse udeležence povabil ljutomerski župan Mirko Bratusa. Predstavniki nekaterih občin so na kratko poročali o poteku, čeprav akcija zaradi slabega vremena v vseh občinah ni bila končana. V nekaterih občinah jo bodo zato izvedli v naslednjih sobotah. Njihova skupna ugotovitev je bila, da je akcija uspela in da jo je potrebno vsakekor večkrat ponoviti še letos in tudi v prihodnjih letih. Prizadevali so si tudi, da bi akcija postala permanentna in bi se vanjo vključilo vedno več ljudi. Ugotovitev je tudi, da je smeti manj kot lani ter da se pozna delo akcij prejšnjih let.

Župan Ljutomera je že v uvodu povedal, da je ekstremno stališče, da bi reka Mura ostala nedotaknjena. Zato moramo poskrbeti, da bo ostala čista, da bodo ob njej možnosti širjenja turizma ali morda celo možnosti nacionalnega parka. Hkrati pa se je ljutomerski župan vsem občinam in društvom zahvalil za sodelovanje.

Predsednik koordinacijskega odbora Tinec Mlinarič je povedal, da je Mura skupna reka, ki naj bi nas združevala. Veselilo ga je, da je s pomočjo Buraške iniciative prišlo do te akcije, pobuda za katero je prišla od reke Mure. Predlagal je, da bi se ta akcija razširila in bi nastalo gibanje za Muro. Spregovoril je tudi o sklepnem zboru, ki naj bi

»V Muri smo se srečali s stvarmi, za katere bi si najmanj mislil, da jih tam lahko srečamo.«

bil v kantini pri Muri, ter da bi morali več govoriti o vsebini zbora. Marja Dolamič je povedala, da letos v ljutomerski občini niso vključili osnovnošolcev in srednješolcev, ampak so jih povabili k sodelovanju s spisi, raziskovalnimi nalagami, različnimi izdelki in drugim. Pohvalila je raziskovalne naloge Ljutomerskih gimnazij, v katerih so se lotili problematike odpadkov dvajsetih ljutomerskih podjetij, med njimi Konusa, bencinskih servisov, Tovarne aku molatorjev, Krke in drugih. Te raziskovalne naloge bodo predstavili 22. aprila ob dnevu Zemlje. Dolamičeva je poudarila tudi vprašanje odvoza posebnih odpadkov, kot so baterije, še posebno pa je opozorila na problem odvoza gum. Predsednik Pomurske turistične zveze Štefan Dravec pa je povedal, da že 25 let vodijo akcijo Slovenija, lepa urejena in čista in da je zelo razveseljivo, da je bila letos še posebno množična. Povedal je, da bi bila potrebna celoletna permanentna akcija. Poleg tega pa bi bilo potrebno uvesti ekološke patrolje, ki bi nadzorovale določene terene in bi sodelovale z inšpekcijskimi službami.

Tudi predstavnik ljutomerskih Zelenih se je s tem strinjal in predlagal, da naj bi zeleno mejo nadzorovala policija na konjih in da bi naj bila ta policija hkrati tudi ekološka, saj ima s konji v naravi boljši dostop. Oglasil se je tudi predstavnik Ljutomerskih Zelenih, ki je pojasnil, da bodo na dan Zemlje delili in po ugodnih cenah prodajali sadike različnega drevja. Povedal je, da veter vsako leto uniči do 20 odstotkov prideleka, ker ni dreves. Isčejo tudi skupni jezik z urbani, vodarji in kmeti. Še posebno vodarjem je uspelo dodobra degradirati pokrajino. Danes pa se več denarja namenja urejanju vodotokov na konvencionalnejši način. V nekaterih občinah je bila akcija bolj pripravljena, drugje manj. Nekateri so samokritično povedali, da morajo ob prihodnjih akcijah bolj apelirati na ljudi, da se odzovejo čistilni akciji.

Še posebno v Ljutomeru so bili razočarani nad akcijo v mestu. Pogrešali pa smo tudi radensko in lendavsko občino, ki bi poročali o poteku svoje akcije. Občine Tišina - Cankova niso niti omenjali, čeprav je bil Kajak kanu in rafting klub Most Petnajci med prvimi pobudniki te akcije že pred petimi leti. Precej skromno je bilo tudi poročilo akcije na območju občine Murska Sobota, kjer smo od Antona Benkoviča izvedeli samo, da je vsaka vas pripravila svojo akcijo in da jim je nagajalo vreme.

Aleksandra Nana Rituper

Požarno varstvo se širi

Gasilci tudi na Suhem Vrhu

V novoustanovljeno gasilsko društvo na Suhem Vrhu v občini Moravske Toplice se je včlanilo 17 krajanov. Le-ti bodo nadaljevali gasilsko tradicijo svojih daljnih prednikov, ki so prvo gasilsko društvo ustanovili leta 1936, leta, a je 1962. leta zaradi močne povojne migracije mladih ljudi prenehalo delovati.

Suhi Vrh se je v zadnjem desetletju gospodarsko razvil, predvsem v vinogradništvu. Iz leta v leto se vračajo ljudje v to prijetno okolje. S tem se seveda povečuje tudi požarna nevarnost, zato je bilo potrebno ustanoviti novo ustanovitev društva, ki ima sicer začetne težave, ker je brez opreme in znanja za delo. Za opremo bo treba zbrati precej denarja, kar pa za to območje najbrž le ne bo tako hud problem, saj je občina Moravske Toplice gasilstvu zelo naklonjena. Dobrišen delež v opremlitvi bodo prispevali tudi društva moravskega gasilskega sektorja.

Ob navzočnosti poveljnika poveljstva Ludvika Gomboca in sektorjskega poveljnika Stefana Jančariča so na ustanovnem občnem zboru sprejeli statut društva in obsežen delovni program, v katerem je dan poudarek izobraževanju, saj se že letos nameravajo vključiti v sektorjsko in občinsko tekmovanje.

Po ustanovitvi GD Suhi Vrh je območje moravske občine požarnovarnostno v celoti pokrito.

F. GOMBOC

Sport

Prva državna nogometna liga

Beltinci : MAG Korotan 4 : 1 (1 : 1)

Beltinci - Igrišče Beltinec, gledalcev 1000. Sodnik: Tivod (Kranj). Strelci: 0 : 1 Švab (12), 1 : 1 Neiman (27), 2 : 1 Škaper (54), 3 : 1 Škaper (57), 4 : 1 Osterc (74).

Beltinci: Boškovič, Godina, Jeraj, Granov, Ilić, Šabjan, Črnko, Gutalj (Pirc), Baranja (Osterc), Neiman, Škaper (Džafič).

V pomembni tekmi za obstanek med osmerico so Beltinčani prepričljivo zmagali. Po nepričakovanem vodstvu gostov je Neiman iz prostega strela rezultat do odmora z lepim golom izenačil. V drugem polčasu pa sta se izkazala Škaper dvakrat in Osterc ter svojemu moštvu zagotovila prepričljivo zmago.

Rudar (V) : Mura 1 : 0 (1 : 0)

Velenje - Igrišče Rudarja, gledalcev 600. Sodnik: Novarlič (Maribor). Strelci: Kardoš - avtogol (17).

Mura: Černjavič, Baranja, Kardoš (Bludek, Belec), Cifer, Breznik, Alihodžić, Brezić, Gajser, Kokol, Cirkvenčič, Hlebalin.

Sobočani, ki so nastopili brez Bakule, so nesrečno izgubili v Velenju. Edini gol na tekmi je dosegel Kardoš v prvem polčasu, ko je nespretno posredoval z glavo in žoga se je znašla v lastni mreži. Po dolgem času je v moštvu Mure zopet zaigral Belec.

Publikum : Beltinci 0 : 1 (0 : 0)

Celje - Igrišče Publikuma, gledalcev 800. Sodnik: Mitrovič (Ljubljana). Strelci: 0 : 1 Tratnjek (89).

Beltinci: Boškovič, Godina, Tratnjek, Sirk (Osterc), Ilić, Šabjan, Šarkezi, Cener, Baranja, Gutalj, Škaper (Džafič).

Nogometaši Beltinec so v Celju premagali domači Publikum in tako ljubitelje nogometa prijetno presenetili. To tembolj, ker so nastopili oslabljeni. Edini gol na tekmi je minuto pred koncem z malo sreče dosegel branilec Tratnjek. Sicer pa sta bila najboljša na tekmi Boškovič in Ilić.

Mura : Hit Gorica 1 : 1 (0 : 1)

Murska Sobota - Igrišče Mure, gledalcev 1500. Sodnik: Tivod (Kranj). Strelci: 0 : 1 Valentinčič (13), 1 : 1 Rous (63).

Mura: Černjavič, Baranja, Kokol, Breznik, Cifer, Alihodžić, Gajser, Cirkvenčič, (Rous), Belec, Bakula, Hlebalin (Krančič).

Derbi vodečih se je končal brez zmagovalca. Goričani so bili v prvem polčasu boljši nasprotnik in vodili, medtem ko so Sobočani v nadaljevanju zaigrali boljše in rezultat izenačili. Gostje so od 54. minute dalje igrali z igralcem manj, saj je bil izključen Ribarič.

Druga državna nogometna liga

Nafta : Drava 3 : 0 (1 : 0)

Lendava - Igrišče Nafta, gledalcev 600. Sodnik: Turk (Maribor). Strelci: 1 : 0 Prekazi (8), 2 : 0 Dominko (61), 3 : 0 Dominko (88).

Nafta: Starovasnik, Utroša, Kelenc, Buršič, Baša, Drvarič, T. Novak (Tumpa), Zver (Gabor), Prekazi, Tadič, Dominko (Tratnjek).

Oslabljeni Lendavčani (manjkalo je pet igralcev) so prepričljivo premagali Ptujčane, saj so bili boljši nasprotnik. Zlasti se je odlikoval najboljši strelac Dominko. Gostje so tekmo končali brez dveh igralcev.

Tretja državna nogometna liga

Turnišče : Beltrans 1 : 0 (0 : 0)

Turnišče - Igrišče Turnišča, gledalcev 150. Sodnik: Huselja (Velenje). Strelci: 1 : 0 Albin Lackovič (67).

Turnišče: Zver, F. Pucko, Albin Lackovič, D. Pucko, Toplak, Houbar (Režonja), Albert Lackovič, Lutar (Lebar), Pal (Škafar), Vegič, J. Pucko.

Beltrans: Rajh, Golob, Makoter (Kosi), Kavaš, A. Osterc, Berendijaš, Stojko, Z. Osterc, Ropoša, B. Osterc (Puhar), Radikovič.

Pomurski derbi je pripadel Turnišču, ki se je tako oddolžilo za poraz v Veržju. Edini gol na tekmi je bil dosežen v drugem polčasu. V zadnji minuti igre je bil izključen Vegič (Turnišče).

Pertoci Bakovci : Unior 1 : 0 (1 : 0)

Bakovci - Igrišče Bakovec, gledalcev 150. Sodnik: Glažar (Ptuj). Strelci: 1 : 0 Cipot (22).

Pertoci Bakovci: Sočič, Kovačec, Erniša, Buzeti, R. Papič, Kokaš (Cener), Zrim (G. Papič), Cipot, Fras, Gabor, Baranja.

Nogometaši Bakovec, ki so nastopili brez kaznovanih Šiftarja in Jančarja, so bili zlasti v prvem polčasu boljši nasprotnik, ko so tudi dosegli edini zadetek.

Steklar : Odranci 3 : 0 (2 : 0)

Rogaška Slatina - Igrišče Steklarja, gledalcev 100. Sodnik: Mauko (Ptuj).

Odranci: Marič, Cener, Gašević, Zver, Ulen (Prša), Kavaš, Kreslin, Vegič (Kerčmar), Lipič, Kovač, Žerdin.

Na izredno težkem in neprimernem igrišču so se bolje znašli domačini in se tako oddolžili za poraz v Odrancih.

I. SNL

Gorica	27	13	11	3	38	16	50
Olimpija	27	13	6	8	56	27	45
MURA	27	11	11	5	29	21	44
Primorje	27	10	9	8	38	31	39
Rudar (V)	27	10	7	10	38	30	37
BELTINCI	27	9	10	8	29	29	37
Maribor	27	9	8	10	34	26	35
Publikum	27	8	10	9	42	39	34
Korotan	27	9	7	11	29	36	34
Izola	27	1	5	21	13	91	8

II. SNL

Želez. (LJ)	21	15	6	0	44	9	51
NAFTA	22	15	2	5	40	12	47
Črnuče	21	11	4	6	43	28	37
Šentjur	22	10	4	8	30	22	34
Family shop	22	10	4	8	29	24	34
Želez. (MB)	22	10	4	8	33	31	34
Koper	22	9	5	8	21	19	32
Napredok	22	8	7	7	24	23	31
Rudar (T)	22	8	6	8	22	22	30
Naklo	22	6	7	9	25	28	25
Mengeš	21	6	6	9	18	31	24
Šmartno	21	6	5	10	24	28	23
Drava	21	6	5	10	23	35	23
Vevče	21	5	4	12	27	30	19
Zagorje	21	5	3	13	15	47	18
Radeče	15	2	2	11	12	41	8

III. SNL

Rezultati - 17. kolo

Bakovci : Unior 1 : 0
Turnišče : Beltrans 1 : 0
Steklar : Odranci 3 : 0
Bistrica : Dravinja 1 : 2
Pohorje : Kovinar 2 : 1
Paloma : Dravograd 1 : 2
Aluminij : Kungota 0 : 1

Pohorje	17	13	2	2	47	15	41
BAKOVCI	17	12	2	3	27	12	38
Dravograd	17	12	1	4	37	16	37
Dravinja	17	9	4	4	28	16	31
Kovinar	17	7	5	5	19	13	26
TURNIŠČE	17	6	4	7	24	27	22
Steklar	17	6	4	7	19	23	22
ODRANCI	17	7	0	10	25	32	21
Unior	17	6	3	8	11	23	21
Aluminij	17	4	5	8	18	24	17
Kungota	17	4	5	8	14	27	17
Bistrica	17	5	11	25	41	16	
Paloma	17	3	5	9	14	29	14
BELTRANS	17	4	11	2	19	31	13

I. MNL MS

Rezultati - 14. kolo

Email : Les 1 : 1
Goričanka : Apače 4 : 0
Ljutomer : Čarda neod.
Kema : Rakičan 1 : 0
Tromejnik : Serdica 3 : 2
Sirs : Lipa 6 : 1

Kema	14	9	5	0	27	6	32
------	----	---	---	---	----	---	----

Goričanka	14	8	4	2	28	10	28
Tromejnik	14	8	3	3	17	13	27
Les	14	7	4	3	24	15	25
Rakičan	14	6	3	5	21	16	21
Sirs	14	6	2	6	20	23	20
Serdica	14	5	4	5	22	21	19
Ljutomer	13	4	5	4	16	17	17
Email	14	4	4	6	21	20	16
Apače	14	3	0	11	17	35	9
Čarda	13	2	2	9	7	20	8
Lipa	14	1	4	9	18	42	7

I. MNL Lendava

Rezultati - 15. kolo

Hotiza : Črenšovci 0 : 4
Mostje : Dobrovnik 1 : 5
Kobilje : Nedelica 1 : 1
Panonija : Bistrica 0 : 0
Čentiba : Olimpija 3 : 1
Opel Horser : Renkovci 3 : 3

Črenšovci	15	13	1	1	53	10	40
Opel H.	15	10	2	3	37	13	32
Renkovci	15	9	3	3	47	23	30
Kobilje	15	8	5	2	26	12	29
Hotiza	15	7	4	4	21	18	25
Panonija	15	5	5	5	16	18	20
Dobrovnik	15	5	2	8	33	25	17
Nedelica	15	3	7	5	9	15	16
Mostje	15	4	2	9	21	32	14
Čentiba	15	4	11	0	21	32	13
Olimpija	15	3	11	13	51	10	
Bistrica	15	1	3	11	9	47	6

II. MNL MS

Rezultati - 13. kolo

Rotunda : Smaki 0 : 3
Grad : Šalovci 2 : 3
Minicom : Dokležovje 5 : 0
Cankova : Prosenjak 5 : 3
Hodoš : Tešanovci 2 : 0

Šalovci	13	10	2	1	28	9	32
Lesoplast	12	8	3	1	32	17	27
Cankova	13	7	4	2	39	23	25
Hodoš	12	7	2	3	27	15	23
Minicom	13	6	2	5	39	26	20
Tešanovci	12	6	2	4	16	16	20
Grad	13	5	3	5	25	22	18
Smaki	13	5	1	7	25	22	16
Prosenjak	13	3	1	9	26	28	10
Rotunda	13	2	0	11	15	52	6
Dokležovje	13	1	0	12	17	51	3

II. MNL Lendava

Rezultati - 11. kolo

Dolina : Polana 0 : 5
Kapca : Žitkovci 0 : 4
Graničar : Nafta V. 2 : 2

Polana	11	10	0	1	53	10	30
Nafta V.	11	8	2	1	34	15	26
Žitkovci	11	7	0	4	34	24	21
Graničar	11	3	1	7	24	33	10
Kapca	11	2	1	8	20	38	7
Dolina	11	1	0	10	12	57	3

Nogomet

Soboški zdravniki drugič državni prvaki

Na nogometnem igrišču v Bratoncih je bilo drugo državno nogometno prvenstvo zdravnikov. Med štirimi moštvi so imeli največ uspeha soboški zdravniki, ki so zasedli prvo mesto in drugič zapored postali državni prvaki, kar je lep uspeh. Rezultati: Murska Sobota : Maribor 5 : 0 (za Mursko Soboto sta bila strelca: Požonec 4 in Pal), Ljubljana : Gorica 3 : 2, Gorica : Maribor 3 : 0 in Murska Sobota : Ljubljana 4 : 3 po streljanju enajstmetrov (strelci so bili: Kramberger, Prettnar, Lazarevič in Lukač). Vrstni red: 1.

Murska Sobota, 2. Ljubljana, 3. Gorica, 4. Maribor. Za Mursko Soboto so igrali: Kiraly, Hodošek, Lasbaber, Črčić, Lazarevič, Šepić, Lukač, Kramberger, Pal, Prettnar, Požonec, Kelemen, Vojvodič. Za najboljšega vratarja je bil izbran Ludvik Kiraly (MS), za najboljšega strelca Robert Požonec (MS) in za najboljšega igralca Robert Juvan (Ljubljana). Zmagovalno moštvo Murske Sobote je prejelo prehodni pokal, vsi udeleženci pa pokale in priznanja. Priznanja sta dobila tudi predsednika ONZ Murska Sobota Vlado Škof in NK Bratonci Marjan Vörös. (F. M.)

Rokomet

Zmagi Pomurke in Poleta

V zadnjem kolu prvenstva v drugi državni moški rokometni ligi je Pomurka iz Bakovec v lokalnem derbiju premagala Krog s 30 : 26 (13 : 13). Pomurka: Božič, A. Vereš 1, R. Vereš, Kavaš 6, Husar 1, Šepić 13, Bedekovič 7, Buzeti 4, B. Vereš, Okreša 2, Lovenjak 9, Hanc, D. Kolmanko 4, A. Kolmanko 7, L. Sapač 4, A. Sapač 1, Hoge duš 1, Meolic 4, Kovačič 4, Babič 1, Vlaović, Titan, Roškar, Polt, Murske Sobote je premagala Celje z 29 : 28 (15 : 13). Polet: Murgelj 4, Sečko, Osterc, Lovenjak 7, Fefer, Slamar, Černela 5, Horvat 4, Horvat 3, Žugelj 6, Kuhar.

V dvanajstem kolu prvenstva v drugi državni ženski rokometni ligi je Ptuj premagal Bakovec s 33 : 32 (18 : 14). Bakovci: Majerič, Cajnko 1, Legen, Hozjan 13, Kolbi 5, Forjan 3, Jakšič 6, M. Buzeti 4, T. Buzeti, Martinec. Rokometašice Črenšovci so bile proste.

Strelstvo

Ljutomer zmagal v pomurskem derbiju

V tekmovalju prve državne strelske lige je Ljutomer v pomurskem derbiju premagal ekipo Kolomana Flisarja s Tišine s 1727 : 1723 krogov. Tišina: Branko Bukovec 579, Drago Pertoci 575, Dušan Žiško 569 krogov. Ljutomer: Manuela Rudolf 583, Rajko Robnik 568, Darko Horvat 569 krogov.

Judo

Permetova tretja

V Slovenski Bistrici je bilo državno člansko prvenstvo v judu. Med okrog sto tekmovalci so sodelovali tudi Sobočani in dosegli nekaj solidnih uvrstitev. Najbolje se je odrezala Maja Perme, ki je v kat. do 52 kg zasedla tretje mesto. Peta sta bila Zoran Kos (86 kg) in Franc Pozderec (95 kg). Sedmi mesti sta zasedla Aleš Šeruga (78 kg) in Gorazd Kerec (86 kg). Deveti pa je bil Danijel Vehab (65 kg). T. Kos

Rokoborba

Državno prvenstvo v Ljutomeru

V Ljutomeru bo v nedeljo, 21. aprila 1996, ob 12. uri državno člansko prvenstvo v rokoborbi. Sodelovalo bo okrog 60 rokoborcev iz sedmih slovenskih klubov. Med njimi bodo tudi rokoborci iz Murske Sobote in Ljutomera, ki bodo gotovo posegli po najvišjih mestih. (NS)

Strelci - I. SNL

11 golov: Hlebalin (Mura),
7 golov: Škaper (Beltinci),
4 gole: Breznik (Mura),
3 gole: Džafič (Beltinci), Alihodžić (Mura), Osterc, Neiman (Beltinci),
2 gola: Bakula (Mura), Črnko (Beltinci), Kmetec (Mura), Gajser (Mura), Baranja (Beltinci), Cener (Beltinci), Cirkvenčič (Mura), Ilić (Beltinci), Rous (Mura),
1 gol: Kokol (Mura), Baranja (Mura), Herceg (Beltinci), Sirk (Beltinci), Šarkezi, Tratnjek (Beltinci).

Tenis

Gorenje pomurski prvak

Končano je bilo tekmovalje v prvi pomurski zimski teniški ligi, ki ga je organiziral Tenis Forting iz Radenec. Tekmovanje je potekalo v dveh ligah. V prvi pomurski mski ligi je naslov prvaka v dveh razah osvojila ekipa Gorenja, v drugi ligi pa ekipa Dali. (O. Bakal)

1. liga

Gorenje	14	14	0	33	28
CZT	14	12	2	33	24
Forming	14	12	2	32	10
Avto Rous	14	11	3	28	16
Vigros	14	8	4	23	16
Mikromedica	14	7	7	22	14
Pom. banka	14	7	7	22	14
Arcont	14	7	7	21	14
Adriatic	14	6	8	19	12
TPO	14	6	8	15	12
OK Veržej	14	6	8	15	12
V. Žnuderl	14	5	9	16	24
Šp. zveza	14	4	10	12	30
Zl. penina	14	2	12	12	30
Lupus	14	0	14	6	36

2. liga

Dali	10	10	0	33	28
MB Videm	10	8	2	23	14
TK Rakičan	10	7	3	21	9
Komunala	10	7	3	21	9
UNZ MS	10	6	4	19	11
SUN	10	4	6	15	8
VP Ljut.	10	4	6	12	8
Veržej li	10	4	6	10	8
Pom. sejem	10	3	7	11	9
Kompas	10	2	8	7	3
Badenska	10	0	10	0	0

zvezde vam kažejo

OVEN

Ona: Partnerjev vpliv v družbi ti bo onemogočil načrtovano avanturo, saj se te bodo vsi na neki način celo bali. Dobro premisli, ali je bilo vredno zastaviti svojo srečo le za popolnoma neuspeli poskus.

On: Tvoji namigi so več kot prozorni, zato se nikar ne trudi pričevati ljudi o nasprotnem. Nekdo te skrivaj opazuje in si želi nekaj, kar bi bilo vseh tudi tebi. Toda za kaj takega bo potrebno še kaj več kot arogantnost.

BIK

Ona: Nekdo te bo spomnil na obljubo, ki si jo že skoraj pozabila. Seveda je samo od tebe odvisno, ali mu boš ustregla, vendar pa ne bi bilo pametno, če bi ga razočarala. Posledice bi lahko bile zelo

boleče.

On: Trma te bo pripeljala v položaj, ko bo še najbolje vse skupaj pustiti in reševati, kar se še da rešiti. Se najbolje bo, da se zamisliš nad svojim nezavidljivim položajem, saj si take napake ne bi smel privoščiti.

DVOJČKA

Ona: Uspelo ti bo nekaj, kar ti bodo zavidale mnoge prijateljice. Glede neke občutljive poslovne zadeve pa raje počakaj na ugodnejši trenutek, saj se ti sedaj ne piše prav nič dobrega. Dario!

On: Dobro bi bilo, če bi pomislil tudi na svoje prijatelje, saj te lahko le-ti kaj hitro pozabijo. Pozabil boš na dano obljubo, ki pa se je bodo drugi prav dobro spominjali. Predvsem pa tvoj trenutni partner.

RAK

Ona: Nenadoma te bo zgrabila silna želja po nežnosti, toda pazi, da ne bo nekdo tega izkoristil. S prijateljicami se boš prav prijetno zabavala pa se nekoga boš spoznala. Izkoristi ponujeno priložnost!

On: Ravnal boš predvsem po svojem preudarku, vendar bi ne bilo slabo, če bi včasih poslušal tudi kakšen dober nasvet. Najboljši odgovor veš ti sam.

LEV

Ona: Viharna odločitev te bo pripeljala na dokaj nezanesljiva tla, a si boš kaj hitro opomogla. Na pomoč ti bo priskočil dober prijatelj, ki pa bo v zameno zahteval manjšo uslugo. Glede poslov pa si nikar ne delaj odvečnih skrbi.

On: Ugotovil boš, da so njene misli precej podobne tvojim. In četudi se ti bo vse skupaj zdelo kar nekako prelepo, se boš na koncu prav lepo znašel. Izkoristi priložnost, saj se zlepa ne bo več ponovila.

DEVICA

Ona: Ne bo ti uspelo prepričati prijatelja, zato raje odnehaj, dokler je še čas. Ne poskušaj ujeti nemogočega, ampak počakaj, da bo nemogoče ujelo tebe. In ta dan sploh ni tako daleč, kot si misliš.

On: Zaradi višje sile boš moral prekiniti poslovne odnose, ki so obetali precej mamljive rezultate. Predvsem pa se boš predal delu, kar ti bo na neki način celo škodovalo. Pazi, da se ne boš preveč oddaljil od svojega partnerja!

TEHTNICA

Ona: Nekdo iz tvoje stalne družbe si že dalj časa vztrajno prizadeva, da bi našel področje, kjer bi ti lahko kar najbolj škodoval. Poglej malo okoli sebe ali pa se kar najbolje zaščit pred neljubimi prese-

nečenji.

On: Nekdo, o katerem nimaš ravno najboljšega mnenja, se bo izkazal za izvrstnega prijatelja. Ko se boš zmotil, naj ti ne bo nerodno priznati, saj boš zaradi spodrsilja še bližje. Ne pozabi na pomemben sestanek!

ŠKORPIJON

Ona: Ne kaži tako očitnega zanimanja za svojega novega sodelavca, saj mu lahko to še stopi v glavo. Ugodnosti se bodo podvojile in prav z lahkoto ti bo uspelo tudi tisto, česar sploh nisi nameravala.

On: Poslovni uspehi ti bo prekrizal sicer dobre načrte v ljubezni. Je že tako, da ti je pomembna predvsem ekonomska varnost, za drugo pa si mnenja, da boš že še poskrbel. Pazi, da te ne bo preveč zaneslo ...

STRELEC

Ona: Pripravi se na odločen korak, ki pa ti utegne spodleteti, če ne boš popolnoma zaupala v tisto, kar počneš. Prijateljeva pohvala bo mišljena predvsem kot pohvala tvojim sposobnostim, zato

si je ne razlagaj kot ...

On: Kmalu boš stopil za več korakov po poti, ki te vodi k lepemu poslovnemu uspehu. Tvoja večja uveljavitev bo predvsem posledica trdega dela, seveda pa ne smeš zanemariti tudi pomoči prijateljev.

KOZOROG

Ona: Le zakaj se obremenjuješ z nepotrebnim, ko pa je vendar toliko koristnih opravil, ki te čakajo? Konec tedna lahko pričakuješ prijetno prenečenje, ki bo dodobra popestrilo tvoje ljubezensko življenje.

On: Pismo, ki ga pričakuješ, bo sicer prišlo, a bodo novice drugačne, kot predvidevaš. Nikakor ti ne bo uspelo preboleti zadeve, ki se ti je ponesrečila, a to še ni vzrok, da bi ostal sam in jezen na vse okoli sebe.

VODNAR

Ona: Saj ni tako hudo, kot se pritožuješ. Vse skupaj je potrebno pogledati z malo bolj optimističnimi očmi pa bodo tudi rezultati veliko boljši. Obeta se ti precej »vroča« avantura, ki te bo dodobra izžrpa.

On: Nikar se ne zapiraj vase, ampak poglej okoli sebe in kaj hitro boš opazil celo kopico ugodnih kombinacij tako v ljubezni kot tudi poslovno. Torej se ti v bližnji prihodnosti obeta precej živahnije življenje od dosedanjega.

RIBI

Ona: Zaman boš čakala svojega princa iz sanj, saj so takšni principi samo v pravljicah. Še vedno pa ti bo ostal nekdo, ki sicer ni ravno princ, pa je zato njegova ljubezen toliko iskrenjša in resnična.

On: Nikar ne verjemi govoricam, ki jih razširja tvoj samozvani prijatelj, saj je resnica nekaj povsem drugega. Z odkritosrčnostjo ti bo uspelo tudi tam, kjer se je ustavilo veliko večjim osvajalcem, kot si ti.

Bog je prišel s pomladjo

Tudi sodobni znanstveniki ostanejo ob vznemirjenju majevskih piramid brez besed. Te kamnite gmote, iztrgane pragozdu na mehiškem polotoku Yucatan, so zapuščina skrivnostne civilizacije, ki je že pred več tisoč leti vedela o dogajanju v vesolju prav toliko, kot vemo danes. Piramid namreč Maji niso postavljali kar tako, uporabljali so jih kot svojevrstne koledarje. Na severni strani piramide Chichen Itzi se samo dvakrat na leto - ob pomladanskem in jesenskem enakonočju - prikaže vijugast pas svetlobe. Majem ta dogodek ni pomenil samo začetka pomladi, ampak tudi prihod njihovega boga Kukulkana na Zemljo.

Premišljuje teden dni nan osto v spomini kak eden v zgodovino zapisani. Puno pomembni stvari se je v njen dogajalo. Po svetovnem dnevi zdravja, šteri je bil pri nas podčrtani z neskončno dugin štrajkom zdravnikov (med šterin se je pojavila novu beteg "Fides"), se je začno pa končo jako brzinski štrajk železničarof, zagrozili so tudi policaji, ka ne odgovarjajo za Papeža gda k nan prijde, či njn ne dajo terenskoga dodatka, (tou je Bela zdu kak izsiljevanje). Maturanti ščejo meti takšo maturo, ka de njn pasala, osmoga aprila je būu svetovni dan Romov, Rusi so z ruskof raketof poslali v vesolje amerikanski satelit, znanstveno je dokazano, ka v Sloveniji nega betega nouri krav, (mamo pa dosta čednoga goveda), največši zgodovinski dogodek je pa, ka so v Soboti na ledavskon mousti končali gradbeni dela na južnoj polovici moust, pa se svečano preselili na severno polovico, po južnoj polovici pa promet skouz pūjstili v prepovedanoj smeri, po lejvoj polovici cestišča. Bela je vō zračuno, ka či so tou polovico napravili v rekordnoj brzini od oktobra lani do zdaj, - v seom mejsecu, te do drugjo polovico končali do prvoga novembra. Malo hitrej do jo napravili, ker poletna vročina nede tak močno zavrla izgradnje, kak jo je ta mrzla zima. Z vesolja je uspešno prieto z amerik vesoljsko ladjo naš rojak, Belekof pajdaš Bela, pa je povedo, ka se je s krožnice vidlo na zemlo, kak pri nas v severo vzhodnoj Sloveniji veselo ceste svetuje. Ledavskoga moustu v Soboti je gljij nej vido, je pa jako opazen most na cesti nad Cankovo pa Domajinci. Šteri že par lejt nej prevozen. Glavna cesta skouz Cankovo se pa tak vijdj, kak zgodovinsko najdišče, je izkopavajo zgodovinske znamenitosti. Brat Džozj

Človeško rodovno deblo je bogatejša za novo vrsto: ameriški in kitajski znanstveniki so objavili vest, da so na jugu Kine v provinci Shanxi našli fosil doslej neznanega izumrlega primata.

Nova vrsta, ki je dobila ime *Eosimias centennicus*, naj bi bila neposredni prednik višje razvitih primatov (opice in ljudi). Doslej neznan primat je živel na drevesih in ni bil večji od miši. Kako majhen je bil, priča tudi fotografija, na kateri vidimo njegovo okamnelo celjast.

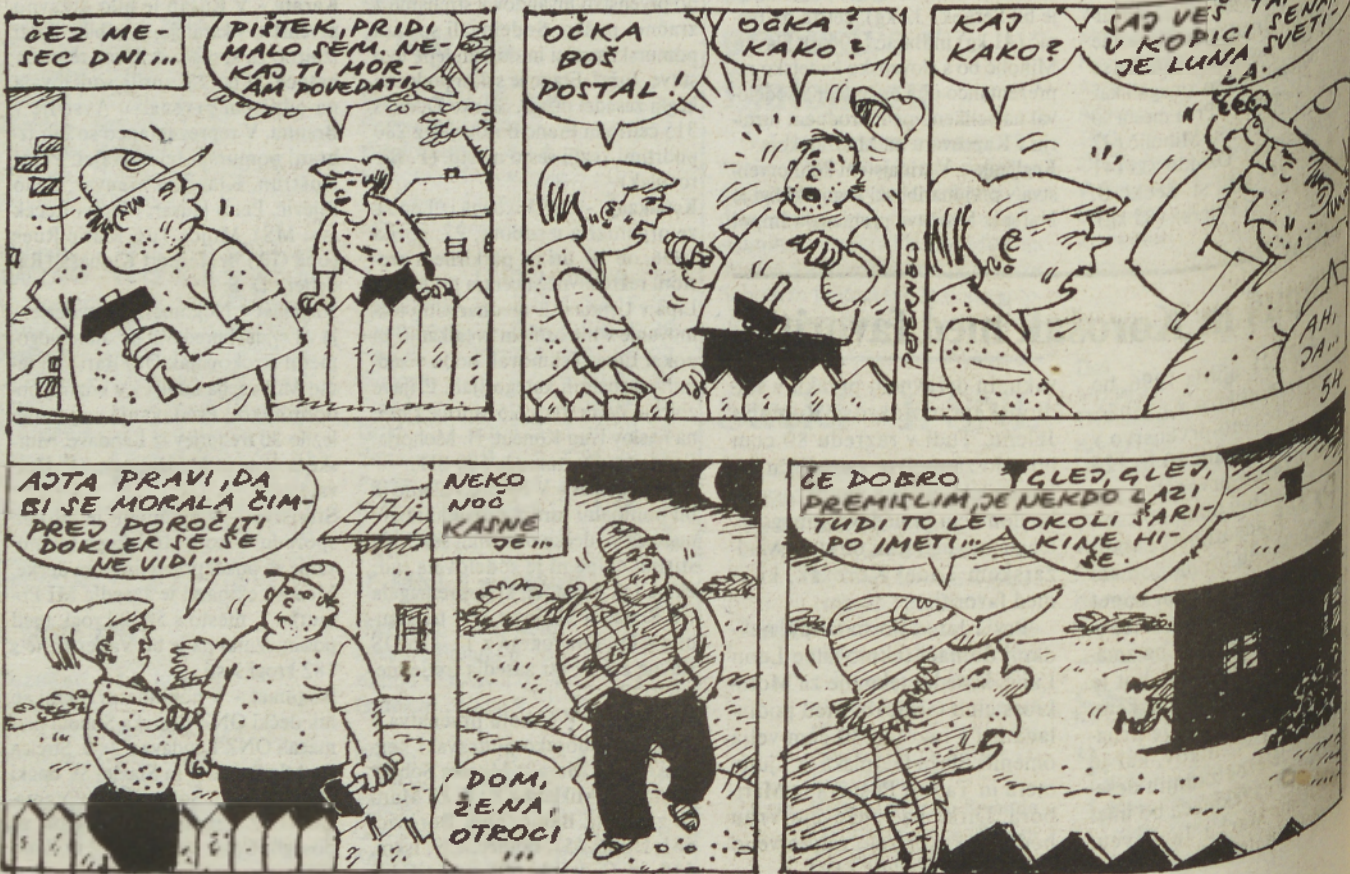
Najdba tega fosila bi utegnila do temeljev pretresti dosedanje evolucijske zgodovino človeštva. Po mnenju ameriških znanstvenikov je najdeni fosil živel več kot pet milijonov prej kot vsi doslej znani primati.

Stoletnica žiletke Gillette

Kot mojster propagande je Gillette z aparatom osebno obril predsednika Roosevelta. Gillette je najprej prodajal knjige Georga Brnarda Shawa, toda uspeha, vsaj velikega, ni bilo. Leta 1896 je kot trgovski potnik za steklenične zamaške bival po petorazrednih hotelih in se z britvijo močno urezal v lice. Tedaj ga je prešinila ideja o nenevarnem britju s posebnim aparatom in britvicami (ki jim ne glede na znamko še danes pravijo žiletke). Kot vsaka napredna misel, je tudi ta uničila veliko delovnih mest. Tisoči brivcev so vrgli britve med staro šaro, veliki tenor Enrico Caruso se je hvalil, da je prvi prinesel v Evropo Gillettove varnostne aparate za britje. Gillette je bil mojster propagande. Predsednika Theodorja Roosevelta, ki je imel močno in hitro rastočo brado, je pripravil do tega, da ga je sam obril s svojim aparatom. Predsednik se mu je očitno pozabil zahvaliti, toda ameriška armada je svoje vojake opremila z Gillettovi brivskimi aparati. Od takrat je njegov brivski aparat postal znan po vsem svetu. Gillette je umrl leta 1932 s spoznanjem, da so po bradah vsi ljudje enaki.

Tajska je tudi dežela orhidej. Te razkošne in raznobarvne tropске lepote, ki sicer uspevajo v vedno toplih in vlažnih okolici Bangkoka, ki ni med večjimi, odposljejo vsak dan 30 tisoč cvetov orhidej, ki razveseljujejo tudi nas.

David Siscovick in njegovi sodelavci z univerze v Washingtonu so raziskovali vpliv določenih večkratno nenasičenih maščobnih kislin na človeški organizem. Udeležencev te raziskave je bilo 824, stari so bili od 24 do 74 let. Med njimi jih je 334 že doživelo nenadno prenehanje delovanja srca, vendar so jih še resili.

Rezultat: že majhno povečanje teh maščobnih kislin v krvi zmanjša nevarnost smrti zato, ker bi odpovedalo srce.

Sesirjenega mleka ne zavrzemo, temveč ga odcedimo in uporabimo kot skuto. Da se sesiri, mu dodamo, preden zavre, malo limoninega soka ali sladkorja.

Sol v kepah najhitreje razdrobimo, če jo damo za nekaj časa v nepretoplo pečico. Da preprečimo nadaljnje sprijemanje, primešamo soli nekaj zrn riža ali graha.

Jedi začnimo, ko so že kuhane. Nazadnje primešamo limonin sok, kis, vino, smetano, sesekljan peteršilj ali drobnjak. Jedi nato ne smejo več vreti. Tako ohranimo več dišavnih snovi in vitaminov.

Brez skrbi, poletnih mornarskih oblačil vam ne bo treba stlačiti na najvišjo polico omare. Tudi to pomlad in poletje se namreč še zmerom pogumno držijo prav na modnem vrhu.

Poleg ustaljene klasike pušča modro-bela moda domišljiji tudi veliko svobode. Športno elegantno je denimo videti kostim iz modro-belih pižama hlač in modre oprijete jakne z belimi gumbi in belim ovratnikom ter črtastimi zavijki rokavov.

Vodilna materiala, ki trenutno »krojita« pižame in spalne srajce, sta brez konkurence atlas in džersi. Takšna nočna oblačila so hkrati udobna in elegantna. To zagotavlja že tkanina, dodaja barva, ki je skoraj obvezno bela ali slonokoščena, zapečati pa kraj. Spalne srajčice so romantične in veliko razkrivajo, saj so po navadi krojene kot kombineže. Ne manjka čipk in pentelj. Pižame so moško krojene, včasih iz obrobe iz čipk.

Londonski mikrobiologi opozarjajo, da je vse več bakterij, ki ne reagirajo na antibiotike. Obenem prerokujejo, da bodo razne bakterijske infekcije postale »zlo prihodnjega tisočletja«. Napovedujejo celo, da se bodo spet razmahnile bolezni, ki že zdavnaj veljajo za premagane, na primer tuberkuloza. Zdravniki tudi svetujejo, naj bolnikom predpisujejo čim manj penicilina.

Poplin je kakovostna bombažna tkanina v vezi-
v platna in ima zaradi ve-
like gostote osnove in re-
dkega votka komaj opazen
ripsast videz. Uporablja se
za poletna oblačila: jopiče
in plašče. Prvotno je bil
izdelan iz svilene osnove
in volnenega votka. Njego-
vo ime izvira iz imena tkan-
nine popalino, ki so jo izde-
lovali v papeškem mestu
Avignon, in francoske tkan-
nine popeline, ki so jo upo-
rabljali za izdelavo cerkve-
nih oblačil. V Angliji je po-
stalo ime poplin splošno
znano v 18. stoletju. Dana-
šnji poplin je izdelan iz
kombinacije svile, bomba-
ža, volne in umetnih vlač-
ken. Lahko je belkast, bar-
vast, progast ali kakršen in
ima apreturo, ki mu daje
svilast videz in otip.

	G. Radgora	Ljutmer	M. Sobota
jablanka	180	120	118
pomaranča	200	120	130-170
banane	180	180	184
hruške	250	270	260
limona	250	220	200
grzdja	700	600	500
ar. jedrca	1000	990	930
paradižnik	460	360	370
paprika	600	570	540
kislo zelje	180	145	-
kisla repa	-	180	145
krompir	60	50	33
krompir mladi	190	180	160
edonivja	500	400	550
mehka solata	550	600	720
radle	500	700	-
korenje	200	180	130-170
per	380	400	380
čebula	100	100	85
tižlj v zrnju	300	300	321
jajca	-	18	20
zeleno zelje	120	100	110
rdeče zelje	-	190	210
česen	499	480	460
cvetlača	360	250	300
kivi	300	360	184
ananas	290	280	-
šampionj	-	450	540
kumare	500	480	460
mandarine	-	290	-

V zadnjem času je v modi izraz »lahko« ali »light«, ki je napisan na raznih izdelkih, jedilih in pijačah. »Lahko« nakazuje zdajšnji življenjski slog, katere-

ga bistveni elementi so: vitkost, zdravje, lepota telesa in telesna dejavnost (fitnes). Izraz je nekako v skladu s priporočili prehrabnenih strokovnjakov, ki priporočajo, da bi bila naša prehrana energijsko manj bogata, naj ne bi vsebovala preveč maščob, rafiniranih ogljikovih hidratov in alkohola.

Oznaka »lahko« ima različen pomen in določa izdelke:

- z znižano enegijsko vrednostjo,
- z znižano vsebnostjo maščob,
- z malo sladkorja,
- z malo alkohola,
- z malo kofeina ali brez njega,
- z malo ogljikove kisline.

Izraz »lahko« se ne uporablja le pri živilih. Lase si prav tako umivamo z »lahkim« šamponom.

»Lahke« so lahko tudi cigarete z manj nikotina.

Porabnik pogosto zamenjuje med »lahkimi« in dietičnimi izdelki. Dietični izdelki so namenjeni bolnikovi prehrani in zanje veljajo strogi predpisi glede označevanja in deklariranja.

Sestavine za mali pekač: 20 dag zmehčanega masla ali margarine, 20 dag sladkorja, vanilin, 3 jajca, sok limone (1 žlico), 2 del belega vina, 3 žlice ruma, 30 dag moke, 5 dag jedilnega škroba, 3 zravnanе žličke pecilnega praška.

Preliv: 10 dag sladkorja v prahu, 2-3 žlice limoninega soka.

Pečico segrejemo na 180 ° C. Surovo maslo penasto umešamo. Model namažemo z maslom in ga potresemo z drobtinami. Umešanemu maslu dodamo sladkor in vanilin. Prostopoma dodajamo jajca. Limono operemo s toplo vodo in iztisnemo sok. Lupino dodamo k pripravljeni masleni zmesi. Moko zmešamo s škrobom in pecilnim praškom. Nato jo po žlicah dodajamo masleni zmesi. Moko zmešamo in hkrati z njo pičlo polovico belega vina.

Testo damo v model in pečemo sladico pri srednji vročini 45 minut.

Pogačo večkrat prebodemo z leseno paličico in jo po kapljicah z drugo polovico vina pokapljamo. Počakamo, da se vinska pogača malo ohladi. Zmesamo sladkor v prahu z limoninim sokom. Pogačo prevlečemo z ledom in jo željo okrasimo.

pomagala

Pri mnogih sodobnih tehničnih pomagalih je komaj mogoče ločiti poklicno vrtnarjenje od ljubiteljske dejavnosti. Paleta iz vakuumskih plastičnih folij pridejo prav v obeh primerih.

V »skupinskih lončkih« vzgojene sadike imajo trdne koreninske grude in s tem se izognejo presaditvenemu šoku. Po potrebi se odločamo za večje ali manjše dimenzije, mnogi pa dajejo prednost štirioglatim celicam pred okroglimi.

Ker so takšne s koreninskim spletom kot cepki ali zamaški, se jih je prijelो angleško ime *plugs*.

Prodajalne z vrtnarskimi potrebščinami ponujajo mnoge zelo koristne pripomočke predelovalcev plastike.

Minulo nedeljo so na sejmu rabljenih avtomobilov v Murski Soboti prodajali 61 vozil, prodali pa so jih pet.

Znamka	Letnik	Prev. km	Cena
Škoda Favorit LX	1993	45.000	8.400DEM
Opel Vectra 1,8i	1991	85.000	19.000DEM
Renault 19 1,4 RT	1994	21.000	19.000DEM
Golf diesel 1,6	1989	51.800	11.500DEM
Citroen Ax 1,1i	1993	52.000	12.000DEM
Opel Corsa 1.1	1989	61.000	7.600DEM
Opel Kadett 1.6i	1990	38.000	13.000DEM
Lada Samara 1.3	1991	67.000	5.900DEM
Ford Fiesta 1.1ic	1989	83.000	9.500DEM
Renault Clio 1,2RN	1994	17.000	15.000DEM
Daihatsu Applause 16v	1990	98.000	9.700DEM
Jugo 55 A	1987	81.000	2.400DEM
Golf 1,3B	1990	95.500	11.800DEM

AVTOR ITRAN HAYDROKAR	ŠOLA PIJAVANJA	KLOVENSKI NOOCIMETAL	STREČ NAPRAVA	TANKEA MORZAMPA TEANDNA ZA ZASTORE	SEBESKO MOŠKO RUBI	KOŠKO MOŠKO RUBI	NAČAV, NAPLAČIČI
KOŠKOŠAR I PRAETIČNOBI MAJNBI							
ČLOVBE, KO SE OBAMUJA Z IZPOLOM							
BA7ČENSTEM							
ŠKOTA ZA MEBLENBI JALOVBI MOŠKI PLBE, TOBA				JANKO BEOGLJČ KOBALČ			ŽENSKI PREVBI OLBI
PLBČAVA NA STIVBIBI ČILA							
IOBA NA ŠEBČO					IVAN LOTEBČ ŽIVAL Z OBIO		
NOVOLOZIBNI KLUB			GRČKA ČRKA	POEZIBIBNI ŽIVLOBNO VNOROBINA BASTILINA			
ČEAVNA ŽILA ODVOBIBNA						ITPAČKI NOOCIMETAL BOBČIČ	SELOVBIŠKA PREVKA RABČI
SELOVBIŠKI POIČTBI (ALČOČI)							
OBEBČO ZABČIČK			MLANČ DOVIBNA KOBIBAD ADMINABIB				
ČLOVBE, BČIČKA							
IOBA V IZRABIBI				BURČKA BABIČIBNA PAVLČOVA			

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE – vodoravno: poanta, Agnelli, troter, red, Rim, Ita Rina, AJ, Real, IK, H, kotva, Ist, Ran, JO, gong, alkohol, Donava.

PC MURSKA SOBOTA
Cvetkova 2, tel.: 31 760
TEDEN UGODNIH NAKUPOV
V ZELENI TRGOVINI:
SADIKE SADRŽE DREVJA, SEMENA IN UMETNA GNOJILA,
PROGRAM GARDENA, BETONSKE SOHE IN POCINKANA
ŽICA, ORODJA IN STROJI
S KARTICO ZVEŠTOBE DO 5 % POPUSTA!
 JEKLO
TEHNA **MIERKUR**

Spremembe v obrtni coni

Na pobudo Oddelka za infrastrukturo, okolje in prostor ter gospodarske javne službe Mestne občine Murska Sobota je mestni svet pripravil sklep o javni razgrnitvi osnutka zazidalnega načrta za obrtno cono Murska Sobota sever. Ustrezen dokument, ki bo razgrnjen v izložihi mestne občine in na sedežu mestnih krajevnih skupnosti, je izdelala ZEU - družba za načrtovanje in inženiring. V tem času bo organizirana tudi javna razprava.

Omenjena sprememba zazidalnega načrta je predvidena kot evidentiranje novega stanja pri načrtovanem razvoju za celotno območje prvotnega načrta, ki je obsegal obrtno-skupninsko cono ob Markišavski cesti in kasneje med Lendavsko, Noršinsko ulico in Pučanskim potokom ter na jugu med železniško progo in Lendavsko ulico. Poleg tega bodo na novo opredeljene tudi proste površine na območju, ki leži severno, zahodno in južno od BTC-ja, sedanega kompleksa Merkurja, v obrtni coni, južno od bencinskega servisa OMV-Istra, razširjene bodo površine za avtomobilski poligon vzhodno od Mešiča, severno od Noršinske ulice in Cestnega podjetja Murska Sobota, južno od Markišavske ulice itd. Hkrati bodo na novo proučene razvojne usmeritve glede prilagajanja komunalne in energetske infrastrukture, predvsem pa delovanje cone, kjer bo imel promet bistveno vlogo.

Faznost izvedbe zazidalnega načrta obsega le križišče povezovalne ceste z regionalno cesto Murska Sobota-Martjanci severno od BTC-ja. V prvi fazi bo promet potekal nivojsko, v drugi pa bo po podaljšanju industrijskega tira čez regionalno cesto zgrajen nadvoz.

M. JERŠE

Zbor vaščanov na Petanjcih Nadstrešnica z zvonikom

Na zboru vaščanov na Petanjcih so sprejeli program dela za prihodnje obdobje. Orednja naloga bo gradnja nadstrešnice z zvonikom na pokopališču in vzdrževanje komunalnih objektov v vasi.

Kako velika je gneča na ozki magistralni cesti, ki pelje skozi Petanjce, kaže tale posnetek. - Fotografija: F. Ku.

Upajo, da bodo vaški odborniki tudi v prihodnje tako delavni, kot so bili doslej, saj so se jim na zboru zahvalili za dosežke. Nekaj dosežkov: most čez Kučnico, ulična razsvetljava, vzdrževanje pokopa-

lišča, vodovod in drugo. Govorili so tudi o načrtih: prepotrebni pločnikih, kanalizaciji, čistilni napravi itd. Vse to pa potrebujejo tudi sosednje vasi, zato bodo določene naložbe izpeljali skupno.

Zbor vaščanov pa seveda ni mogel tudi mimo cestne problematike, ko pa se močno

zdelana in nadvse prometna magistralna cesta vije tudi skozi ta kraj. Ljudje so se strinjali, da je treba modernizacijo, če ne gre drugače, kar izsilijo z zaporo ceste.

F. Ku.

ZLATOPOROČENCA GORJAK - Pred kratkim je minilo 50 let, odkar sta si večno zakonsko zvestobo obljubila Marija in Jožef Gorjak iz Cezanjevec, zato sta imela zlato poroko. Zlatoporočno listino jima je izročil in čestital župan občine Ljutomer. Gorjakovima, ki sta vsa leta skupnega življenja delala na večji kmetiji, se je v zakonu rodilo četvero otrok, zdaj pa imata že šest vnukov. - Fotografija: M. Tivadar

V Šalamencih so zaorali ledino Sonce nad griči

Šalamenčanov je 356 in kje živijo?

Kar največ naselij oziroma zaselkov je na južnih obronkih Goričkega - ob Pečarovskem potoku in ob cesti Puconci-Bodonci. Po domače jim pravijo: Borovje, Bukovšek, Griže, Boldžarov breg in Podleskov breg. V Šalamencih se je rodila znana paleontologinja (raziskovalka ostankov izumrlih živih bitij) Dragica Turnšek.

V Šalamenci so kot prvi v pučanski občini ustanovili turistično društvo. Na obnem zboru se je zbralo več kot 50 ljudi in za predsednika so izvolili Franca Drvariča. Razveseljivo je, da so bili na njem predvsem mladi obrazi, ki bodo ob pomoči izkušenih starejših zaorali turistično brazdo v svojem kraju. Program sloni na ekološki naravnosti, a s poudarkom na tipični domačnosti, sodelovanju s porabskimi Slovenci; pomembno mesto pa zavzema ureditev muzeja starin na Seve-

rjevi domačiji. Sicer pa nekaj izkušenj že imajo. Tako se je doslej že velikokrat predstavil aktiv žena, zlasti z razstavami dobrot iz kmečke peči. Tu so še akcije na kulturnem in športnem področju, sodelovanje na različnih tekmovanjih.

Šalamensko turistično društvo si ne zadaja visokih ciljev, ampak bo povezovalo vse aktivnosti v kraju. Verjetno bodo aktivni predvsem mladi, ki nekoliko pogrešajo nekdanjo organiziranost mladine. Verjetno tudi ne bo šlo brez težav in za-

LJUTOMER - V občini Ljutomer so 303 otroci, za katere urejajo preživnine pri tamkajšnjem Centru za socialno delo. Žal pa so preživnine nizke, saj znašajo mesečno le 8.585 tolarjev. V tej občini se je lani zmanjšalo število rejencev, saj jih je bilo ob koncu leta le še 21. Dejansko pa je v rejništvu več otrok, kajti 18 jih je z drugih območij. Od leta 1994 deluje za rejnike skupina za samopomoč. Ta ima 12 članov in se sestaja mesečno enkrat v eni od rejniških družin. (F. Kl.)

ODRANCI - Društvo upokojencev Odranci šteje kar 449 članov, od tega jih je 134 vključenih v vzajemno pomoč. Sicer pa imajo kolesarsko sekcijo, ženski pevski zbor iz Bistrice in ženski nonet iz Črenšovca. Na nedavnem občnem zboru so pregledali svoje delo in si zastavili nove načrte. Med drugim bodo bolj skrbeli za svojo varnost v prometu, zato si bodo v večernih urah pripenjali kresničke. Priznanja za dolgoletno delo so dobili: upokojeni župnik Alojz Kozar iz Odranec, Terezija Tibaut, Rozalija Horvat, obe iz Črenšovca, Verona Markoja iz Odranec, Tubija Kokek in Rofina Kustec, Štefan Žižek iz Gornje Bistrice ter Anton Horvat iz Črenšovca. (J. Ž.)

BREZOVCI - Kljub napredku v kmetijstvu in zgraditvi lokalne infrastrukture v KS Brezovci niso povsem zadovoljni. Ugotavljajo namreč, da je

nekdanji utrip društev in organizacij skoraj popolnoma zamrl. Društvena dejavnost je zdaj osredotočena skoraj izključno na gasilska društva. Tako so ob raznih jubilejih in podobnih prireditvah skoraj v celoti odvisni od programa, ki ga pripravljajo učenci OŠ Puconci. Ta šola sicer kaže veliko razumevanja za take potrebe. (J. K.)

ČRENŠOVCI - Letošnji jesenski Kleklovi dnevi bodo v znamenju 10-letnice smrti dr. Ivana Zelka, rojenega 1912, leta v Črenšovcih, ki pa je 1986. leta umrl v Spitališču. Profesor dr. Vilko Novak pripravlja knjigo Zelnikovih izbranih zgodovinskih razprav, izdala pa jo bo Pomurska založba. Zeldo je 1985. leta doktoriral s študijo o gospodarski in družbeni strukturi praprunije Turnišče po letu 1381. Napisal je pet samostojnih knjig in množico člankov oziroma zgodovinskih prikazov, na primer zgodovine posameznih župnij, kar je objavjal v Stopinjah. (J. Ž.)

MURSKA SOBOTA - V okviru praznovanja dneva Zemlje pripravlja študijska skupina učiteljev 3. in 4. razreda ekskurzijo. V drugi polovici tega meseca si bodo ogledali tehniški muzej v Bistri, rojstno hišo Ivana Cankarja na Vrhniki, izvir Ljubljane v Močilniku in arbutum Volčji potok. Dosedanje, v glavnem teoretično delo v obliki učnih delavnic, bodo na tak način skušali popestriti in pritegniti čimveč učiteljev. (J. K.)

Lendavsko diabetično društvo

Na nedavnem občnem zboru so ugotovili, da so v lanskem letu dobro delali. V društvu je večanjenih 150 članov iz treh občin: Lendava, Turnišče in Kobilje. Prizadevajo si, da bi vključili tudi sladkorne bolnike iz občin Odranci in Črenšovci. Društvo je organiziralo več strokovnih predavanj, ki jih zanje pripravljajo medicinske sestre iz lendavskega zdravstvenega doma, vso zdravniško pomoč pa dobijo v zdravstvenem domu in jim ni treba več hoditi v bolnišnico. Uspešno sodelujejo tudi z diabetičnimi društvi na Madžarskem, od koder dobijo strokovno literaturo v madžarskem jeziku. Lani so imeli dva

izleta, enega na Madžarsko in enega po Sloveniji. Delo društva je dobro tudi zaradi finančne pomoči občine, dogovarjajo pa se tudi s sponzorji, jani

SOS

telefon za ženske in otroke, žrtve nasilja petek in sobota od 20. do 23. ure.

(069) 33 006

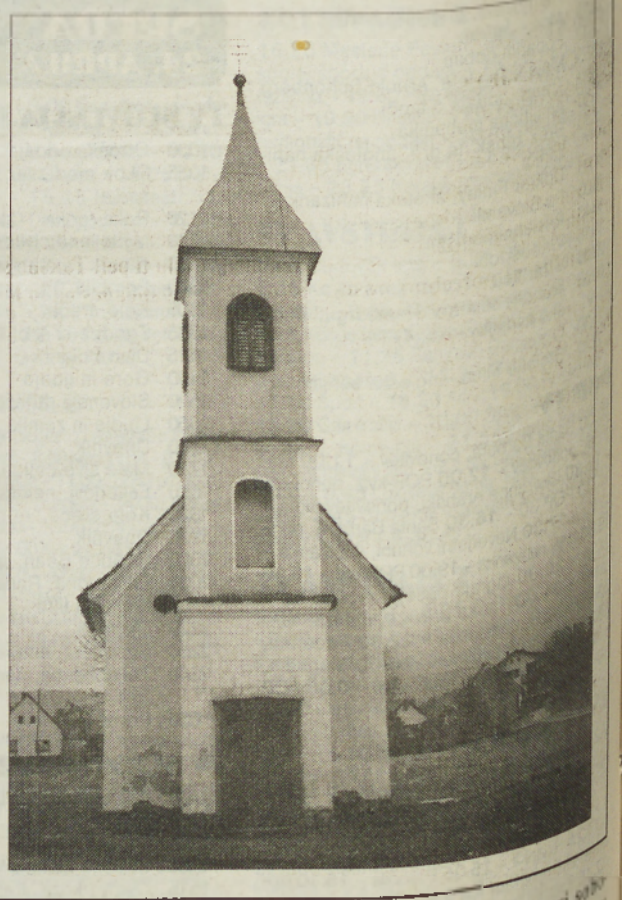
pletov, a jih bodo rešili. Spomnimo se na delavnost in gostoljubnost na njihovem borovem gostovanju, ki so ga priredili pred leti! Nič ne kaže, da

ne bi bili uspešni tudi pri obznanju drugih starih običajev. Z gotovo pa bodo poskrbeli za lepši videz svojega kraja.

DOLINA NA GORIČKEM - Marsikatero pobočje Goričkega, ki je bilo dolgo časa zapuščen, je spet oživel, saj so ga zasadili z vinsko trto, sadnim drevjem ... Dobro je, da je tudi vse manj zapuščenih hiš, kajti njihovi lastniki, ki sicer živijo v mestu, so si jih preuredili v počitniške hišice. Za take namene pa so nekdanje podrtje uspešno obnovili, ki so jih kupili. No, na pobočjih pa »rastejo« tudi novogradnje. Gorički svet se torej prebuja. Tudi zato, ker se po njem vije vse več asfaltiranih cest. - Fotografija: S. S.

SPET PROŠČENJE - V Žepovcih v Apaški dolini so v drugi polovici 19. stoletja postavili kapelo in jo posvetili Mariji. Tja do konca druge svetovne so prirejali ob njej vsako leto ob prvem maju žegnanje oziroma proščenje, po vojni pa naj bi nova oblast taka slavlja prepovedala. Apaški župnik Janez Ferencek je povedal, da bodo letos obnovili nekdanji običaj, ki naj bi postal spet tradicionalen. Praznovati bodo vsako prvo nedeljo v maju. Letos bo prva nedelja 5. maja. V Žepovcih bo torej spet božja služba in vse drugo, kar sodi na proščenje. Dotlej bodo vaščani kapelico nekoliko obnovili, obsežnejša dela pa bodo opravili pozneje, ko bodo zbrali nekaj več denarja. - Fotografija: L. Kramberger

KROG - Eden od sklepov odbora za urbanizem pri občinskem mestnem svetu je, da se glede širitve gramozne krogu proti Satahovcem najprej pridobi strokovno mnenje inženirja. Ta bo morala odgovoriti na vprašanje, kaj in koliko bo gramoznica vplivala na vodno zajetje v Krogu. Dokler tega odgovora ne bodo dobili, ne bi začeli z deli. M. J.

Babičin lopar za tujce dragocenost, za nas pa črviva navlaka

Bilo je v sredo, 10. aprila dopoldne, ko je hodil po podstrešjih hiš, hlevov in svinjakov na Ivanjševskem vrhu mlajši Avstrijec. Obiskoval je stare domačije, stare ljudi (v času ko so mlajši po službah) ter nosil v kombi (avstrijska registracija z imenom lastnika) stole, mize, loparje, posode ... Že prejšnji dan je bil »zbiralec starin« na tem območju v izvidnici in zdaj je malo po slovensko in v glavnem po nemško dopovedoval ženicam, da zbira pač staro navlako, ki ničemur več ne rabi in bi jo tako ali tako uničili. Lastnike zbranega potolaži z nekaj šilingi in se odpelje. Ko ga opozorim na nelepo in celo kaznivo početje, mi zabrusi, da starin ne bo odpeljal v Avstrijo, in že se pobere proti Radgoni. Le kdo mu verjame.

Težko je verjeti, da so naši ljudje še vedno tako naivni in nasedajo tujcem in dajo od hiše še babičin lopar, na katerem je nekoč rezala sladste štajerske pogače ali gibanice. Mar

ne bi bilo lepše, če bi ta simbol hiše visel na steni kuhinje ali vsaj prikleta kot spomin na prednike? In če že dajejo ljudje iz hiš vse spomine, vse kar je staro in spominja na preteklost,

potem naj to dajo muzejem ali domačim zbiralcem starin. Če tale bodo vsaj v naši državi veliki let, ko se bodo začeli spraševati, kam so izginile vse starine, vse etnološke vrednote in umetniški predmeti? Avstrijci nabrane starine obnavljajo in jih prodajajo v svojih antikvariatih. In naši razpisniki jih bodo lahko kupovali tudi za drag denar.

In kako je sploh mogoče, da spustimo v svoje domove popolnoma neznanje ljudi, ki bi po hišah predstavljajo naše preteklost ter s tem snemajo našo preteklost in slike in hišne bogove.

F. Stefanec

Srečanje s priletno ženico, ki je nekaj posebnega Še pleše in poje, da je kaj

Ima jih že 72 let, a je živahnejša kot mnoge druge mlajše domačinke v Pristavi. Še vedno vozi avtomobil (vozniški izpit je naredila leta 1970), urno se zavrti z dobrim plesalcem, veselo prepeva v skupini vaških pevk ... Takih, kot je VIKTORIJA MURŠIČ, je res malo.

Nanjo sem postal pozoren, ko so jo na nedavnem občnem zboru Turističnega društva Mak Pristava poklicali, naj

pod poročilo nadzornega odbora. Tako priletna ženica, pa predsednica! Na kratko je povedala, kar je bilo treba, potem

Viktorija Muršič iz Pristave je kljub 72 letom še dokaj živahna in delavna na različnih področjih. (Fotografija: J. G.)

VIDEM OB SČAVNICI

- Mešani pevski zbor iz Sv. Jurija ob Sčavnici, ki ima tačas 29 pevcev in pevk, bo avgusta praznoval 10-letnico obstoja in dela. Peveci neutrudno vadijo, saj bodo peli ob papeževem obisku v Mariboru. Tedaj bodo tudi prvi nastopili v novih oblačilih. Zbor vodi Jože Kurbus. (F. Kl.)

CEZANJEVCI - Sosed,

ki izrabi vsako priložnost, da gre na sprehod s svojim psom, je povedala, da je pes odšel v gozdu, jarkih in tudi v erosa veliko malomarno odvrženih svinjskih kož.

Verjetno ni potrebno posebej opisovati, kaj se dogaja s kmeti v vseh pomladanskih dnevih. Sicer pa smo imeli v Cezanjevcih očističevalno akcijo, v kateri smo zbirali kosovne odpadke, železo, steklo in druge odpadke.

Odložili smo jih v zabojnike, ki jih je pripeljalo komunalno podjetje iz Ljutomer. (F. Fe.)

Maja odločitev o obvoznici

Lendava iz dneva v dan doživlja vse hujše prometne strese. Ceste so obremenjene, še zlasti Kranjčeva ulica. Tudi glavna ulica je močnejša prehodna v Pincih, je v čedalje slabšem stanju.

V Lendavi so se že pred dvema letoma odločili, da bo potrebno novo zgraditi obvoznico, ki bi usmerila promet s težkimi tovornjaki na zadnji seji občinskega sveta so o tem vprašanih gradnjevo spregovorili, še zlasti o gradnji obvoznice. Zadnji dan za razreditev lokacijskega dovoljenja je 30. maj, do takrat pa se bo potrebno dokončno odločiti, da bi se gradnja lahko začela še letos. Težave so še vedno zaradi nedorečenosti gradnje avtoceste, tistih pa se še ne ve, kje bo povezovala Slovenijo in Madžarsko, toda storiti bi bilo potrebno vse, da se položaj in promet skozi Lendavo uredita.

Lenarški kmetijci so si v organizaciji Kmetijske svetovalne službe ogledali kmetijski sejmi v Veroni v Italiji.

družila skupini vaških pevk in njihova pesem je zazvenela dokaj ubrano.

Našla si je nekaj časa tudi za krajši klepet z mano. Povedala je, da je bila pred 44 leti v službi na občini v Ljutomeru, kjer pa je delala samo 4 leta, kajti nekoliko mlajši mož je želel, naj ostane doma pri otrocih in gospodinji. To pa ne pomeni, da je morala biti vedno doma, saj se je vključevala v razna društva in akcije, učila je fante plesati, skrbela je za vrt in rože, tu in tam je bila kuharica na gostijah, rada je potovala ... Zdaj jo še posebno veseli petje v skupini vaških pevk, ki je nastala tako rekoč po naključju, in sicer lani, ko je bila na Pristavi Podoknica Nedeljskega. Takrat so računali na pevce iz Veržeja, a so odpovedali, zato so hoče nočeš morali sestaviti lasten pevski zbor oziroma skupino 12 vaških pevk. Ko so domačini in obiskovalci slišali njihovo petje, so bili precej navdušeni in od takrat skupina redno deluje. In kot že zapisano, Viktorija še vedno - kljub 72 letom - vozi tudi osebni avtomobil. Doslej je najdlje šofirala v Koper. No, pa recite, da Viktorija ni nekaj posebnega!

JOŽE GRAJ

Pri Slekovčevih pri Mali Nedelji

»Porga« je izdihnula

Kdor zavije kdaj v gostišče Slekovce pri Mali Nedelji, lahko med drugim občuduje tudi znano sliko starca, ki drži v roki kozarec vina, spodaj pa piše: Oče nebeški, glej/ še en kozareček zdej/ potlej bom vekomaj/ hvalo ti pe! Takšne slike so nekoč visele skoraj v vseh gostinskih lokalih, dandanes pa jo lahko vidite le še malokje. Tudi pri Slekovčevih je ne bi imeli, če bi nekdanja lastnica Marija Miholič poslušala ukaz nemških vojakov med 2. svetovno vojno, naj jo uniči. Namesto tega jo je skrbno skrila na podstrešju, njen naslednik Izidor Slekovce pa jo je leta 1973 znova obesil na ogled.

Prav tako je na ogled slika iz leta 1933, ko so v tamkajšnji gostilni ukini »porgo« (dajanje pijače in jedil na up) z naslednjo utemeljitvijo:

Ker je radi denarne krize kredit popolnoma ukinjen, se prosi takoj plačati! Vsem znanem in prijateljem naznanjamo tužno vest, da je Kredit, po domače Porga, izdihnula svojo grešno dušo.

Prosimo torej vse prijatelje, da ne pozabijo na njegovo zapuščino ter napravijo trden sklep, da se ne bodo več pregrešili. Naj u miru počiva in nikdar več na svidenje!

Miro z »osmrtnico« za »porgo«

KAPELA - Učenci OŠ Kapela so opravili svoje delo pri ekološkem osveščanju ljudi, saj so posamezni razredi odšli v različne smeri KS Kapela, pobrali razne odpadke in jih v plastičnih vrečah oddali na zbirna mesta. V očističevalno akcijo so se vključili tudi posamezni krajan. Učenci so očistili tudi bližnjo in daljnjo okolico šole. Akcija je uspela in verjetno ni ne prva ne zadnja, s katero so učenci in učitelji OŠ Kapela poskušali pomagati ohraniti lep in po možnosti neonesnažen domači kraj. (B. M.)

LENDAVA - Na območju nekdanje občine Lendava (sedaj upravna enota Lendava) je tačas 340 Romov, od katerih pa jih je le 34 zaposlenih. Številni se preživljajo z različnimi priložnostnimi deli, nekaj pa jih prejema socialno pomoč. V novih občinah (Turnišče, Črenšovci, Lendava) posvečajo romski problematiki ustrezno skrb. Pomagati pa jim bo treba pri pridobitvi državljanstva, saj je med rednimi romskimi stanovalci 25 takih, ki nimajo slovenskega državljanstva. (F. Kl.)

GORNJA RADGONA - Lani je bilo v katoliški župniji sv. Petra v Gornji Radgoni 42 krstov, kar je precej več kot leta 1994, ko so pokrtili le 27 novorojenčkov. Na eni strani razveseljiva novica, po drugi strani pa je lanska bilanca le manj ugodna, saj so z obredom pokopali 74 ljudi, leto prej pa 64. Porok (cerkvenih) pa je bilo lani 10. Leto prej ena več. (F. Kl.)

Izidorjev sin Miro, ki počasi prevzema gospodarjenje v gostišču, nam je povedal, da je ta slika bolj za okras kot resno opozorilo obiskovalcem, da ne morejo dobiti nič na »porgo«. Res pa je, da v glavnem vsakdo takoj plača.

Takšna je pač dandanes navada. Morda je na to vplival tudi pokop »porgo« leta 1933. J. G.

Letna konferenca ljutomerskih borcev Koga motijo vojni veterani?

Ljutomerski borci so se v minulem obdobju udeležili vseh pomembnejših manifestacij, proslav in komemoracij, s katerimi so počastili spomin na soborce in padle med narodnosvobodilno vojno. Tako so se ob spomeniku v Ilovcih spomnili okupatorjevega zločina. Tu so namreč nemški fašisti tik pred koncem vojne napadli v zapuščeni rudniški rov 19 mater, starčkov in otrok ter jih z ročnimi bombami pobili. Spomnili so se tudi spominske plošče na Žalikovi domačiji v Logarovcih, ki je bila prizorišče večjega spopada med partizani in vlasovci. Dokaj odmevno je bilo tudi srečanje borcev v Radoslavcih. Prav tako je še vedno živ spomin na streljanje 25 talcev v Cezanjevcih pri Ljutomeru, spomeniki NOV v Buckovcih, Križevcih in Ljutomeru, posvečeni borcem in žrtvam fašizma, pa današnje rodove opozarjajo, da se kaj takega ne bi smelo več dogajati. Na vse to je v svojem poročilu opozorila predsednica krajevnega združenja Zveze borcev Ljutomer Milena Pirher. Pri tem je izrazila zadovoljstvo, da se je borčevskih slovesnosti udeležilo poleg borcev in solarjev precej ljudi.

V razpravi so ljutomerski borci izrazili zadovoljstvo, ker vsaj Evropa strogo loči, kdo je bil med drugo svetovno vojno na strani okupatorja in kdo se je boril proti njemu. Kot so navedli, nam to doma nikakor ne uspeva, čeprav so s ponosom ugotovili, da so dostojno proslavili 50. obletnico zmage nad fašizmom na nacizmom. Zdaj pa so angažirani v uveljavljanju pravic vojnih veteranov, mobiliziranec in pregnancev, kar izhaja iz treh novih zakonov. Naveden je podatek, po katerem so na Upravni enoti Ljutomer doslej dobili že okrog 850 vlog občanov. Zato so ravno v borčevski organizaciji vložili precej naporov pri popisovanju vseh vojnih veteranov iz Ljutomer. Kot je dejala Milena Pirher, je bilo ob pomoči krajevnega odbora opravljeno zares veliko dela, toda iskanje in izdajanje potrdil o bivanju v zaporih bo dolgotrajen proces, ki bo trajal še nekaj časa. Pri tem je bilo omenjeno, da se morajo pogovoriti z vsakim borcem posebej, poleg tega pa nenehno dobivajo nova navodila, kakšne dokumente še potrebujejo. Izrazili so dvom, ali ni posredi prizadevanje po zadrževanju izvajanja zakonov, s čimer naj bi bili vprašljivi tudi podzakonski akti. V razpravi je sodeloval tudi Franjo Štebih, ki je borcem govoril zlasti o pripravah na letošnje držanozbornske volitve. Pri tem računajo tudi na precejšen odziv upokojencev iz vrst borcev, saj jim ni vseeno, kakšna bo njihova zastopnost v najvišjem parlamentarnem telesu naše države. Nasionili se bodo na vse tiste, ki so doslej pokazali dovolj poslušnosti za potrebe borcev. Opozoril je tudi na to, da za vzdrževanje spomenikov ne dobijo več denarja od občine in krajevnih skupnosti, zato je premalo denarja v te namene. Borci pa si bodo prizadevali tudi za izboljšanje njihovega pokojninskega položaja, čeprav obeti niso rožnate.

Na koncu letne konference so ljutomerski borci našli tudi najpomembnejše naloge, ki jih čakajo v naslednjem obdobju. Zaradi aktualnosti dogajanja se bodo sestali na posebni seji, kjer bodo natančno opredelili program dela. Med drugim se zavzemajo, da bi občina in krajevne skupnosti prispevale ustrezen delež za vzdrževanje pomnikov iz NOB, saj samo s članarino ni mogoče opraviti obsežnih del. Po drugi strani pa si bodo borci prizadevali, da se v čim večjem številu udeležijo vseh pomembnejših komemoracij. MILAN JERŠE

Kratke iz Sobote

Mestni svet je dal soglasje za najemno oddajo poslovnih prostorov Zdravstvene postaje Beltinci.

Ustrezna komisija Zdravstvenega doma Murska Sobota je namreč razpisala natečaj za oddajo omenjenih prostorov. Nanj se je prijavila dr. Amalija Mettler, dr. med. spec. pediatra.

Namesto Mirana Jablanovca, ki je podal odstopno izjavo, saj je kupil stanovanje, zato nima več statusa najemnika stanovanja, je za novo predse-

dnico Sveta za varstvo pravic najemnikov stanovanj Občine Murska Sobota imenovana Metka Erjavac iz Murske Sobotice, Lendavska 25b.

Da Murska Sobota spet postaja zeleno in cvetlično mesto, skrbijo delavci podjetja Vrtnarstvo. Tj bodo na obeh straneh ceste od mestnega kopališča čez potok Ledava do bližnjih Markišavce posadili mlade hraste. Poskrbeli pa bodo tudi za primerno obrezovanje dreves ob mestnih ulicah. M. J.

Novi trgovski center

Lendava bo kmalu dobila nov trgovski center sredi mesta. Lendavsko gradbeno podjetje je od zasebnega podjetnika Tompe odkupilo nekdanje naftne strojne delavnice, v katerih bodo uredili več trgovskih in gostinskih lokalov.

Vsi lokali so že razprodani, trgovsko-gostinski center pa bo začel z delom konec maja. Nekdanja prva dežnikarna na Balkanu, ustanovljena je bila pred domala sto leti, je v svoji zgodovini doživela že več preureditev in upati je, da bo ta končna. Žal pa v neposredni bližini še vedno stoji neurejen del zemljišča, kjer naj bi bilo kopališče in zabavišče, gradnjo le-teh pa so začasno prepovedali. Ta neurejenost pa traja že predolgo in bo potrebno čim prej nekaj storiti, da bi novi del mesta zaživel. V neposredni bližini je tudi stara bencinska črpalka, ki pa jo bodo še letos zaprli, saj bo v začetku maja odprta nova Petrolova bencinska črpalka ob potoku Črncu. Upati je, da bodo ob novem trgovskem centru uredili tudi potrebna parkirišča. jani

Primextra... še nadalje super herbicid za koruzo

Uporaba cenениh atrazinskih herbicidov v koruzi že dolgo ni več prava rešitev: Širijo se prosaste trave in divji sirek. Pogosto nastajajo škode na posevku, ki sledi, v suši pa sploh povsem odpovejo.

Zato je Ciba-Geigy, ki ima po celem svetu največ izkušenj s plevelom v koruzi, razvila herbicid Primextra. Primextra se je v nekaj letih izredno uveljavil in je danes z veliko prednostjo vodilni kombinirani herbicid v koruzi. Primextra sestavlja metolaklor in atrazin in je idealno prilagojen sedanjim razmeram zapleveljenosti.

Najdlje med vsemi pripravki, torej vse do jeseni, zadržuje vznik kostrebe, muhvičev, srakonje in divjega sirka iz semena. Bolje se obnese tudi če ni veliko dežja (zakopavanje v zemljo je potrebno le v hudi suši.). Čeprav Primextra dolgo deluje, ne pušča v tleh ostankov. Zato lahko sledi koruzi katerakoli poljščina.

Primextra tekoči zlijemo iz embalaže neposredno v rezervoar škropilnice. Ni nevarnosti pred poškodbami gumijastih in plastičnih delov škropilnice.

Enostavna uporaba, izredno delovanje... to je Primextra.

Za nadaljnja navodila in pojasnila se obračajte na:

agroruše
62342 RUŠE, Tovarniška 27
tel. (062) 661-511 fax (062) 661-032

Ciba-Geigy, agro, d.o.o.
Einspielerjeva 6, 61000 Ljubljana
Tel. (061) 132 71 13, Fax (061) 132 91 55

ciba

Primextra®

VESTNIKOV VLAK

OKNA, SENČILA
Notranja VRATA
Prenova OKEN
Montažne STENE

JELOVICA

Lesna industrija ŠKOFJA LOKA
tel.: (064) 61-30, faks: (064) 634-261

na gradbenem sejmu MEDRA '96
od 16. do 20. aprila '96
v GORNJI RADGONI (HALA E1)
in na prodajnih mestih JELOVICE v Sloveniji:

JELOVICA MURSKA SOBOTA
Cankarjeva 25, tel./faks: 069 22 921
DISKONT UNIVERZAL, Križevci/Ljutomer

ZDENEX d.o.o.

EXPORT - IMPORT
Finančni inženiring

TUDI MI V POMURJU

Oplemenite svoj denar po zelo ugodni
obrestni meri in kratkoročna
premostitvena posojila.

P. E. MURSKA SOBOTA
Arhitekta Novaka 4
Tel.-telefaks: (069) 32 848

NOVO NOVO

MENJALNICA -
POSJOJILNICA

ŽNIDER'S Sobotna

Lendavska 18, Murska
Sobota
telefon: 27 064
Najugodnejša menjava deviz
Kratkoročna posojila -
izplačila takoj!

ABANKA D.D. LJUBLJANA

Glavna podružnica
Maribor
Razlagova 11
Maribor

**GOTOVINSKA
POSJOJILA
ZA
TEKOČE
POSLOVANJE
V
KMETIJSTVU!**

ABANKA D.D. LJUBLJANA
Glavna podružnica
Maribor

vam za tekoče poslovanje na
področju kmetijstva nudi
ugodna gotovinska
posojila:

- z obrestno mero
T + 10 %.
- s časom odplačila
do enega leta.

Možno subvencioniranje
realne obrestne mere
do 10 %.

Podrobnejše informacije
posojilih:

- za kmetovalce
tel. 062 23 582,
069 31 320
- za pravne osebe
tel. 062 227 551

OBVESTILO

Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, Območna enota Murska Sobotna sporoča vsem zainteresiranim, da služba pokojninskega in invalidskega zavarovanja delavcev in uslužbencev Avstrije organizira govorilni dan za vse tiste, ki želijo kakršno koli pojasnilo o pokojninskem in invalidskem oz. rentnem zavarovanju v Avstriji.

**Govorilni dan bo
v petek, 26. aprila 1996,**

od 9. do 13. ure v prostorih Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije - Območna enota Murska Sobotna, Kocljeva 12d, vhod z dvorišča.

B2 D.O.O.
LJUBLJANA
MARIBOR
M. SOBOTA

Uporabljate Microsoftove programe? Če jih, se izobražujte pri nas, saj smo edini Microsoftov izobraževalni center v Pomurju. Na vsa Vaša vprašanja bomo z veseljem odgovorili, če nas pokličete na novo tel. številko.

**Microsoft
SOLUTION PROVIDER**

37-160

Dual® zoper prosaste trave pravi izbor

VESTNIKOV VLAK 96

AKLEJ-TRADE

d.o.o. EXPORT-IMPORT

Partizanska 6/II., Maribor, tel. 062/227-272, fax. 062/222-641

POSREDNIŠTVO PRI PRODAJI KMETIJSKIH STROJEV

Jožef KUCHAR, S. P., HRASTJE - MOTA 61,
9252 RADENCI, tel. 069 66 066

Vabimo vas na predstavitev traktorja BELARUS
MTZ 892 v soboto, 20. aprila, ob 10. uri v Ivanjih
70 (v Prekmurju) pri kmetu Jožetu Rousu.

BPD BPD FIBA d. o. o.
borzno posredniška družba
ODKUPUJEMO delnice, ki
jih dobili v zameno za svoj
certifikat (TOVARNA SLAD-
KORJA ORMOŽ, MERKA-
TOR, DROGA PORTOROŽ
itd.). Inf. po tel. 061 125 32 64.

F. V. - SNAJC,
d. o. o.

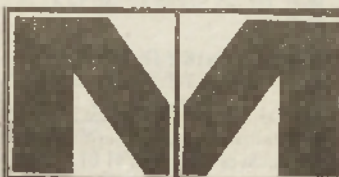
Posredniška
prodaja motornih
vozil

Težanovi 94, telefon: 65 510

UPRAVNI ODBOR
STANOVANJSKEGA
SKLADA MESTNE
OBČINE M. SOBOTA
RAZPISUJE

NAKUP STANOVANJ
UPRAVNI ODBOR
STANOVANJSKEGA
SKLADA MESTNE
OBČINE MURSKA
SOBOTA NAKUPUJE
STANOVANJA V
MURSKI SOBOTI.

Prednost pri nakupu imajo
enoinspolninska in dvosobna
lastniška stanovanja.
K ponudbi za prodajo sta-
novanja morate priložiti:
- dokazilo o lastništvu sta-
novanja (kupna pogodba),
- cenilni zapisnik,
- ponujeno ceno stanovanja.
Ponudbe z ustreznimi doka-
zili predložite ali pošljite na
Stanovanjski sklad mestne
občine Murska Sobota, Trg
zmage 4, do 6. maja 1996.

Mercator-SVS, d.d.

Do 25. aprila

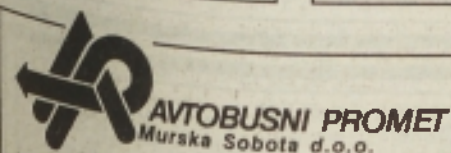
ugodno

pri

MERCATORJU

- kopalniška oprema Kolpasan	10 % popusta
- radiatorji Korado	15 % popusta
- bojlerji Tiki	10 % popusta
- armature Unitas	15 % popusta
- električne vrtné škarje
(Black & Decker, rezilo 40 cm)	13.016,80 SIT
- električne vrtné škarje
(Black & Decker, rezilo 60 cm)	16.935,20 SIT

Mercator, najboljši sosed

PEUGEOT 306 XN
1,4 CCM, 75 KM

DODATNA OPREMA:
- zračna blazina
- protistartna koda

7,5 % CENEJE

V zalogi tudi NOVI PEUGEOT 406,
P 106 IN KOMBIJI

UGODNA POSOJILA NA 3 LETA. OBRESTNA MERA 5 % + TOM

AVTOSALON

PEUGEOT

Slomškova 33, Murska Sobota,
tel. 069 31 282

PEUGEOT 306 SL
1,4 CCM, 75 KM

DODATNA OPREMA:

- zračna blazina na voznikovi strani
- protistartna koda

RESTAVRACIJA ZVEZDA MURSKA SOBOTA

Vas vabi na **DNEVE
RIBJIH JEDI**

od 22. do 30. aprila 1996

Za začetek Vam bomo postregli z
Zribjo solato, dalje pa lahko izbira-
te med postrvjo, pripravljeno na tržaški
način, zobatcem, zapečenim v pečici, mor-
skim listom, pripravljenim po dunajsko ali v
gobovi omaki, osličem na način orly, morskim
listom po mlinarsko, lignji na žaru ali polnjeni-
mi in še in še ...

Postregli Vam bomo z izbranimi odprtimi in
ustekleničenimi kakovostnimi vini! Vabljeni!

Radenska

RADENSKA - ZVEZDA - DIANA
Podjetje za turizem, gostinstvo in
trgovino, Murska Sobota d. o. o.,
Trg zmage, 9000 Murska Sobota
Telefon: (069) 32 040,
fax: (069) 32 913

Tudi letos bomo v akciji **Bramac za lepšo Slovenijo** vsem, ki se boste za nakup odločili
do 20. aprila 1996, brezplačno pripeljali 1.000.000 Bramacovih strešnikov.

BRAMAC

Vse za streho. S 30-letnim jamstvom.
V vseh dobrih trgovinah z gradbenim materialom!

LADA CENTER * AVTOTRGOVINA

62231 Pernica, Vosek 6d (ob cesti Maribor - Lenart), tel.: 062 640 540

ODPRTO od ponedeljka do petka od 8. do 16. ure, v soboto od 8. do 12. ure.
NAJVEČJA PRODAJALEC VOZIL LADA V SLOVENIJI
avtomobili v zalogi. obrestna mera že od 6,8 % . obrok že od 245 DEM

* KREDITI BREZ POLOGA (TUDI ZA RABLJENA VOZILA) DO 5 LET • NAJUGODNEJŠI LIZING ZA PODJETNIKE IN KMETOVALCE • PRODAJA PO SISTEMU STARO ZA NOVO
OB NAKUPU PODARIMO
prevleke in preproge
ter opravimo tehnični
pregled.

PODBLAŠČENI PRODAJALEC IN
SERVISER
12-LETNA TRADICIJA

Borut Jagodič

* rezalni deli
* avtomehanika
* avtokleparstvo
* vulkanizatorstvo

PRILOŽNOST ZA AMBICIOZNE!

Za vodenje trženja lastnozgrajenih objektov iščemo osebo,
ki ima znanje, voljo, izobrazbo in ambicije

Pričakujemo

- * starost do 30 let
- * primerno izobrazbo: dipl. gr. ing. ali gr. ing.
- * ustrezne izkušnje
- * vozniški izpit B-kategorije
- * znanje nemščine ali angleščine
- * 6-mesečni preizkus

Ponujamo

- * solidno plačilo (OD)
- * službeni avtomobil
- * možnost afirmiranja
- * dodatno stimulacijo
- * dodatno izobraževanje
- * poslovni ugled

Prijave s kratkim življenjepisom in dokazili o izobrazbi
oddajte v 8 dneh po objavi na naslov:

INTERING, d. o. o., Ulica arhitekta Novaka 13,
9000 Murska Sobota

motorna vozila

JUGO FLORIDA, letnik 1991, 46.000 prevoženih km, na novo registrirana, naprodaj za 490.000 SIT. Tel.: 76 638. m7058

OPEL REKORD 20 S, letnik 1978, prodam. Tel.: 76 741. m7060

AVTOLIMUZINA RENAULT 18, pešeno rjave barve, dobro ohranjena, v odličnem voznem stanju, naprodaj. Tel.: 21 171. m7064

JUGO FLORIDO, staro 6 let, na novo registrirano, prodam. Novak, Lendavska 19a. M. Sobota, tel.: 23 879. m7067

AUDI 80 dizel, letnik 88/89, in zastavo 101, letnik 84, ter moped s štirimi prestavami prodam. Tel.: 53 088. m7073

PEUGEOT 504 dizel, letnik 1977, vozen, obračalnik za seno SIP 200 in hladilnik. 200 l. za mleko, po ugodni ceni prodam. Franc Koren, Hrasnje - Mota 21, tel.: 66 080. m7074

ZASTAVO 101 Confort, letnik 81, registrirano do maja, rdeče barve, prevoženih 99926 km, prodam za 1.000 DEM s štirimi klasičnimi gumami. Pekovci 23, tel.: 56 012. m7078

GOLF JX, bencinski, letnik 1987, prodam. Skakovci 60. m7081

FORD FIESTO 1.1 i, letnik 1989/90, prevoženih 83.000 km, prodam. Tel.: 24 986. m7094

GOLF, letnik 1990, s petimi vrati, in R 9, letnik 1985, prodam. Tel.: 21 040. m7098

FIAT TEMPRA 1.6 ie SX, letnik 1994, audi 80, 1.6, letnik 1989, citroen AX, letnik 1991, RENAULT 5, letnik 1989, in honda CN 250, letnik 1993, (skuter) naprodaj. Avto 2001, Markišavska 13, tel.: 32 556 ali 0609 62 32 18. m7101

VISO 11 RE, letnik 1986, dobro ohranjeno, ugodno prodam. Tel.: 68 103. m7103

PASSAT 1.6 CL, model 83, na novo registriran, prodam. Vreden ogleda. Tel.: 069 45 522. m7120

JUGO Koral 45, letnik 1989, registriran do marca 97, prodam za 2.700 DEM. Ravenska 76, Beltinci po 16. uri. m7122

JUGO 45, letnik 1985, november, rdeče barve, registriran do julija, garžiran, prevoženih 120.000 km, prodam za 90.000 SIT. Tel.: 069 23 300. m7135

MAN 19/256 TURBO, prekučni, 10 ton, registriran do 96/10, ugodno prodam. Tel.: 61 920. m7140

SKODA FAVORIT, letnik 1991, registrirana do aprila 97, naprodaj za 5300 DEM. Tel.: 82 106. m7144

ZASTAVO 101 GT 55, letnik 1983, in 50-arsko parcelo v Vidoncih prodamo. Tel.: 51 582. m7149

ZASTAVO 126 P, letnik 1984, registrirano do 2. 4. 1997, zelo ugodno prodam. Tel.: 069 82 142. m7152

DAIHATSU CHARADE in CHRYSLER LL, oba letnik 90/91, prodamo. Trstenjakova 42, M. Sobota, tel.: 22 022. m7155

CITROEN AX 11 TRS, letnik 1991, prodam. Tel.: 32 263 služba, popoldan doma 43 376. m7164

MOPED ATX-50B, letnik 1992/10, dodatno opremljen, vozen le dve sezoni, ugodno prodam zaradi študija za 1.350 DEM. Finžgarjeva 5, Beltinci, tel.: 069 42 679. m7165

NISAN SANY 1600, 16 ventilov, letnik 1993, oktober, kovinske barve, z vso opremo, servisna knjižica, prodam za 15.500 DEM. Tel.: 63 669. m7166

SAMARA, letnik 1994, registrirana do aprila 97, naprodaj. Tel.: 46 727 ali Kolesarska 107 Tropovci. m7167

OSEBNI AVTO FIAT 125 P, neregistriran, vozen, in sejalnico za koruzo Olt, 4 redno, prodam. Tel.: 87 047. m7174

AUDI 80, letnik 1974, obnovljen, registriran do avgusta 1996, prodam. Trnje 100, p. Črenšovci. m7175

živali

VI HISEX in golden komet super braun (rjave), tik pred nesnostjo, uvoz iz Nemčije, prodaja Perutninsko podjetje Farma pri mostu, d. o. o., po zelo ugodni ceni. Za večje količine dostava na dom zastoj. Kupec dobi za vsake deset jarec 10 % popusta ali eno jarecico zastoj. Prodajalec jamči z vso ustrežno dokumentacijo, da so bile jarecice ustrezno cepljene. Naročila sprejemajo in dajejo vse informacije: gostilna Tibija Horvata, Nemčevci, tel.: 24 393, gostilna Benčec, Bakovci, tel.: 43 070, gostilna Železen Beznovci, tel.: 49 025 in bistro Huber Grad, tel.: 53 168.

MLADE NESNICE pasme HISEX lahko naročite po telefonu v trgovini Suzane Kozlar, Nedelica, tel.: 72 180, in pri Francu Movrinu, Petanjci 98c, pri mostu, tel.: 46 505. Na vsakih deset

ena zastoj. m6005

KRAVO s teletom prodam. Imre Ščančar, Partizanska 37, Rakičan. m7068

DVE KRAVI, ena stara tri leta in breja štiri mesece, druga stara pet let in breja šest mesecev, A-kontrola, prodamo. Frida Gomboc, Gornji Slaveci 56 ali tel.: 55 631. m7088

NESNICE, mlade jarecice, rjave, HISEX, cepljene, stare dvanajst tednov, prodam po 400 SIT. Dostava na dom. Tel.: 062 792 357. m7097

TELICO, staro štirinajst mesecev, A-kontrola, primerno za pripust, dobra mlekarica, prodam. Tel.: 24 665. m7099

KRAVO, staro šest let, brejo, kontrola A, prodam. Križevci 76 v Prekmurju. m7114

PUJSKE, stare 8 tednov, prodam. Farkaš, Zvezna 15, Rakičan. m7115

KRAVO, osem mesecev brejo, in telico, osem mesecev brejo, A-kontrola, prodam. Strukovci 27, tel.: 49 033. m7125

KOZO srnaste pasme, staro dve leti, prodam. Tel.: 57 349. m7127

NESNICE večje pasme, črne in rjave, v začetku nesnosti, lahko naročite na tel.: 82 401. Dostava na dom. m7151

KOŽE z mladiči ugodno prodam. Tel.: 77 072. m7154

RACE, sedemdnnevne (bele), velike pasme, prodajamo po 350 SIT za eno. Naročila po tel.: 89 164. dostava zastoj. m7163

KRAVE po izbiri, brejo, kravo s teletom in horizontalni vrtni stroj prodam. Dobrovnik 114, tel.: 79 529. m7176

PURANE, stare 6 tednov, težke od 1,5 do 2 kg, prodam. Tel.: 069 87 778 ali 82 226 ali 067 55 544. m7003

posesti

STANOVANJSKO HIŠO z gospodarskim poslojem in 4 ha obdelovalne zemlje v Slovenskih goricah prodajo. Tel.: 0602 37 501. m7062

ENOSOBNO STANOVANJE, delno opremljeno, v Lendavski ulici v Murski Soboti damo v najem. Tel.: 23 824, popoldan. m7070

DVOSOBNO STANOVANJE v Murski Soboti prodam. Tel.: 32 581. m7080

GRADBENO PARCELO v Rakičanu prodam. Tel.: 32 290. m7089

GRADBENO PARCELO kupim, pribl. šarsko, v Murski Soboti ali zelo blizu. Tel.: 26 198. m7096

STANOVANJE, enoinpolsobno, konfortno, v centru mesta, takoj vseljivo, prodam. Tel.: 32 556 ali 32 608. m7100

3 ha obdelovalne zemlje v eni parceli, k. o. Berkovci pri Vidmu ob Ščavnici, prodam. Tel.: 069 21 178. m7102

STANOVANJSKO HIŠO, visokopriključno, vseljivo, s centralno kurjavo in telefonom v Ivanovcih prodamo. Možnost opravljanja trgovinske ali druge dejavnosti. Tel.: 54 073, popoldne, dopoldne 75 132. m7112

ENOSOBNO STANOVANJE v Murski Soboti najamem. Tel.: 57 349. m7126

POČITNIŠKO HIŠICO, vinograd in sadovnjak prodamo. Tel.: 24 556. m7136

STANOVANJE, 49 m², v Tomšičevi 8 v Lendavi oddam v najem. Tel.: 76 797. m7139

KMETIJO, starejšo, s 4 ha zemlje na Staveškem Vrh, ugodno prodam. Mihael Breznik, Staveški Vrh 43, Sp. Ivanjci. m7142

V najem damo novozgrajene poslovne prostore, 85 m², na atraktivni lokaciji v Moravskih Toplicah. Prostor so primerni za avtosalon ali druge poslovne namene. V uporabi bodo predvidoma od 1. 6. 1996 naprej. Ponudbe sprejemamo v 15 dneh od dneva objave na naslov »LINIJA«, d. d., 9000 Murska Sobotna, Bakovska ulica 29a. Najemni na bo določena s pogodbo po sporazumu strank. m7148

VILO, znatraj obnovljeno, takoj vseljivo, 400 m², in gospodarsko zgradbo z 250 m², parcela 7700 m², primerno za gostinstvo, trgovino, avtomehaniko ali rejo konj v bližini Murske Sobotne nujno prodam za 155.000 DEM. Tel.: 062 36 527, popoldan, mobitel: 0609 618 184. m7150

VINOGRAD s kletjo v Lendavskih Goricah, 15 arov, ugodno prodamo. Tel.: 42 171. m7160

POSLOVNI PROSTOR z veliko hišo ob glavni cesti prodam ali menjam za stanovanje z doplačilom. Tel.: 27 942. m7173

kmetijska mehanizacija

KROŽNE BRANE OLT, 20 in 24

diskov, in prikolice, 7 t, ugodno prodam. Tel.: 75 521 ali 82 580 ali 81 487. m6740

OBRAČALNIK SIP Šempeter prodam. Odranci, Tel.: 71 481. m7054

STROJ za sajenje krompirja in medvrstni kultivator z dognojevalnikom in osipalniku prodam. Tel.: 41 012. m7059

TRAKTOR DEUTZ, letnik 1988, 45 KM, kot nov, prodam. Tel.: 46 079. m7077

ŽITNO SEJALNICO OLT, 18-redno, motokultivator IMT 504 za medvrstno obdelavo, dvobrazdni plug OLT, 12-colni, škropilnico Favorit, 300 l, njivo, 70 arov, v Marjancih, gozd, 65 arov, na Gorici prodam. Razlagova 38, Murska Sobotna. m7079

SILOSKOMBANJ SIP, obračalnik, mučkalnik koruze, prodam. Tel.: 77 372. m7082

SAMONAKLADALNO PRIKOLICO Sip Pioneer 17 in motokultivator Honda F 620 prodam. Tel.: 55 076. m7084

TRAKTOR ZETOR 3511 ali Zetor 6911 prodam. Ivan Zelko, Prekmurske čete 32, Črenšovci, tel.: 70 769. m7105

TRAKTORSKO ŠKROPILNICO, 440 l, 10 m delovne širine, staro šest let, prodam. Brezovci 57, tel.: 45 288. m7107

TRAKTOR ZETOR 4712, krožne brane, dvobrazdni plug in rotacijsko brano prodamo. Tel.: 81 741. m7051

ŠKROPILNICO, 200 l. Agromehnika in obračalnik za seno Panonija, 180 cm, malo rabljeno, prodam. Kančevci 5, tel.: 23 345, zvečer. m7118

ŽITNI KOMBANJ DURO ĐAKOVIĆ 770 prodam. Tel.: 55 090. m7124

TRAKTOR SENT 4.4, 95 KM, balirko Veljgerl za kvadratne bale, samonakladno prikolico za silažo, trosilnik hlevskega gnoja ter pajka za seno prodam. Kličite v večernih urah. Tel.: 068 42 925 ali 81 323. m7130

SEJALNICO za koruzo, štiriredno, OLT, malo rabljeno, prodam. Jožef Farkaš, Kokorici 12, Križevci pri Ljutomeru. m7132

TRAKTOR IMT 560 in kombajn, širina 2 metra, z mercedesovim motorjem, prodam. Mačkovec 14. m7134

TRAKTORJE STEYR 760, 870 (4x4), 8130 (110 KM), obnovljene, prodajamo. Kredit. Tel.: 0609 621 296 zvečer. m7138

TRAKTOR ZETOR 4712, 3200 delovnih ur, prodam za 6.200 DEM. Branko Grajher, Lešane 25a. m7141

ŠKROPILNICO, 450 l, prodam. Tel.: 43 046. m7158

razno

VODOVODNO ČRPALKO, trifazno, rabljeno, generalno obnovljeno, tip VCV 50/12 3kw, prodamo. Tel.: 40 120. m7049

DOMAČE VINO, jurko, klinton, prodam. Stefan Gomboc, Vučja Gomila 20. m7052

GUME, 185 x 15, komplet, okna, 140 x 140, in tehnično prodam. Tel.: 45 019. m7053

PREKLIC! Preključujem veljavnost zaključnega spravevala, izdanega leta 1989/90, Osnovna šola II Murska Sobotna. Aleš Šeruga, Kroška 38, M. Sobotna. m7055

VRTALNI STROJ in kotno brusilko (»fleks«) prodam. Križevci 115 v Prekmurju. m7066

ŠTEDILNIK, dva plinska gorilnika, dve električni plošči, skoraj nov, ugodno prodamo. Zver, Lendavska 37b, tel.: 32 666. m7083

SLAMO IN SENO v balah prodam.

Ni te na vrtu več, ni med gredicami, ni te na polju več, ne med meglicami, ni te nikjer več, kjer bila si prej, a v naših srečih ostala si za vselej.

ZAHVALA

V 84. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama in stara mama

Marija Celec

iz Gornjih Slaveč 42

Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali, nam stali ob strani in jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence, cvetje, sveče in za cerkev ter izrekli sožalje.

Posebna hvala g. seniorju Erniši za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in Pogrebništvu Banfi.

Vsem še enkrat iskrena hvala!
Žalujoci vsi, ki smo jo imeli radi

ZAHVALA
Ob boleči izgubi naše mame

Marije Gašpar

iz Murske Sobotne

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so jo pospremili na zadnji poti, ji poklonili vence in cvetje, pržigali sveče in nam izrekli sožalje. Hvala zdravstvenemu osebju internega oddelka, posebno dr. Alojzu Horvatu, in gospodu župniku za lep obred in pevcem.

Vsi njeni

Pomlad je na tvoj vrt prišla in čakala, da prideš ti, sedla je na rožna tla in jokala, ker tebe, draga mama, od nikoder ni.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, tašče, stare mame in prababice

Franciške Flisar

iz Murske Sobotne

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, dobrim sosedom in znancem za vso pomoč v najtežjih trenutkih, ki so nam kakor koli pomagali, nas tolažili, nam izrekli sožalje in našo drago mamo pospremili na njeni zadnji poti ter ji poklonili vence, cvetje in sveče ter darovali za svete maše. Posebna hvala gospodu župniku in pevcem za odpete žalostinke.

Žalujoci vsi, ki smo jo imeli radi

ZAHVALA

V 83. letu je po kratki in trudi bolezni ugasnilo plemenito srce moje drage žene, mame in babice

Ane Kerec

iz Vidonec 101

Od nje smo se poslovili 4. aprila. Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so nam prišli na pomoč v težkih trenutkih, nam pomagali, darovali vence, cvetje, za svete maše, izrekli sožalje in jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Hvala g. župniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat - iskrena hvala!

Globoko žalujoci in neotolaživi: mož Geza, sin Vilij z družino iz Nemčije, snaha Jolanka Kerec s sinom Bojanom in vnukinja Majda Kerec z družino iz Ljubljane

Žarek sonca je ugasnil, zatemnilo zemljo so oblaki, toda, draga mama, spomin nate nikdar ne ugasne, ostala z nami boš v misli vsaki.

ZAHVALA

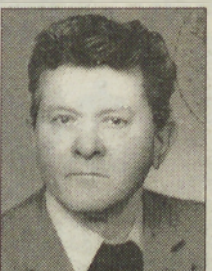
Tiho, brez slovesa nas je v 78. letu zapustila draga mama, tašca, babica in prababica

Anica Ferenc

iz Bogojine 57

V globoki žalosti se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, botrini, prijateljem in znancem ter vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali cvetje, sveče, za svete maše, nam pa izrekli sožalje. Posebna hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in g. Pavlu Horvatu za besede slovesa. Hvala vsem, ki ste jo imeli radi in jo boste ohranili v lepem spominu.

Vsi vaši najdražji

ZAHVALA

V 77. letu nas je zapustil naš dragi oče, stari oče, tast, očim in dedek

Jožef Rantaša

iz Kupšinec 73

1919-1996

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom in znancem, sosedom in prijateljem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti ter darovali cvetje in vence. Posebna hvala gospodu kaplanu za opravljen obred in pevcem za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat - iskrena hvala!
Žalujoci njegovi najdražji

ZAHVALA
Tiho, mirno in brez slovesa
nas je v 75. letu za vedno zapustil
naš dragi mož, skrbni oče, brat,
tast, dedek in pradedek

Ivan Pucko

iz Renkovec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo botrini, sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem ter sodelavcem Mure, 362. brigade, Beltinke in Planike ter vsem, ki ste nam pomagali v najtežjih trenutkih, nam izrekli sožalje, darovali cvetje, vence, šopke, sveče, za svete maše in za večico ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna hvala zdravstvenemu osebju, g. župniku za pogrebni obred, gospodu Ferčaku za poslovlilne besede, pevcem za odpete žalostinke in vsem pogrebem.

Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci vsi njegovi

*Dom je prazen, dom je tih,
ker tebe, mama, več med nami ni,
da bi skupaj še bili,
odšla si tja, odkod vrnitve ni,
a v naših srcih še živiš.*

ZAHVALA
V 81. letu nas je za vedno
zapustila naša draga mama, tašča,
babica in prababica

Neža Smodiš

iz Gornjih Petrovec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence, cvetje, sveče in v dobrodelne namene, nam pa izrekli sožalje. Iskrena hvala dr. Kiršnerju in patronažni sestri Anki za obiske na domu. Hvala g. duhovniku Kerčmarju za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke, hvala za odigrano Tišino ter gasilcem in Pogrebništvu Banfi.

Vsem še enkrat - iskrena hvala!

Žalujoci vsi njeni

*Skrb, delo in trpljenje, draga mama,
vaše je bilo življenje, bolečine
ste prestali, zdaj pa boste v grobu
mirno spali.*

ZAHVALA

V 89. letu nas je tiho zapustila
naša draga mama, tašča, sestra,
babica in prababica

Katarina Lopert

roj. Muhič, iz Dokležovja

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sovaščanom in prijateljem, ki ste nam izrazili sožalje, darovali vence, cvetje in sveče. Hvala tudi kolektivu Hotela Diana, hvala g. župniku za pogrebni obred in besede slovesa, pevskega zboru za odpete žalostinke in govornici Greti za poslovlilne besede. Iskrena hvala osebnemu zdravniku dr. Avsecu in patronažni sestri Marti iz Zdravstvenega doma Gornja Radgona za zdravljenje in lajšanje bolečin na domu.

Vsem še enkrat iskrena hvala!

*Žalujoci: hčerke Katica z družino, Pavla z družino,
Tončka in Micka z družinami ter sin Francek z družino,
vnukinja Darinka z družino ter sestri Tončka in Trezika z družinami*

ZAHVALA
Ob nenadomestljivi in boleči izgubi našega dragega
moža, očeta, tasta in dedija

Jožeta Toplaka

iz Murske Sobotice

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, nam izrazili sožalje, darovali cvetje, sveče, za maše in v korist soboške bolnišnice ter nam stali ob strani v teh težkih dnevih. Posebna hvala obema govornikom, gospodu Farkašu v imenu Krajevne skupnosti in gospodu Merklinu v imenu Gasilskega društva, gospodu škofu dr. Smeju, vsem duhovnikom in pevskega zboru za lep pogrebni obred pa tudi številnim članom gasilskega društva za izkazano

zadnjo čast.

Prav tako lepa hvala zdravnicama doktoricama Hauser in Puc, zdravniku dr. Jelencu in celotnemu zdravniškemu osebju, ki so mu ob tej hudi bolezni skušali olajšati trpljenje.

Žalujoci: žena Hedvika ter hčerki Jožica in Majda z družinami

*Hiša prazna je postala,
ko vzela si slovo,
nam v srcu bolečina je ostala,
ki prenehala ne bo.*

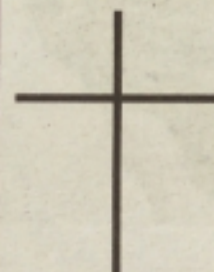
ZAHVALA
V 80. letu nas je zapustila draga
mama, stara mama, tašča,
prababica in sestra

Kristina Bagari

iz Rakičana

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence, cvetje, sveče, za svete maše ter izrečena pisna in ustna sožalja. Posebna hvala g. župniku za besede slovesa, govorniku krajevne skupnosti in pevcem za odpete žalostinke. Hvala za nesebično pomoč medicinskemu osebju pljučnega oddelka in Pogrebništvu Banfi.

*Žalujoci vsi, ki smo te imeli radi
Rakičan, 10. aprila 1996*

*Pridi, dobra in zvesta služabnica!
Pojdi v veselje svojega Gospoda!*

ZAHVALA

Sorodnikom, prijateljem in
znancem sporočamo tolažilno
novico, da je Bog, Gospodar
življenja in smrti, poklical k sebi

Ano Lesjak

roj. Lovenjak
iz Cankarjeve 77
v Murski Soboti

da prejme pri njem večno nagrado za zvestobo v veri. Pogreb s pogrebno mašo je bil v torek, 9. aprila 1996, ob 15. uri. Vse obrede poslovlitve od pokojne mame je vodil g. kaplan Alojz Benkovič. Njemu, pevcem za prelepo petje, g. Zrinskemu za odigrano Tišino, vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, VVO - enota Št. Kovača, ki so moji mami na različne načine izkazali ljubezen in spoštovanje, za darovane sv. maše, cvetje, vence, sveče, za vse izraze iskrenega sožalja izrekamo prisrčno zahvalo in Bog povrni, ker ste pokojno mamo v tako lepem številu pospremili k poslednjemu počitku. Iskrena hvala tašči Mariji Flisar, ki jo je sedem let z neizmerno ljubeznijo negovala in ji stala ob strani, njenemu osebnemu zdravniku dr. Felkarju in osebju ZD M. Sobota, osebju internega intenzivnega oddelka bolnice v Rakičanu in Pogrebništvu Banfi.

*Žalujoci: hčerka Jožica z možem Dragom ter vnuka
Danijel in Simona*

*Srce tvoje več ne bije,
bolečin več ne trpiš,
ni več tvojega nasmeha,
ni več tvoje dobrote,
srca naša so otožna,
solze lijo iz oči,
ker te, dragi brat,
več med nami ni.
Sveti Bog naj ti poplača
za vse trude in dani.*

ZAHVALA
V 52. letu je umrl dragi brat, stric, boter, mož in oče

Viljem Borovnjak

iz Sotnje, ki je živel v Nemčiji

Od njega smo se poslovili 29. marca 1996 ob 13.30 na pokopališču v vasi Aidlingen v Nemčiji, kjer je živel do smrti.

*Žalujoci sestra in brat z družinama
ter drugo sorodstvo*

*Zaman je bil tvoj boj,
zaman vsi dnevi tvojega trpljenja,
bolezen je bila močnejša
od življenja.*

ZAHVALA
V 72. letu nas je zapustila naša
draga mama, stara mama, sestra in
tašča

Gizela Hašaj

roj. Franko, iz Markišavca 7

S tiho žalostjo in bolečino v srcih se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam pomagali v najtežjih trenutkih, nam izrekli sožalje, darovali cvetje, sveče in vence ali pa v dobrodelne namene ter jo pospremili na njeni zadnji poti.

Posebna hvala g. duhovniku za besede slovesa, pevcem za odpete žalostinke in Mirinim sodelavcem. Prisrčna hvala osebju internega oddelka, ki ji je v zadnjih dneh življenja stalo ob strani. Hvala tudi osebnemu zdravniku dr. Jožetu Felkarju za večletno skrb in zdravljenje.

*Njeni najdražji: sin Tibor, hčerka Mira z možem
Marjanom, vnuka Petra in Oliver ter sestra Sarika z družino*

*Le delo, skrb, trpljenje
izpolnjevalo tvoje je življenje.
Vse do zadnjega si upal in se bal,
da bolezen s trdno voljo boš ugnal.
Pa pošle so ti moči in
zatisnil trudne si oči.*

ZAHVALA
V 74. letu nas je za vedno
zapustil dragi mož, oče, tast,
dedek in pradedek

Jurij Gotal - Đuro

kovač v pokoju, iz Murske Sobotice

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste z nami žalovali in nam izrekli sožalje, darovali vence, cvetje in sveče ter ga pospremili na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala g. župniku za pogrebni obred, pevskega zboru, posebna hvala predstavnici KS za poslovlilne besede ter sodelavcem KG Rakičan, GEP Kartonaža, g. Novaku in gostišču Javor. Hvala vsem, ki ste ga spoštovali in ga imeli radi.

Žalujoci vsi njegovi najdražji

*Draga mama, brat, zakaj vaju
je prerano črna zemlja prekrila,
a ne naše solze, ne bolečina src
vaju ne bodo več zbudile,
zato vama naj vedno rožice cvetijo
in sveče v spomin gorijo.*

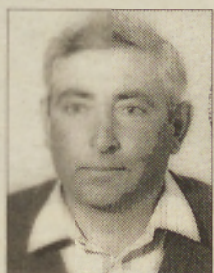
V SPOMIN

27. marca je minilo žalostno leto,
odkar nas je zapustila draga in
ljubeča mama

Marija Kumparič

iz Veščice 21 pri Ljutomeru

22. aprila bodo minila štiri leta žalosti, odkar nas je
zapustil dragi brat in stric

Mirko Kumparič

iz Veščice pri Ljutomeru

Vsem, ki jima prinašate cvetje,
prižigate sveče in postojite ob
preranem grobu z dobro mislijo
nanju - iskrena hvala!

Žalujoci otroci z družinami

ZAHVALA
V nedeljo, 7. aprila 1996, smo se poslovili od našega
dragega moža, očeta, dedka in brata

Danila Nabergoja

dr. vet. med. v pokoju

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, stanovskim kolegom in znancem za izraze sožalja ter darovane cvetje in sveče. Hvala tudi vsem, ki so namesto cvetja v počastitev pokojnika darovali v humanitarne namene.

Se posebej hvala vsem govornikom in g. župniku za tople besede, pevskega zboru za lepo zapete pesmi, Pogrebništvu Banfi za organizacijo pogreba, hvala tudi vsem gasilcem, ki so ga počastili s poslednjim pozdravom, zlasti enoti Moravske Toplice, ki ga je spremljala na dolgi poti do mesta končnega počitka v rodni Dravograd.

Iskrena hvala družini Franca Semeniča, družini Cvetko in sorodnikom na Viču za vso pomoč.

Vsem še enkrat hvala!

*Žalujoci vsi njegovi
Moravske Toplice, Gornja Bistrica, Maribor, Dravograd, 7. 4. 1996*

Projekt: naselitev poljskih jerebic

Nazaj v obmurski gaj, jerebice!

Če so lovci pred tridesetimi leti še organizirali love na poljsko jerebico in jih odstrelili čez 2 tisoč, se morajo danes boriti za njen obstoj in vlagati v lovišča umetno vzrejene živali

To zimo se je število jerebic v obmurskem svetu ponovno zmanjšalo zaradi naravnega sovražnika: mraza in snega, sestradanih listov, podlasic, kun in kanj pa tudi potepuških psov in mačk. Sicer so prvo zmanjšanje male poljske divjadi lovci opazili po izjemni zimi 1962/63 in nato po velikih poplavih 1972. leta. Toda vedno znova si je poljska divjad opomogla, čeprav je bil v tistih letih zelo sproščen tudi odstrel; 1965. leta so na nižinskem predelu Prekmurja lovci odstrelili 2180, 1979 leta pa le 187 jerebic.

V sedemdesetih in osemdesetih letih se je tudi v obmurski pokrajini pojavilo intenzivno kmetijstvo, ki so si ga mnogi razlagali tako, da je potrebno na njive in travnike spraviti čim več takih in drugačnih umetnih snovi, škropiv, ki bodo uničili prav vsak plevel, sejati travo, ki je le trava za živino, skriti vse grmičevje, spremeniti prav vsako ped zemlje v obdelovalno površino, spomladi in jeseni pokuriti vso suho travo ... K zmanjšanju jerebic so svoje prispevale tudi ne-

primerno opravljene melioracije in komasacije, ki so zanemarile nujnost zasaditve grmičevja na bregovih kanalov in velikih njivskih kompleksov. Število jerebic se je začelo zaradi zastrupljenosti njihovega naravnega življenjskega okolja, pomanjkanja primerne prostora za gnezdišča in zaradi pomanjkanja normalne hrane (semena plevel in drugih rastlin) v zadnjih dveh desetletjih nenormalno hitro zmanjševati. Spomladi 1990. leta so v desetih družinah Zveze lovske družin Prekmurja zasledili le 550 jerebic. V zadnjih dveh desetletjih je nastal velik preobrat tudi v »bogastvu lovišč«: goriška lovišča so postala bogata z veliko divjadjo, ki jih njive ob gozdovih vabijo kot bogato obložene mize, nižinska lovišča pa so postala re-

Gneča pred izhodom je nepopisna. »Kje je hrana? Kdo je ta, ki stoji zraven nas?« Če je prva skupina izpolni njih jerebic kar poletela, ker se je prestrašila preveč vsiljivih opazovalcev, pa smo bili pri naslednjih skupinah previdnejši. Čeprav so vlagali jerebice na območju lovišča LD Bakovci - Dokležovje, si bodo živali po vsaj rjetnosti poiskale prebivališče na celotnem Ravenskem.

Kljub natančni razlagi starešine LD Bakovci - Dokležovje Branka Radišiča, kakšna je razlika med moško in žensko jerebico, ju nismo znali povsem razlikovati. Zapomnili pa smo si, da so to zelo »napredne« živali: moški se »postavlja, vendar ženka si izbere moškega, s katerim potem ostane vse življenje (če se jima posreči, tudi deset let), na gnezdu s povprečno 12 jajci sedita izmenično oba, in sicer od 20. maja do julija.

vna, saj je mala poljska divjad (jerebica, zajec, prepelica, fazan) skoraj popolnoma izginila.

Zaradi tako nevarnega zmanjšanja števila male poljske divjadi, ki je pravzaprav kazalec zdravega okolja, so lovci začeli s posebnimi ukrepi za zavarovanje divjadi, kamor spada tudi vlaganje jerebic, ki so se izvalile v GL Kómpas Gornji Petrovci, v naravno okolje. Seveda pa vlaganje ne bo uspešno, če jerebica ne bo imela dovolj hrane in primerne bivanjskega okolja. Zato so zahtevali zaščito nižinskih logov prek Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine, sami pa bodo v teh spomladanskih dneh zasadili dodatne površine remize z avtohtonimi vrstami dreves.

V petek, 12. aprila, so člani Lovske družine Bakovci - Dokležovje izpustili 420 jerebic, ki so jih kupili s pomočjo sponzorjev Mestne občine M. Sobota, Občine Beltinci, Zelenih Slovenije (M. Sobota), Zavarovalnice Triglav in

Lovske zveze Slovenije. Jerebica, ki jo vložijo v naravo, stane 20 mark.

BERNARDA B. PEČEK
FOTOGRAFIJE
JURE ZAUNEKER

Tega dne smo spoznali, da so jerebice zares čudovite živali, ki dajejo naš obmurski pokrajini svojvrsten čar ... in zvok. In če k temu dodamo, da so »indikator« zares zdravega naravnega okolja, bi morali že zdaj močno zaščititi tako jerebice kot tudi pokrajino. Zavedati se moramo, da smo, če bomo ostali brez jerebic in druge male poljske divjadi, naš dnji na vrsti ljudje.

LAHKO BI PRIŠLO DO KATASTROFE - Ta tovornjak s priklopo (s koprsko registracijo) se je prevrnil v soboto okrog 2.30 zjutraj nekaj deset metrov pred mostom čez Muro na cesti Radenci-Petanjci. Udrta se mu je bankina. Na srečo se šofer ni poškodoval pa tudi tovor ni bil tak, da bi ogrozil podtalnico, kot če bi se, na pri-

mer, takole prevrnila kakšna cisterna z naftnimi derivati. Tam blizu je namreč znani Petanjski vrellec mineralne vode. Potem bi prav tako vsi skupaj hitreje ukrepali, da bi na tem odseku magistralne ceste vendarle nekaj hitro postorili. Ali bo res treba počakati na ekološko katastrofo? (Besedilo J. G., posnetek Jure Zaunecker)

NEGOVA - Natanko pred dvema letoma so območje KS Negova priključili na mariborsko vodovodno omrežje. Tedaj so položili 2.000 metrov cevi, za katere pa so sedaj ugotovili, da imajo premajhen premer, saj po njih ne priteka dovolj vode oziroma je tlak prenizek. Napako bodo popravili: izkopali jih bodo in položili nove cevi. Več vode je zlasti potrebno zaradi porabe v novi šoli, seveda pa se bodo na vodovod, ki bo posledje večje zmogljivosti, priključilo več odjemalcev. (J. J.)

Moja domača banka

Pomurska banka d.d.
Murska Sobota

Menjalniški tečaj Pomurske banke z dne, 15. april 1996, tečaj velja od 15. 04. 1996 od 10.00 Srednji tečaj Banke Slovenije velja od 16. aprila 1996 od 00.00 dalje.

Država	Enota	Banka Slovenije	Nakup	Prodaja
Avstrija	100	1.287,5411	1.251,00	1.287,00
Francija	100	2.669,6040	2.563,20	2.662,00
Nemčija	100	9.053,8017	8.800,00	9.050,00
Italija	100	8,7043	8,25	8,66
Švica	100	11.107,6566	10.711,00	11.126,50
ZDA	1	136,7667	131,50	135,90

Pomurska banka d.d.
Ponudba za prodajo delnic

Panonka, Kmetijska zadruga, z. o. o., Murska Sobota prodaja 5.350 rednih imenskih delnic LB Pomurske banke, d. d., Murska Sobota. Cena za eno delnico je 12.000 SIT. Ta ponudba ne zavezuje zadruga, da delnice mora prodati zainteresiranemu kupcu.

Podjetje za finančne storitve, trženje in svetovanje Feniks, Murska Sobota, d. o. o. prodaja 13.716 rednih imenskih delnic LB Pomurske banke, d. d., Murska Sobota. Cena za eno delnico je 2.500 SIT.

V skladu s 7. členom Statuta LB Pomurske banke, d. d., imajo prednostno pravico do nakupa delnic delničarji LB Pomurske banke, d. d., ki so vpisani v delniško knjigo LB Pomurske banke, d. d., M. Sobota.

Interesente vabimo, da odločitev o nakupu pisno sporočijo v 30 dneh po objavi na naslov: LB Pomurska banka, d. d., Murska Sobota, Služba sredstev in poslovne informatike.

Čenjene stranke obveščamo, da smo začeli obratovati!

BETORNA PETELIN

Trate 23
GORNJA RADGONA
tel.: 069 61 755

PROIZVODNJA

- BETONA
- BETONSKIH IZDELKOV
 - zidakov
 - vinogradskih stebrov
 - cestnih in vrtnih robnikov
 - škarnikov in vrtnih poti
 - kanalet in muld
 - ograjnih elementov

PREVOZ

- BETONA S ČRPANJEM
- GRAMOZA
- CEMENTA

MOŽNOST PLAČILA S POSOJILOM

Pomurska banka d.d.

OB TAKOJŠNJEM PLAČILU NAD 100.000 SIT
POPUST. KAKOVOST ZAGOTOVLJENA!

NAGRADNA IGRA ZA VSE BUČKE IN LUČKE

Kolodvorska 10, Ljutomer

Otroci, sodelujte v igri!

Iz desetih škatlic sira izrežite balon z napisom Bučko z Lučko ter pošljite izrezane balone do 10. junija na naš naslov: MLEKOPROMET Kolodvorska 10 9240 Ljutomer s pripisom: »Nagrada igra«

Nagrade:
gorsko kolo,
rolerji,
čelade ...

